

Kam v šolo otroci s Hotize

Prodaja se
(ne)resnična
zgodba o prisili

Spor med Lendavo in Veliko Polano

Stran 3

Mura v stečaju

Poplačilo
terjatev delavcev
še ni na vrsti

Stečajni čaka na razplet na sodišču

Stran 3

Pivnica v Gornji Radgoni

Golarjeva
mala pivovarna
v Avstriji

Piva »ale« iz hišnih pivovarn neznana

Stran 5

Radenski park obnavljajo

In vendar se
premika ... če
se hoče, seveda

DA za vzdrževanje parka

Stran 7

Komentar

Valilnica
nacionalizma

Piše Andrej Bedek

Stran 21

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, LETO LXIII, ŠT. 40, ODGOVORNA UREDNICA MAJDA HORVAT, CENA 1,80 €

6. OKTOBRA 2011

Gimnazijo Murska Sobota preverjajo kriminalisti in šolski inšpektorji

Kdo je okradel najstarejšo pomursko srednjo šolo

Soboška gimnazija računovodske storitve plačuje dvema servisoma, ki sta v letu dni zaslužila 44 tisoč evrov

Končno je sodu izbilo dno ali loncu odpihnilo pokrov, bi lahko rekli, toda vrelo je že dolgo. Tako bi lahko pojasnili dogajanje na soboški gimnaziji vsem, ki so zdaj začudeni in presenečeni. Desetletje ali več se govori o tem, kako vladajo v kolektivu prej hladni kot topli odnosi, kako so nekateri profesorji privilegirani, da posledice sporov med vodstvom in zaposlenimi čutijo tudi učenci in da se zaradi splošnega nezaupanja čedalje več otrok, predvsem odličnjakov, in staršev odloča za druge srednje šole. Ni skrivnost, da največ priznanj in največje uspehe na ljutomerski gimnaziji dosegajo prav dijaki iz Prekmurja. K slabšanju odnosov in dodatnim problemom je prispevalo najetje zunanjega računovodskega servisa, po mnenju nekaterih pa tudi politično angažiranje in kandidiranje ravnateljice.

Zmanjkalo denarja za plače

Zadeve so prišle v širšo javnost šele septembra, ko je policija dobila prijavo, ki jo je podala – na presenečenje vseh – ravnateljica sama. Po tem so se začele širiti govorice in ugibanja ... Toda uradnih pojasnil še vedno ne moremo dobiti niti od tistih, ki bi jih morali dati po dolžnosti. Med njimi je tudi ravnateljica Regina Cipot, ki ne želi dati izjav, dokler so zadeve v preiskavi. Počuti se kot med tnalom in nakovalom, sama se čuti ogoljufano in je močno osebno razočarana, ker je zaupala nepravim ljudem; ne čuti se krivo, zaveda pa se, da je odgovorna po sami funkciji.

Nadaljevanje na 3. strani

Najstarejša pomurska srednja šola, Gimnazija Murska Sobota, se je znašla pod plazom obtožb, da je bil državni denar za plače profesorjev porabljen v zasebne namene. Ker problem presega pristojnosti šolske inšpekcije, so primer odstopili v reševanje proračunski inšpekciji, računskemu sodišču, davčni upravi ter Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, z njim pa se ukvarjajo tudi preiskovalci kriminalistične policije ter sindikat vzgoje in izobraževanja (SVIZ).

V premislek

ČIŠČENJE
KOVNICE
NAJBOLJŠIH

Majda Horvat

Polna košara prijav za eno prosto delovno mesto trgovke in zraven besede uslužbenke: »Ne boste verjeli, koliko med njimi jih je z diplomo.« Spreleti jo, saj tudi njen sin končuje študij. Ga čaka prihodnost s prijavniciami v belih kuvertah za prosta delovna mesta, ki se mu ne prilegajo ne po znanju in ne po stopnji izobrazbe. Živita z danes na jutri in ne poznata pomembnih ljudi, da bi mu odpirali vrata delodajalcev. Se bo po sto in več napisanih prošnjah za delo tudi on moral ukloniti tokovom v družbi in potrebam kapitala, kjer zanj in za njegovo znanje ni prostora.

Gromovito pokopavanje opisane realnosti na osrednjem ljubljanskem trgu, polnem brucev, in spotikanje ob besede Romana Prodijske, češ da je bil študij pred desetletji upanje, danes pa nočna mora, rekoč, da je to »čista neumnost«, je kot sol na rane tavajočih diplomantov brez poslanstva v tem svetu, ogenj, ki podžiga občutke lastne krivde za neuspeh. Samoobtožbe pa so kot žebli, s katerimi človek sam sebe pribije ob tla. Ostane brez korakov in ostane brez besed.

Pribiti tudi ne bo več v napoto izbrancem, ki jih bo ustvarjala »socialnih vpisov« očiščena univerza, kovnica »najboljših ljudi«. Pot izbrancev bo tako prosta. In utišani osebek, ki mu ni pravega mesta, tudi ne bo kritiziral ne države ne šolske politike, ki sta z davkoplačevalskim denarjem pomagala »ustvariti« zaposlitveno invalidne ljudi z diplomo. Je upanje za potlačeno generacijo, predvsem iz marginalnih družbenih slojev in obrobni regij, po vzoru svetovnega valovanja mladih izobražencev brez prihodnosti z naselitvijo na ljubljanskem Tromostovju?

Nepreslišano

Vestnikovi naročniki dobijo **VEČ!**

Vsi zdajšnji in novi naročniki Vestnika dobite v prodajalni Pomurskih mlekarn v Industrijski ul. v Murski Soboti **15 %** popusta

za sir Livada,
Slovensko
domačo skuto, 500 g
in mleko Milki, 0,2 l

VESTNIK

Akcija velja od četrтка, 29. 9., do srede, 12. 10.

Naročniki se identificirajo s tem kuponom in natisnjenimi naročniškimi podatki na naslovnici Vestnika. Za nove naročnike velja izpolnjena naročilnica na časopis Vestnik.

Naročnik

ISSN 0351-6407

9 770351 640019

Mura v stečaju

Poplačilo terjatev delavcev še ni na vrsti

Stečajni čaka na razplet na sodišču – Delavec Mure, poplačan iz jamstvenega sklada, je upravičen do razlike v sorazmernem deležu

Pretežni del nekdanjih zaposlenih v Muri pričakuje, da jim bodo iz kupnine, ki jo bo plačala Aha Moda, in prejšnjih kupnin prodanega premoženja Mure v stečaju poplačane tudi njihove terjatve. Stečajni upravitelj je namreč do zdaj prodal 53 odstotkov Murinega premoženja po likvidacijski in knjigovodski vrednosti, ki pa je v povprečju za skoraj polovico nižja od knjigovodske.

Delavci so v svojih terjativah prijavljali neizplačane plače, regres in odpravnine, stečajni upravitelj pa je terjatve priznal le 990 zaposlenim v

takratni Muri, d. d. Kljub napovedi, da bo te terjatve priznal vsem prezaposlenim delavcem v novonastale odvisne družbe (Moška, Ženska oblačila, Unikat), pa se to ni zgodilo in so bili napoteni na sodišče. Približno 2550 delavcev, ki jih zastopa kar nekaj odvetnikov, tako zdaj čaka na razplet pravd na sodišču. Šele pravnomočne tožbe v prid delavcem, ki pa se obravnavajo individualno, bodo omogočile poplačilo njihovih terjatev.

Vsa kupnina se steka v posebno stečajno maso, iz katere se najprej po-

plačajo ločitveni oziroma hipotekarni upniki. Te obveznosti so znašale po otvoritveni bilanci okrog 25 milijonov evrov. Če je dovolj sredstev, se tem upnikom poplačajo priznane terjatve v celoti, morebiten presežek sredstev pa se prenese v splošno stečajno maso. Iz te se najprej poplačajo prednostni upniki, to pa so tudi delavci. Priznane prednostne terjatve delavcev znašajo okrog sedem milijonov evrov. Obveznosti za neizjasnjene terjatve (do delavcev, prezaposlenih v odvisne družbe) pa so nekaj čez

13 milijonov evrov. Iz tega dela se vsi upniki delavci poplačujejo proporcionalno. Tako bo moral stečajni upravitelj rezervirati delež stečajne mase za t. i. neizjasnjene terjatve. V tej fazi je tako še nerealno pričakovati poplačila delavcev.

Delavci dobijo le razliko

Velik del terjatev so delavci Mure že dobili poplačanih iz jamstvenega sklada RS. Pred poplačilom se bo ugotavljalo, koliko in v kakšni višini in

kateri del terjatve je delavcem Mure poplačal Jamstveni sklad RS. Zgolj za ponazoritev: če je imel delavec 1500 evrov priznane terjatve, in sicer iz naslova neizplačane plače 500, neizplačanega regresa 500 in odpravnin 500 in je od jamstvenega sklada dobil izplačanih že 1000 evrov, mu bo izplačana razlika, vendar v sorazmernem deležu glede na razpoložljiva sredstva stečajne mase. Po poplačilu delavcev naj bi se s presežkom poplačal še Jamstveni sklad.

J. V.

Gimnazijo Murska Sobota preverjajo kriminalisti in šolski inšpektorji

Kdo je okradel najstarejšo pomursko srednjo šolo

Dva računovodska servisa sta v letu dni zaslužila 44 tisoč evrov – Nezaupanje kolektiva in javnosti do sedanjega vodstva vse večje

Nadaljevanje s 1. strani

Rdeča luč se je prižgala julija, ko je zmanjkalo denarja za plače nekaterim profesorjem – po enih informacijah petnajstim. Kdo je odločal, kateri bo dobil in kateri ne ... je uganka. Po poizvedovanju nekaterih na pristojnih službah so izvedeli tudi, da niso bili plačani vsi prispevki ali pa so bili vplačani premajhni zneski. In seveda so bile vmes počitnice in zaposleni se niso videli. »Toda kljub temu so se po prvem septembru vsi obnašali, kot da se ni nič zgodilo,« je ogorčena ena izmed mlajših profesoric, ki ne želi biti imenovana. »Prosilili smo za uradna pojasnila in povedali so nam, da so pač tisti, ki smo jim bili dolžni, vzeli denar, ki jim je pripadal, torej, da je zmanjkalo denarja za plače zaradi izvršbe. Ravnateljica nam ni mogla natančno povedati, koliko smo dolžni drugim. Na srečo je začel delovati Supervizor, kjer smo si lahko pogledali, kaj vse se dogaja na finančnem področju. Na zboru delavcev smo ji izrekli nekakšno nezaupnico, to je tudi v zapisniku, kjer piše, da se ne strinjamo z njenim vodenjem. Po tem pa se z nami sploh ni več pogovarjala, če je hotel kdo kaj izvedeti, se je moral vsak sam individualno pogovarjati z uslužbencem računovodskega servisa. Ni lepo, če se znajdeš v skupini, ki dobi plače, niti ne, če si med tistimi, ki plače ne dobi,« je še dodala sogovornica. Da so zadeve na soboški gimnaziji zelo resne, je potrdila tudi ena od starejših profesoric. Pravzaprav je sama ugotovila napake že pri dohodninski napovedi in pri izpisku Kapitalske družbe. Ko je pogledala na strani Supervizorja, je bila zgrožena nad višino prispevkov in tem, komu so se nakazovali: na primer že sama višina prispevkov za malice in nakazila za opravljanje računovodskih storitev na dva naslova. V minulih letih so ravnateljico večkrat spraševali, zakaj šola nima svojega zaposlenega računovodje. Preračunala je, da zunanjemu servisu nakazujejo toliko denarja, da bi šola lahko imela zaposlena 2,5 računovodje. »Ne razumem pa, zakaj se ti problemi ne rešujejo pri pristojnih službah, saj je že na daleč očitno, da je nekaj hudo narobe. Govori se, da je ravnateljica sama prijavila računovodski servis, po drugi strani pa so jo

videli, da se z računovodjem še vedno dobiva. Nekateri so tudi videli, da so se v popoldanskem času odnašali iz pisarn neki papirji. Gre za očitno prisvajanje javnega denarja. Če ima ravnateljica moralno držo, bi morala odstopiti. Čim prej.«

lajc, ki je povedal, da so v drugi polovici septembra podali kar nekaj prijav: »V okviru sveta smo sprejeli vse ukrepe, za katere menimo, da so potrebni. O sumu nepravilnosti smo obvestili Inšpektorat Republike Slovenije in zaprosili za izredni inšpekcijski nadzor,

so vsi zgroženi, pravi Kolarjeva, da se kaj takega lahko dogaja na gimnaziji, ki je pred letom praznovala 90 let delovanja, najstarejši pomurski srednji šoli, ki je dala toliko izobražencev, razumnikov, umetnikov. Na šoli, ki bi morala biti vzor vsem drugim. Veli-

konito s plačili prispevkov za plače. Po dostopnih podatkih spletne aplikacije za spremljanje izdatkov javnih institucij Supervizor Komisije za preprečevanje korupcije računovodske in knjigovodske storitve za Gimnazijo Murska Sobota opravljata dva računovodska servisa – Finthink in Seči. Gimnazija je prvemu od julija 2003 in do septembra letos nakazala 157 tisoč evrov, drugemu pa od septembra 2009 do septembra letos 33 tisoč (v šolskem letu 2010/11 25 tisoč evrov in 19 tisoč). Ervin Kutoš iz Finthinka ni želel dajati izjav, dokler traja preiskava, prav tako ničesar ni želel povedati Borut Sečko iz servisa Seči. Oba sta potrdila le to, da sta seznanjena s policijsko preiskavo. Brez odgovorov so tako ostala vprašanja, ali tudi v tem šolskem letu poslovno sodelujeta z murskosoboško gimnazijo, ali je bil Sečko pred tem, ko je septembra 2009 odprl svoj servis, res zaposlen pri Kutošu in zakaj se je na račun Sečkovega servisa že isti mesec po ustanovitvi prilil gimnazijski denar. Gimnazija Murska Sobota je po podatkih Supervizorja od 1. janu-

Najstarejša pomurska srednja šola, Gimnazija Murska Sobota, se je znašla pod plazom obtožb, da je bil državni denar za plače profesorjev porabljen v zasebne namene.

Inšpektorat odstopil zadeve proračunski inšpekciji

»Inšpektorat za šolstvo in šport je prejel v reševanje dve pobudi glede domnevnih nepravilnosti pri finančnem poslovanju, neizplačilu regresa in plačevanju prispevkov v Gimnaziji Murska Sobota, Šolsko naselje 12, Murska Sobota. Eno je bilo naslovljeno s strani sveta zavoda šole in drugo odstopljeno s strani MŠŠ. Inšpektorat RS za šolstvo in šport je

zadevi odstopil v pristojno reševanje Proračunski inšpekciji, Računskemu sodišču, DURS, Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Po Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 79. člen (Ur. list RS št. 16/2007, 26/2998, 58/2009, 64/2009, 65/2009, 20/2011), porabo javnih sredstev v vzgoji in izobraževanju nadzoruje Računsko sodišče.«

Sviz, šolska inšpekcija in računsko sodišče na delu

Sindikalna zaupnica Majda Anders je sklicala sestanek v prvi polovici septembra, toda v tem mesecu je že močno vrelo. Za Vestnik je zaenkrat izjavila le naslednje: »Zadeve na Gimnaziji Murska Sobota preiskujejo za to pristojni organi; za več informacij je treba počakati in se obrniti na druge uradne osebe zavoda; kot sindikalna zaupnica skušam izpolniti svoje naloge in obveznosti do članstva.« Uradna oseba je predsednik sveta zavoda Drago Ba-

in sicer tudi poslovanja in rabe sredstev, ki so namenjena izvajanju pedagoškega procesa. Obvestili smo tudi računsko sodišče in že dobili odgovor, da bodo ukrepali. Prav tako smo tudi mi podali na policijo prijavo zoper neznano osebo zaradi suma storitve kaznivega dejanja. Svet zavoda je del šolskega sistema. Poslali smo potrebne prijave, zadev pa nočem komentirati.«

Z vsem sta bila seznanjena tudi Marjana Kolar z Območnega odbora Sviza Murska Sobota in predsednik Brane Štrukelj, podali pa so tudi prijavo na šolsko inšpekcijo. Pravzaprav

ka krivica se dogaja predvsem vsem zaposlenim, profesorjem, ki morajo vsak dan stopiti pred razred dijakov in suvereno, z moralno držo predavati in vzgajati. Sindikat bo v prihodnjih dneh in tednih prav gotovo ostreje ukrepal, kajti podobni primeri suma odtujevanja denarja iz javnih zavodov se pojavljajo tudi drugod. Večje bo pomanjkanje denarja, več bo takih nepravilnosti.

Kutoš in Sečko z enakim odgovorom: »Ne dajem izjav!«

Ker kriminalisti še vedno raziskujejo, ali je bil denar iz državnega proračuna na murskosoboški gimnaziji porabljen v zasebne namene, so na Policijski upravi Murska Sobota pričakovano skopi z odgovori. V interesu preiskave zato podrobnosti ne želijo izdati. Iz krogov blizu policije pa smo izvedeli, da je menda izginilo 50 tisoč evrov, namenjenih za plače profesorjev in drugih zaposlenih na šoli. Policijski preiskovalci naj bi tako iskali sledi, kako je lahko poniknil denar, in tudi, ali je bilo vse za-

Denar šoli pravočasno nakazan

Na novinarsko poizvedovanje so nam s šolskega ministrstva odgovorili: »Prejeli smo anonimno prijavo v zvezi z domnevnimi nepravilnostmi na Gimnaziji Murska Sobota. Prijavo smo odstopili v reševanje šolski inšpekciji. Po informacijah, ki jih imamo, primer raziskujejo tudi kriminalisti, sestel pa se je tudi svet šole. Šole se samostojno odločajo za obliko izvajanja računovodskih del. Ministrstvo šolam zagotavlja sredstva skladno s Pravilnikom o standardih in normativih. Prav tako je Ministrstvo za šolstvo in šport pravočasno zagotovilo sredstva za izplačilo plač zaposlenim.«

arja 2003 pa do danes največ denarja namenila za prehrano, kurjavo, čiščenje in prevoze. Vseh izplačil je bilo v omenjenem obdobju za nekaj več kot 3,3 milijona evrov.

Bernarda B. Peček, Andrej Bedek

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtek. Uredništvo: Majda Horvat (odgovorna urednica), Janez Votek (namestnik odgovorne urednice), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažič Peček, Ludvik Kovač, Milan Jerše, Vida Toš, Timotej Milanov, Jože Gabor, Ciril Kosednar (novinarji), Nataša Juhov (fotografija), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šömen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). Direktor: Dejan Fujs. Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 20 (naročniška služba), n. c. 538 17 10, 538 17 40 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 91 evrov, za pravne osebe 135 evrov, za naročnike v tujini 205 evrov, letna naročnina za on-line Vestnik je 58,50 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,75 evra. IBAN pri Novi KBM SI56 0488 1000 1763 203, SWIFT koda banke KBMASI2X. Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Večje. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Za kona o davku na dodano vrednost, Uradni list 30. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 13.000 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, Venera: venera@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Kamnoseštvo Bunderla Grad

Obdelan kamen prodajajo čez mejo

Tudi Avstrijci so pri nas kupovali z maloobmejnimi prepustnicami – Poslovanje Kamnoseštva Bunderla se je v petih letih podvojilo

Kamnosek Štefan Bunderla je začel svojo dejavnost pri Gradu na Goričkem po specializaciji v Ljubljani leta 1981. Na to, da je ostal v domačem kraju, je vplivala predvsem močna navezanost na domači kraj in manj »tržna nepokritost« prostora v danes še vedno najbolj prepoznavnem delu kamnoseštva, izdelavi nagrobnih spomenikov. Izdelava in postavljanje nagrobnih spomenikov sta bili osnovi za začetek, temu pa je sledila izdelava stopnic in okenjskih polic za potrebe gradbeništva. Postopoma so dodajali izdelavo talnih in zidnih oblog iz kamna in izdelavo kuhinjskih pisarniških pultov. Širitev programov za potrebe gradbeništva mu je odpirala trg tudi zunaj ozkega lokalnega okolja, pomembno pa je vplivala na preboj na sosednji avstrijski trg. Najprej so jih zaznali zasebni investitorji, ki so prihajali kupovat njihove izdelke na podoben način, kot so naši ljudje odhajali po gradbene materiale v Avstrijo. »Avstrijci so prihajali k nam z maloobmejnimi prepustnicami in kupovali do dovoljenih kvot. Tako kot smo to počeli mi, so tudi oni. Za talne obloge malo večje stanovanjske površine je prišlo deset do petnajst ali tudi več kupcev. Dobili so cenejši in kakovostnejši izdelek, kot bi ga dobili doma, in povrnjen prometni davek. To so zaznali tudi v avstrijski industriji gradbenega pohištva, s katero smo začeli poslovati po običajni trgovski poti,« pove Štefan Bunderla. S približevanjem Slovenije EU so se odpirale tudi poti za prodajo in montažo nagrobnih spomenikov, prihajali pa so

Štefan Bunderla z ženo Anico in sinom Štefanom v tehnološko sodobno opremljenem podjetju, ki dosega približno polovično realizacijo na domačem in polovično na sosednjem avstrijskem trgu. Podjetje je v nenehni rasti, zato razmišljajo o novi 300 tisoč evrov vredni naložbi v še en CMC-stroj za obdelavo kamna.

tudi zahtevnejši proizvajalci notranje opreme, predvsem izdelovalci kuhinj. Danes imajo tako stalnega partnerja, za katerega izdelajo v povprečju tri kuhinjske delovne pulte na teden. Ob že naštetih področjih pa so se doma utr-

dili še na področju restavratorstva. Čeprav so Avstrijci »specialisti« za zaščito lastnih predvsem podjetniških interesov na področju postavljanja nagrobnih spomenikov, pri Kamnoseštvu Bunderla še niso naleteli na probleme.

Kot pove Štefan Bunderla, sodelujejo s fizičnimi osebami in spoštujejo uradna soglasja, ki si jih pridobi investitor za postavitev spomenika, na razpisih za dela, ki jih financirajo iz javnega državnega ali lokalnega denarja, pa ne

sodelujejo. Sodelovanje z velikimi domačimi gradbenimi podjetji jih ne zanima, saj se zavedajo tveganja, ki si ga podjetje njihove velikosti s 13 stalno in tremi do štirimi sezonsko zaposlenimi ne more dovoliti.

Ob tem pa je treba poudariti še specifičnost kamnoseštva. Dejavnost potrebuje velike zaloge materialov, ki jih je treba zaradi dobrega poslovnega odnosa z dobavitelji redno financirati, po drugi strani pa sta otip kamnite plošče in pogled nanjo še vedno odločujoča dejavnika za odločitev kupca pri izbiri materiala.

Obseg poslovanja Kamnoseštva Bunderla se je v zadnjih petih letih podvojil. Ne leto beležijo približno 11-odstotno letno rast. V lanskem letu so ustvarili okrog 430 tisoč evrov prihodkov, v povprečju pa ustvarijo blizu 20 tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega. Ob stabilnem poslovanju je podjetje v zadnjih dveh letih vložilo 600 tisoč evrov v posodobitev in širitev. Dogradili so poslovne prostore in kupili sodoben stroj za obdelavo kamna, za naslednje leto pa že načrtujejo nakup še enega sodobnega CMC-stroja, vrednega 300 tisoč evrov. Vse to je podjetje zmoglo z lastnimi sredstvi. Da gre ob velikih zalogah tudi za tehnološko intenzivno panogo, dokazuje tudi delež osnovnih sredstev v sredstvih podjetja, ki se približuje polovici. Štefan Bunderla prizna, da brez vlaganj v tehnologijo ne gre, na koncu pa je še vedno za uspeh ključna človeška roka, predvsem pa občutek in odnos do kamna. J. V.

XAL Murska Sobota širi prostore in proizvodne dejavnosti

»Naša svetila pridejo v hiše z arhitekti«

Zaposlenih 86 delavcev, do konca leta nove zaposlitve za zagon programa vrtnega pohištva Viteo

Začeli so pred manj kot petimi leti v majhni dvorani v neposredni bližini trgovine Živex ob Markišavci ulici v Murski Soboti. Tadej Topolnik je po zagonu proizvodnje montaže svetil za avstrijsko podjetje XAL (Xenon Architectural Lighting) očitno dobro opravil svoje delo, saj so se lastniki, zadovoljni z njegovim delom in učinkovitostjo 30 zaposlenih, odločili za širitev proizvodnje. Zgradili so novo halo v SOIC Murska Sobota, zdaj pa bodo za širitev kupili še dodatno zemljišče oziroma sosednjo parcelo.

Število zaposlenih v podjetju Xal, kjer je direktor Michael Leitgeb, prej vodja projektov in proizvodnje za celotno skupino Xal, vodja obrata pa Tadej Topolnik, narašča iz leta v leto, vendar počasneje, kot so sprva napovedovali. Leta 2008 so začeli s 30 zaposlenimi, v naslednjem letu jih je bilo že 40, konec lanskega leta 70, zdaj pa jih je zaposlenih 86. Do konca tega leta bodo na novo zaposlili še nekaj sodelavcev, saj se pripravljajo na zagon novega programa vrtnega pohištva Viteo. Prav v obratu Xala v Murski Soboti, v oddelku Mehanska obdelava, naj bi dokončevali polizdelke in opravljali končno montažo pohištva. Tadej Topolnik: »Xal je prisoten in se razvija na različnih področjih. Letos je prevzel tudi blagovno znamko Viteo, ki se ukvarja z izdelovanjem pohištva iz različnih materialov. Znotraj koncerna se bo poskušalo čim več komponent narediti v lastni produkciji, tako bomo mi izdelovali določene nosilne konstrukcije in prevzeli končno montažo. Vse sestavne dele bomo dobili iz drugih sestrskih Xalovih firm. Z dograditvijo nove hale bomo

Poldrugo leto delajo v novih prostorih v SOIC, a se bodo čez dober mesec in pol spet širili z novo proizvodno halo.

torej začeli tudi z novim proizvodnim programom. O količinah zaenkrat ne morem govoriti, predvidevam pa, da bo pri tem programu delalo okrog deset zaposlenih. Nekaj delavcev se že zdaj usposablja za opravljanje novih del. V prihodnje bodo več prostora potrebovali tudi za skladiščenje in vmesno sušenje izdelkov po lepljenju.

Novi program pa po besedah Topolnika ni vnesel v potek proizvodnje velikega vznemirjenja; tako kot so leta 2010 dobili poleg montaže luči tudi program mehanske obdelave in začeli izdelovati polizdelke iz aluminija (ohišja za luči), tako bodo tudi tokrat začeli z novim programom v Oddelku za nerjavečo kovino. Zaposlili bodo kar nekaj dodatnih delav-

cev, iščejo predvsem kovinarje, obdelovalce kovin in varilce, nekaj novih delavcev pa bodo zaposlili tudi prihodnje leto, ko bodo razširili dejavnost logistike. Vse to pa že spada v tretjo fazo razvoja, kamor spada tudi prostorska širitev. Da bi lahko celovito in kakovostno uredili manipulativni prostor za razvoj logistike, se te dni intenzivno pogajajo o nakupu dodatnega sedem tisoč kvadratnih metrov velikega zemljišča v neposredni bližini. Zdaj imajo na voljo 15 tisoč kvadratnih metrov površin in 4100 kvadratnih metrov pokritih poslovnih, proizvodnih in

Xalovo hčerinsko podjetje Viteo

V soboškem Xalu bodo v prihodnje razširili proizvodni program za montažo kovinskih delov za podjetje Viteo iz kraja Strass pri Cmureku v Avstriji, ki je priznan izdelovalec vrtno opreme. Njihove zadnje kolekcije se imenujejo Slim, Pure, Home, Bandolin, Outdoor Kitchen, Solo, Cementum in Urban.

Fotografija Bernarda B. Pečeka

skladiščnih prostorov. Na vprašanje, ali ne razmišljajo o lastni prodajalni v Murski Soboti, da bi lahko njihove izdelke tudi kupili, pa je Tadej Topolnik povedal: »Pri nas je način prodaje drugačen. Pri nas so arhitekti naši zastopniki in prodajalci. Naša svetila pridejo v stanovanjske hiše z arhitekti.« Bernarda B. Peček

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota je trenutno razpisanih več kot 150 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v gradbeništvu, storitvah in gostinstvu.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:

osnovnošolska izobrazba – 17, električar – 10, natak – 8, delavec brez poklica – 5, kuhar – 4, strojni tehnik – 4, ekonomsko-komercialni tehnik – 3, ekonomski tehnik – 2, mizar – 2, slikopleskar – 2, voznik-avtomehaničar – 2.

Iščejo se tudi:

dipl. ekonomist (vs) – 1, inž. strojništva – 1, profesor biologije – 1, profesor glasbe – 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

Vestnikovi naročniki dobijo

VEČ!

VSE O AKCIJI NA NASLOVNICI

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

Pivnica v Gornji Radgoni, pivovarna v avstrijski Radgoni

Golarjeva mala pivovarna v Avstriji

Piva »ale« iz hišnih pivovarn v Sloveniji neznana – Prevladujejo »lagerji« velikih proizvajalcev piva, katerim so prilagojeni tudi državni predpisi

Župan avstrijske Radgone Josef Sommer je vesel novih podjetnikov iz sosednje Gornje Radgone, ki bodo zgradili pivovarno Brauhaus Bevog, in to toliko bolj, ker prihajajo iz Slovenije in ker gre za vnuka Manka Golarja in pravnuke Cvetka Golarja. Gre za manjše družinsko podjetje, ki bo varilo manj znana, a med ljubitelji cenjena piva. Vasja Golar kot direktor podjetja Bevog in mama Sonja Golar kot prokuristka bosta torej prihodnje leto začela variti pivo v Avstriji in ga uvažala v Slovenijo v svojo pivnico na Gornjem Grisu (Jurkovičeva ulica), kjer bo v obnovljeni stavbi ob reki Muri in ob vznožju stopnic, ki peljejo na grad, urejen »pub«.

V sosednji Radgoni imajo turistično ponudbo in turiste, trgovine in vina, manjkala pa jim je ponudba piva. Zato so vlagatelje sprejeli odprtih rok in jim v izjemno kratkem času predstavili pet možnih lokacij za postavitev pivovarne ter ponudili vso pomoč pri urejanju dokumentacije in pridobivanju dovoljenj. Te dni so s stroji že začeli opravljati prva zemeljska dela v industrijski coni v Potrni (Laafaled).

Ko sta se vlagatelja odločila, da bosta opustila boj z državnimi mlini na veter v Sloveniji in raje kupila pet tisoč kvadratnih metrov zemljišča v Avstriji, si je Vasja pravzaprav oddahnil. Končalo se je zavlačevanje, ki je spravljal v obup tako Golarjeve kot tudi uslužbenca na upravni enoti v Gornji Radgoni, ki so imeli zavezane roke in jima niso mogli pomagati. Prav zdaj nemško podjetje z več kot tristoletno tradicijo Caspar Schulz iz Bamberga zanje že izdeluje varilnico, v Italiji pa jim pripravljajo polnilnico za novo pivovarno, ki bo postavljena v Avstriji. Stavba naj bi bila končana do konca leta, februarja bodo montirali opremo, nato bodo začeli polniti prve steklenice piva vrste ipa, pale ale, stout, porter, wit in druge, ki naj bi bile maja že na voljo ljubiteljem piva.

Seveda je zanimivo ozadje zgodbe, zakaj se je moral mlad podjetnik, poln idej in zanesenjaštva, odpraviti v sosednjo državo, da je lahko uresničil svoje zamisli. Pa ne le to, z uresničevanjem njegove podjetniške ideje, ki bi prav gotovo obogatila turistično ponudbo na grajskem hribu, je povezano tudi veliko denarja, saj bodo Golarjevi vložili okrog 1,6 milijona evrov. Vse se je začelo pred nekaj leti, ko je Vasja med službeno potjo v Belgijo odkril, koliko vrst piva in malih pivovarn imajo v teh severozahodnih državah. Načrtno je začel zbirati informacije o vrstah, se

celo udeležil šole varjenje v Nemčiji in se začel ukvarjati s »hombrewingom« oziroma sam poskusno varil pivo v garaži. »Iz tega se je potem porodila ideja o zasebni pivovarni, v kateri bi varil piva ale, ki so uveljavljena na severu Evrope in ki imajo v osnovi drugačne recepture kot lagerji. To bi bila mikropivovarna, kjer bi izdelovali proizvode z višjo dodano vrednostjo. Zaenkrat vem samo za nekega Avstralca, ki izdeluje piva ale v hišni pivovarni v Slovenj Gradcu,« je povedal Vasja Golar. Prvotno je želel ustvariti novo turistično ponudbo v Gornji Radgoni in zaokroženo pivovarsko zgodbo, ki bi dopolnjevala ponudbo vina pod grajskim hribom; tako naj bi uredili pivovarno v odkupljeni stavbi (nekdanji grajski konjušnici) pri gradu, kjer bi si turisti lahko ogledali varjenje piva, v Jurkovičevi ulici pa bi uredili poseben gostinski lokal ali pub. S spomeniškim varstvom so imeli že vse dogovorjeno glede obnove, tudi o tem, da bi naredili dodatno klet, toda ostalo je le pri nameri. Čeprav je bila stavba z zemljiščem kupljena namensko za pivovarno, se je izkazalo, da so 180 tisoč evrov vložili zaman – v tej stavbi je zdaj zgolj skladišče podjetja Golar teleconsulting.

136. člen Zakona o vodah

Na naše povpraševanje, ali je za hišno pivovarno, ki bi uporabljala vodni vir iz javnega vodovodnega omrežja, res treba pridobiti koncesijo, so z Agencije RS za okolje odgovorili: »Raba vode za malo pivovarno se šteje po Zakonu o vodah za rabo vode za proizvodnjo pijač. Predmetno rabo vode Zakon o vodah opredeljuje v 136. členu, kjer določa, da je treba za neposredno rabo vode za proizvodnjo pijač pridobiti koncesijo. V skladu s tolmačenjem Ministrstva za okolje in prostor (MOP) je treba v primerih odvzema vode iz objektov za oskrbo s pitno vodo za proizvodnjo pijač pridobiti koncesijo na podlagi 1. točke 1. odstavka 136. člena.«

Hkrati so sporočili, da do zdaj še ni bilo izdano nobeno vodno dovoljenje za proizvodnjo pijač v mali pivovarni, prav tako pa ni bila v ta namen podeljena še nobena koncesija; na MOP-u sta zaenkrat dve tovrstni vlogi.

Sonja in Vasja Golar bosta prihodnje leto posegla v turistično ponudbo Gornje Radgone s ponudbo doma varjenega piva ale.

V tej stavbi, ki jo bodo obnavljali pod nadzorom spomeniškega varstva, bo urejena pivnica, česar se bodo še posebej razveselili številni sprehajalci, ki se že zdaj podajajo na grajski hrib.

Mape s projekti na polici v pisarni Sonje Golar merijo v dolžino več kot meter; vse te projekte za obnovo stavbe in gradnjo pivovarne na grajskem hribu so prinesli iz pisarn gornjeradgonske upravne enote, kjer so več mesecev čakali na pridobitev gradbenega dovoljenja. Izkazalo se je, da kdor hoče imeti v Sloveniji pivovarno, mora pridobiti koncesijo za vodo – in to brez izjeme, veliki in majhni. Čeprav so poskušali državnim uradnikom dopovedati, da gre za butično pivovarno in da ne bodo imeli svoje vodne vrtine, ampak bodo uporabljali vodo iz vodovoda, jim ni uspelo. »Zame bi pridobivanje koncesije pomenilo, da bi moral čakati še najmanj dve leti, preden bi lahko začeli zidati. Prosil sem jih za seznam vseh, ki imajo koncesije, in med njimi seveda ni nobenega malega pivovarja. Ta hip deluje 38 malih pivovarjev, pa nimajo vsi koncesij. Ko sem jim to omenil in jih prepričeval, da jaz ne bom konkurenčen obstoječim pivovarjem, da bo naša poraba vode desetkrat manjša od mesečne porabe vode Panvite, še vedno niso popustili. Nagovarjali so me celo, naj jaz prijavim te pivovarje, ki nimajo koncesije. Jaz pa že ne bom nikogar prijavljal,« je ogorčen Vasja.

In tako so se odločili za Avstrijo. Sonja Golar je povedala, da je kar poklicala tajništvo županstva in prosila za sestanek s Sommerjem. Čez dva so iz tajništva sporočili termin. »Župan je bil presenečen in takoj sem opazila, da se mu zdi ideja zelo zanimiva. Že čez nekaj dni smo se spet srečali z županom in drugimi pristojnimi in na zemljevidih so nam pokazali pet lokacij, kjer bi lahko naredili proizvodni obrat. Nato smo si vsi skupaj vse lokacije ogledali na terenu in po premisleku sva se odločila za industrijsko cono pri Potrni. Kupila sva pet tisoč kvadratnih metrov zemljišča, registrirala podjetje, angažirala njihovega arhitekta, ker mora poznati predpise. Zemljišče je bilo dvakrat cenejše kot pri nas v industrijski coni. In pri tem ni bilo ovire, da je bilo razdeljeno med dve občini. Rekli so, da naj mi kar podpišemo pogodbo, vse drugo pa bodo oni uredili med sabo. Do začetka gradnje so zemljišče tudi komunalno uredili. Tam se natančno ve, kdo kaj dela. Enajst ljudi z različnih področij je prišlo skupaj zaradi naše gradnje, šli smo na gradbišče, napisali zapisnik in ta zapisnik je zdaj osnova za timsko delo. Vse poteka brez problemov. Če je vmes kakšen zaplet, pomanjkljivost, se sproti ureja,« je potek investicije v sosednji Avstriji opisala Sonja Golar. Bernarda B. Peček

Podjetje Eling Apače je pridobilo z novo stavbo možnost širjenja dejavnosti

Usposabljanje mentorjev za delo z elektronapravami

Podjetje vidi prihodnost v usposabljanju drugih, priložnost pa v vodenju energetskih sistemov iz novega poslovnega objekta v Apačah

Eling Apače je bil ustanovljen 1992. leta, prva lastnica in direktorica je bila Nada Bevk, po enem letu pa je vodenje prevzel soproj Tomislav Bevk. Podjetje nenehno raste, pred leti so prodajni program razširili s popravili in montažo različnih strojev, povezanih z elektronapravami; začeli so z industrijsko energetiko in nadaljevali z elektroinstalacijami.

Tomi Bevk je odločitev za gradnjo novih poslovnih prostorov v Apačah 75 opisal tako: »Zadnje čase ugotovljamo, da so čedalje večje potrebe po izredno zahtevnih poslih. Zato smo se odločili, da bomo začeli usposablјati kadre in v ta namen zgradili objekt, kjer se bodo lahko kadri usposabljali v tehniški smeri za stroj-

nike centralnega ogrevanja, vzdrževalce, pedagoške delavce, profesorje fizike in tehnike. To so zaposleni ljudje, ki sicer že opravljajo svoje delo, ampak se morajo dodatno izobraževati zaradi nenehnih sprememb v industriji. Že do zdaj smo namreč izobraževali monterje, le da smo v ta namen uporabljali razne druge priložnostne prostore, na primer kotlovnice ali kar gostilne.« V Apačah bodo usposabljali predvsem za potrebe industrije in šolstva (v povezavi s podjetjem Eurodesign, ki je v lasti brata Zvoneta Bevka in s katerim sta že do zdaj veliko sodelovala), ki izdeluje pohištvo za šole, tehnične delavnice in laboratorije; Tomi Bevk ima namreč edini v severovzhodni Slove-

Nada in Tomislav Bevk pred novo stavbo podjetja Eling Apače, d. o. o.

Fotografija Bernarda B. Peček

niji certifikat vodje energetskih naprav, ki lahko opravlja tudi usposabljanje monterjev.

Objekt so zgradili s pomočjo nepovratnih sredstev evropskega sklada, ki so jih pridobili s prijavo na razpis Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja pod okriljem Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v okviru ukrepa 312 – podpora ustanavljanju in razvoju mikropodjetij. Stavbo so zgradili po načrtih projektanta Davida Urbančiča v dobrih štirih mesecih, že v ponedeljek pa so začeli usposablјati prvo skupino monterjev. Kmalu bo lahko v družinskem podjetju v večjo pomoč tudi sin Mario, ki je še študent elektrotehnike.

Bernarda B. Peček

pobirki
bspelki

NKBM Leasing v Moravskih Toplicah že nekaj časa poskuša prodati zemljišče, na katerem naj bi stal znamenit modeus. Ker pravega kupca ni, so se odločili, da bodo občini posredovali posebno pobudo. Predlagali ji bodo, da plato zaščiti kot spomenik posebnega pomena, in to ne kot naravno znamenitost, ampak kot spomenik kapitalskih transferjev in dobro prakso preplačevanja zemljišč.

Sava je ponovno prevetrila svojo turistično divizijo. Odločili so se tudi za novo blagovno znamko, ki naj bi jo začeli uveljavljati po novem letu. Tokrat bodo aktivno vključili tudi vse zaposlene. Prvi so na vrsti kuharji. Ti naj bi svojo pripadnost izrazili s podpisom posebne izjave. V tej delodajalcu zagotavljajo, da so vešči ravnanja z nožem. To bi posledično lahko pomenilo, da se morebiten urez z nožem ne obravnava več kot delovna nezgoda, ampak kot lastna nespretnost.

Nekaj zadovoljstva nad ozonsko luknjo, ki se je pojavila na severnem polu, so izrazili v Dobrovniku. Računajo namreč, da bo dvig temperature ugodno vplival na višjo temperaturo vode iz Vidovega vrelca in jim tako pomagal pri dvigovanju temperature vode iz geotermalnih vrtin.

V Gornji Radgoni naj bi se zbral diagnostični konzilij. Ta bo poskusil diagnosticirati, kakšno bo zdravje občine, če se bo župan odpovedal tej funkciji in kandidiral za poslanca, in kakšno, če se bo odločil obratno.

V apaški občini so v tem času malo manj obremenjeni. Njihov občan, ki je bil politik, direktor in visokošolski predavatelj, s svojo odločitvijo o morebitnem ponovnem vstopu v politiko ne bo rušil trenutnega biodinamičnega ravnovesja znotraj občine.

Na rakičanskem letališču bodo konec tedna s pomočjo kristalne piramidice merili energetske tokove potencialnim kandidatom za parlament.

Na Trgu sv. Marka v Benetkah se je minulo soboto zgodilo eno od največji ekumenskih dejanj v zgodovini prekmurskih Cerkva. Upajmo samo, da bodo Cerkve v svojih koledarjih ta datum ustrezno zabeležile.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici je že vse pripravljeno za novo občinsko barvo. Najprej je bila zelena, potem oranžna, sedanja pa se še izbira.

Občina Gornja Radgona praznuje 16. občinski praznik

»Mi smo zahtevna občina«

Jože Kos, Karel Fleisinger in Andrej Coklin, letošnji prejemniki najvišjih priznanj – Svoje največje pridobitve je občina zabeležila tudi v posebni brošuri, ki so jo prejela vsa gospodinjstva

Na petkovi slavnostni seji so podelili občinska priznanja, najvišja so prejeli Jože Kos, Karel Fleisinger, Andrej Coklin in Antonija Vogrin.

»Občina Gornja Radgona gre s primernimi koraki naprej. Imamo svojo vizijo in znotraj nje postavljene cilje, ki jih stoo odstotno uresničujemo. Nič nas ne more zvesti, ne pohvale in ne kritike. /.../ Smo zahtevna občina, saj smo kar leto in pol iskali najemnika strehe na šoli, takega, ki je uresničil naše pogoje ... Ne mislim, da smo na vseh področjih uspešni, kdaj pa kdaj nam tudi kaj spodleti, ampak iz tega ne delamo tragedije, temveč gremo naprej. Na napakah se učimo,« je poudaril v svojem govoru župan in poslanec Anton Kampuš. Izpostavil je nekaj pomembnih dosežkov: obnovo šole, razširitev glasbene šole, ureditev mestnega parka na lokaciji pred Domom

starejših občanov, asfaltiranje novih odsekov cest, ureditev prostorov in registracijo Mladinskega centra Gornja Radgona in drugo. So ena izmed tistih občin, ki znajo koristiti evropska sredstva, za kar gre prav gotovo zasluga odlični ekipi Razvojne agencije Pora, veliko nalog pa jih čaka tudi v prihodnjih dveh letih.

Z dokaj veliko zamudo naj bi prihodnje leto vendarle začeli graditi čistilno napravo, saj je Gornja Radgona skoraj edino tako veliko mesto v Sloveniji in ob reki Muri, ki še vedno nima ustrezne mestne čistilne naprave. Prav tako naj bi v prihodnjih mesecih dokončno uredili kulturni spomenik Špital, kjer že dolgo čakajo na

uresničitev zamisli o ureditvi mestnega muzeja. V okviru projekta Skupaj, ki ga izvajajo s sosednjo avstrijsko Radgono, naj bi uredili tudi okolico nekdanjega mejnega prehoda in brežino reke Mure pod obnovljenim mostom, ki bo s plavajočim odrom na reki postala središče družabnega dogajanja. Med pomembnejše projekte za prihodnje leto spada tudi širitev knjižnice, in sicer bodo za potrebe knjižnice in čitalnice obnovili odkupljene spodnje prostore nekdanje trgovine v isti stavbi. Za mnoge pa je izjemno pomembna tudi gradnja širokopasovnega omrežja.

Na petkovi slavnostni seji so podelili posebna priznanja Občine Gornja

Sejem kot osrednji dogodek Slovenije

Dejan Židan, kmetijski minister, je v svojem nagovoru na slovesni seji ob 16. prazniku Občine Gornja Radgona opozoril župana, da je pozabil omeniti zanj najpomembnejše dejstvo: »Gornja Radgona je edino mesto v Sloveniji, ki v času sejma za en teden postane središče Slovenije. Ne pozabite, da postaja proizvodnja hrane najpomembnejše državotvorno dejanje v Sloveniji, Evropi in na svetu zato, ker je hrane začelo zmanjkovati. Središče proizvajalcev hrane postane sejmišče, torej sejem, ki ga Ljubljana ni uspela odpeljati v glavno mesto, čeprav je to poskušala. Letos smo imeli kar 13 državnih delegacij – torej je tudi tujina spoznala, kaj smo uspeli ohraniti v Pomurju. Prosim vas, da prihodnje leto, ko bo 50-letnica sejma v Gornji Radgoni, vsi skupaj iz tega dogodka naredimo osrednji dogodek v Sloveniji.«

Fotografija Bernarda B. Pečeka

Radgona za leto 2011 Podvodni reševalni ekipi GA-PO-RA, Vrtcu Manka Golarja Gornja Radgona ter prostovoljnimi gasilskim društvom Črešnjevci, Zbigovci, Stavešinci in Spodnji Ivanjci. Listino občine so podelili Antoniji Vogrin iz Spodnjih Ivanjec za požrtvovalnost in človekoljubnost, bronasti grb občine za velike uspehe v zadnjem obdobju je prejel Andrej Coklin, srebrni grb občine za dolgoletni življenjski trud je prejel Karel Fleisinger, najvišje priznanje, zlati grb občine, pa je prejel vsestranski Jože Kos. Kulturni del programa je zapolnila s svojim nastopom skladateljica in pianistka Tina Mauko.

Bernarda B. Peček

Glasbena šola Gornja Radgona dobila nove prostore

Dr. Igor Lukšič: »Takega glasbenega šolstva ni nikjer na svetu«

Omogočen dodaten vpis 30 otrok in učenje baleta v ustreznih prostorih – Kmetje razumeli stisko glasbene šole

»Ne moremo skrivati veselja in zadovoljstva, da je Glasbena šola Gornja Radgona v teh težkih razmerah in v tako kratkem času pridobila nujno potrebnih 400 kvadratnih metrov novih prostorov v isti stavbi,« je na otvoritvi povedal ravnatelj Tomaž Polak. S tem so ob 950 kvadratnih metrih sedanjih prostorov pridobili še pet zvočno izoliranih učilnic, dve garderobi z umivalnicama za balet, baletno dvorano in kabinet z arhivom za balet, obnovili pa so tudi streho stavbe. S tem lahko šola sprejme 30 dodatnih učencev in ima v letošnjem šolskem letu skupaj 355 učencev iz Občin Gornja Radgona, Radenci, Sveti Jurij ob Ščavnici in Apače, torej jo obiskuje vsak tretji učenec.

Pri reševanju prostorske problematike jim je pomagala Kmetijska zadruga Gornja Radgona, sosedja v zgradbi v Partizanski ulici, Janez Rihtarič, direktor in župan Občine Radenci, pa jim je ponudil prazne mansardne prostore v brezplačen 30-letni najem. Ob tem je Rihtarič dejal, da so za to lahko hvaležni kmetom, ki so razumeli stisko in soglasno podprli predlog, da se njihovi prostori v zadrugi dajo v najem.

V novih, po najvišjih standardih obnovenih prostorih se bo izvajal pouk

V novih prostorih Glasbene šole Gornja Radgona, ki jim jih je dala v brezplačen najem Kmetijska zadruga Gornja Radgona, se bo v razširjenem programu izobraževalo še več učencev.

Fotografija A. Nana Rituper Rodež

instrumentov, glasbene pripravnice, orkestrske glasbe, pevskega zbora in baleta. Na otvoritvi je bil tudi minister za šolstvo dr. Igor Lukšič, ki je povedal, da je slovensko šolstvo tudi

po zaslugi glasbenih šol dobro, celo odlično šolstvo, in da učenci dosegajo izjemno dobre rezultate. »Neverjeten dosežek, s katerim se ne morejo pohvaliti nikjer na svetu, pa je dejstvo,

da slovenske glasbene šole vključujejo 15 odstotkov vseh osnovnošolskih otrok. Glasbeno šolstvo je tisti neviden del našega šolstva, ki se izkazuje samo na proslavah.« Spomnil pa je tudi, da ima glasba pomembno vlogo v razvoju človeške civilizacije in da je v učenju instrumentov vloženo veliko naporov in zahteva mnoge spretnosti celotnega telesa.

Investicija prenove prostorov in strehe je vredna 312 tisoč evrov, skupaj z obrestmi pa jo bodo občine kot investitorke poravnale v desetih letih. Delež Občine Gornja Radgona je 43-odsoten, četrtino plača Občina Radenci, 14 odstotkov Občina Sveti Jurij ob Ščavnici, Občina Apače pa 18 odstotkov. Prav s slednjo pa se še niso uspeli dogovoriti o sofinanciranju. Župan Franc Pižmoht je namreč povedal, da podpirajo prizadevanja za nove prostore, vendar se občinski svet ne strinja s postopki, po katerih so prišli do prenove teh prostorov. Glede na to, da so prostori prenovljeni, da je bil kredit podpisan brez njihove vednosti, bodo o poplačilu odločali na občinskem svetu. Glasbena šola bo z lastnimi sredstvi kupila še notranjo opremo.

A. Nana Rituper Rodež

Bojan Dejak prepričan, da bo druga faza CEROP-a zgrajena v dogovorjenem roku

Četrtnina vseh okoljskih kohezijskih sredstev bo porabljena v Pomurju

V Sloveniji delujejo trije centri za ravnanje z odpadki, okoljevarstveno dovoljenje za delovanje pridobil le puconski

Poleg gradnje druge faze Centra za ravnanje z odpadki Puconci, Dolinske kanalizacije in čistilne naprave za mesto Gornja Radgona bo v letih do 2015 veliko kohezijskega denarja porabljenega za gradnjo vodovodnega sistema v Pomurju. Generalni direktor Direktorata za javne službe in investicije na Ministrstvu za okolje in prostor Bojan Dejak je prepričan, da bodo vsi ti projekti, katerim bo namenjena četrtnina vseh kohezijskih sredstev, kolikor jih bo Slovenija v obdobju od 2013 do 2015 prejela za okoljske projekte, tudi uresničeni kljub finančni, gospodarski in politični krizi. Pri pripravi državnega proračuna so bile namreč vse druge investicije večinoma izvzete ali okleščene, razen tistih, ki so vezane na pridobitev kohezijskih sredstev.

Prav projekt Regijski center za ravnanje z odpadki – II. faza, za katerega so minuli četrtek slovesno podpisali pogodbo, bo velik porabnik teh sredstev. Če je bilo pri gradnji I. faze razmerje tako, da so od skupno 14,5 milijona evrov štiri milijone zagotovile občine, 7,3 Slovenija in okrog 3,5 milijona evrov Evropa, je razmerje pri gradnji druge faze skorajda nasprotno: od skupne investicije v višini 23 milijonov evrov bo 27 občin zagotovilo 6,7 milijona evrov, Slovenija 2,8 in Evropa s sredstvi Kohezijskega sklada kar 13,4 milijona evrov. Dejak je poudaril, da je Slovenija z vstopom v Evropsko unijo prevzela dokaj ostre okoljske obveznosti in prav na kmetijskem in okoljskem področju je Evropa izjemno zahtevna in nepopustljiva. Ena od teh zavez je tudi ustrezno ravna-

Bojan Dejak, generalni direktor Direktorata za javne službe in investicije: »Vesel sem, da vam je uspelo priti skozi razpisno fazo, ki je zadnje čase za mnoge velik problem – predvsem zaradi stečajev izvajalcev in razveljavljenih razpisov. Prepričan sem tudi, da bomo v roku izvedli ta projekt, ki bo dolga leta služil ljudem.«

nje z odpadki; najprej je Slovenija morala sprejeti vrsto direktiv s tega področja, dobila pa je tudi roke, do kdaj mora urediti ravnanje z odpadki, uresničiti cilje glede recikliranja, zmanjšati odlaganje,

doseči cilje energetske izrabe odpadkov. Vse to mora biti uresničeno v letih od 2013 do 2020. Če je Slovenija normativno zadeve dobro uredila, pa zamuja pri praktični gradnji regijskih centrov. »Pro-

blem je povezan s tem, da v Sloveniji še nimamo pokrajin. V tistih regijah, kjer so se uspeli pametno dogovoriti, prihaja do realizacij projektov. Pomurje je ena redkih pokrajin, kjer so župani dosegli soglasje in tako uspeli vzpostaviti že v prvi fazi ustrezen del infrastrukture, ki ga bomo zdaj z drugim delom nadgradili,« je povedal Bojan Dejak. Podoben center že deluje pri Celju, čez dober mesec bo začel delovati v Dravogradu. Tako bo puconski center tretji v izgradnji. Za obdobje 2007–2013 je za okoljske projekte na voljo 545 milijonov evrov, kjer je Pomurje ustrezno zastopano. Gre za CERO Puconci ter projekte Dolinske kanalizacije in čistilne naprave v G. Radgoni ter oskrbe z vodo v Pomurju.

Bernarda B. Peček

Radenski park obnavljajo

In vendar se premika ... če se hoče, seveda

Občina ima mnenje finančnega ministrstva, ki je reklo DA za vzdrževanje parka – Drevesno botrstvo

V začetku leta so se trije partnerji odločili, da bodo obnovili katastrofo, ki stoji na mestu nekdanjega parka v Radencih. Župan Občine Radenci Janez Rihtarič, direktor Zdravilišča Radenci Mladen Kučič in direktor Radenske, d. d. – spomladi še Zvone Murgelj, danes pa Milan Hojnik –, so podpisali sporazum, po katerem si tretjinsko delijo stroške obnove.

Trenutno v parku končujejo drugo fazo začetne obnove. Podrli so še 53 dreves – neurje leta 2008 je park zdesetkalo, dodatno pa ga je poškodovalo še neurje naslednje leto in po grobi oceni je bilo takrat skupno uničenih

Obrat zaradi sprememb kapitalskih vezi podjetij

Vsi partnerji obnove parka v Radencih so na vprašanja, kaj je zdaj drugače, kot je bilo vsa leta poprej, odgovarjali, da gre za splet več nesrečnih okoliščin. Kot sta prodaja Zdravilišča Radenci in prevzem Radenske ter selitev uprave v Boračevo. Vse pa naj bi se po novem spet obračalo v prid kraja. To pa kaže tudi to, da bosta tako Radenska kot Zdravilišče Radenci uredila obe radenski krožišči – Zdravilišče tistega pred vstopom v zdraviliški kompleks, Radenska pa pri avtobusni postaji.

560 dreves – te pa je zdaj uničil sončni ožig. Nato so zmlili vse panje v parku in navozili zemljo, s katero bodo izravnali valovit teren. Letos naj bi oblikovala krajine dr. Tanja Simonič Korošak in krajinska arhitektka Janja Lužnik izdelali še idejni načrt za prenovu parka, spomladi prihodnje leto pa naj bi začeli saditi drevesa. Tu bodo uresničili idejo civilne iniciative, ki je predlagala, da bi drevesom posadili »botre«, ki bi financirali njihovo posaditev. O tem, kako bodo financirali vzdrževanje parka po obnovi, se trije partnerji še niso pogovarjali, do zdaj pa so za dela namenili skupno 36 tisoč evrov.

Vida Toš

Zakaj se je čakalo?

Ker za ves park poteka denacionalizacijski postopek, je bivše vodstvo občine po neurju le odstranilo drevesa. In vedno je bilo na vprašanje, zakaj park propada, slišati, da se občinskega, torej javnega denarja ne sme vlagati v zasebno lastnino. Za osnovno urejanje parka je skrbelo Zdravilišče, ki je za košnjo, rezanje žive meje in odvoz smeti letno namenilo 30 tisoč evrov. Zdaj si je Občina Radenci pridobila mnenje Ministrstva za finance, ki dovoljuje financiranje tekočega vzdrževanja radenskega parka in torej vlaganje javnega denarja v lastnino, ki je v denacionalizacijskem postopku.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

Hofer

sporoča

AKCIJA

od 03.10. do 09.10.2011

Ugodne cene brez kartic zvestobe, klubov, točk bonusov...

ENOSTAVNO NAKUPOVANJE, MAKSIMALNO VARČEVANJE!

Pohodniška trajna salama

- navadna ali
- prekajena iz hladilnika, 700 g

redna cena 2,99 €

za kos samo 2,79 €

3,99/kg

Kmečki kruh

1 kg

redna cena 1,69 €

za kos samo 1,29 €

1,29/kg

Zavitek

več vrst, 600 g

redna cena 1,99 €

za kos samo 1,49 €

2,48/kg

milfina

Lactiv jogurt

več vrst, iz hladilnika, 4 x 125 g

redna cena 1,49 €

za zavoj samo 0,79 €

1,58/kg

BELMONT

Cappuccino v porcijskih vrečkah

2 vrsti, 125 g (10 vrečk po 12,5 g)

redna cena 0,89 €

za zavoj samo 0,69 €

5,52/kg

Redne cene akcije so originalne Hoferjeve diskontne cene. Ponudba velja od 03.10. do 09.10.2011 (v nedeljo je ponudba akcijskih izdelkov na voljo samo v poslovalnicah, ki so v nedeljo odprte) oz. do razprodaje zalog.

od četrta, 06.10.

ELIN

Kondenzacijski sušilni stroj

- možnost vgradnje
- količina polnjenja: 7 kg

3 LETNA GARANCIJA

za 101

299,-

Želite več informacij o izdelku iz naše posebne ponudbe?

Uporabite QR-kodo in obiščite **www.hofer.si!**

Vse, kar potrebujete, je pametni telefon! Z njim boste vedno na tekočem o aktualni Hoferjevi ponudbi.

1. odčitajte QR-kodo z bralnikom črtnih kod vašega pametnega telefona

2. preverite naš izdelek tedna

SVEŽINA VEDNO POCENI

od 03.10. do 09.10.2011

za zavoj 0,79 €

Pomaranče

razred 1, 1 kg

za zavoj 0,99 €

Rdeče grozdje

razred 1, 1 kg

za zavoj 1,49 €

Mačke

različne barve, v 9-cm lončkih, prodajna enota: 6 kosov v zavoju

0,25/kos

Paradižnik v grozdu

razred 1, 1 kg

za zavoj 1,19 €

Ponudba "Svežina vedno poceni" velja od 03.10. do 09.10.2011 (v nedeljo je ta ponudba na voljo samo v poslovalnicah, ki so v nedeljo odprte) oz. do razprodaje zalog. Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Steklena embalaža je nevračljiva, cene vključujejo vse davke. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

Več kot fer!

Hofer trgovina d.o.o.

www.hofer.si

MasterCard VISA Maestro

barometer

Drago Šiftar je dobil podporo treh od petih članov nadzornega sveta za mesto direktorja Komunale Murska Sobota. Vodstvo bo prevzel po odločitvi mestnega sveta, ki bo o predlogu nadzornega sveta odločal na naslednji seji.

Podjetje ININ iz Murske Sobote, ki ga vodi **Bojan Rožman**, je namenilo zbrano kotizacijo od organiziranega izobraževanja za poslovne partnerje z delovnim naslovom Povezani Osnovni šoli IV Murska Sobota.

Na sejmu Expo real v Münchnu se z JAPT predstavlja osem slovenskih projektov, iz Pomurja je to Tehnološki park Pomurje. **Feri Gönc** iz RRA Mura govori o sodelovanju z javno agencijo v presežnikih.

Predavanje **dr. Janeza Balazica** z naslovom Slikarska delavnica Janeza Akvile v Pokrajinski in študijski knjižnici, ki je pritegnilo številne slušatelje tudi iz drugih regij, je eno tistih dejanj, ki presega ujetost regije v obrobnosti.

Martin Raj išče podporo za zastopnika pacientovih pravic na območju murskosoboškega Zavoda za zdravstveno varstvo. Ministrstvo predloge, ki jih lahko dajo nevladne organizacije in društva, območni sveti ZZS in občinski sveti, zbira do 19. oktobra.

0 počitniškem delu v nemškem domu za starejše

Svojo ceno ima tudi, če nekomu natočiš kozarec mrzle vode

Dijakinje Srednje zdravstvene šole Murska Sobota so se prvič srečale z nočnim delom, nemškimi predpisi, zahtevnimi varovanci in z živahnim mestnim utripom v velikem Münchnu in manjšem Diessnu

Vsaka izkušnja z neposredno nego in zdravljenjem ljudi, ki jo bodoči zdravstveni delavci pridobijo že med šolanjem, je dobrodošla in je hkrati prednost, še posebej, ko se brez pomoči sošolcev in profesorjev moraš znajti sredi noči v sobi z varovancem..., ki govori nemški jezik. Ni vseeno, ali se tega učiš na negibnih umetnih pacientih v prirejeni bolnišnici sobi v šoli ali v bližnji domači bolnišnici pod nadzorom mentorjev ali si v zasebni ustanovi v tujini.

Mira Vaupotič, profesorica nemškega jezika na Srednji zdravstveni šoli Murska Sobota, je prepričana, da je izkušnja, ki jo dijaki dobijo v tujem okolju med nemško govorečimi, nadomestljiva. Z vso vnemo jih je prepričevala, naj sprejmejo izziv, čeprav nemščina ni njihov najljubši predmet in jezika ne obvladajo prav odlično.

Reinhard Klemz iz Augustinuma, eden vodilnih v socialnostoritvenem zasebnem podjetju v Nemčiji, ki upravlja več kot 40 ustanov, že devet let vsako pomlad obišče Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobota, da bi se pogovoril z dijaki, ki jih zanima štirite-densko počitniško delo v njihovi ustanovi Augustinum München. Dijakom plačajo bivanje in prehrano, stroške prevoza v München in nazaj ter vozovnico za mestni promet, prav tako pa prejmejo plačilo oziroma nagrado v višini sto evrov. Praksa se jim prizna kot del obveznih izbirnih učnih vsebin, še pomembnejše pa je, da po končani praksi prejmejo Europass oziroma nekakšno evropsko potrdilo mobilnosti, ki jim bo v pomoč pri vpisu na fakulteto ali pri iskanju zaposlitve v tujini.

Tudi letos je devet dijakov iz soboške zdravstvene šole sprejelo izziv. Ker jih je šola v prvih treh letih že pripravila teoretično in praktično na delo zdravstvenega delavca, jim delo ni bilo tež-

Bodoče zdravstvene delavke, ki so si nabirale izkušnje v Nemčiji, s profesorico nemškega jezika Miro Vaupotič.

to se dodatno plačuje. Bili so tudi taki, ki niso spali vso noč in so neprestano klicali v sobo, vse to se beleži in dodatno plačuje... « Marina Krajnc pa dodaja: »V domu je res povsem drugače kot pri nas. Tudi jaz sem delala z demenčnimi in kot zdravstveni delavec porabiš zaanje veliko časa, toda sistem organizacije in nadzora je zelo natančen. Zelo pazijo, kako kaj delaš, prav vse je pod nadzorom. Če na primer nekomu vsak dan naliješ vodo v kozarec in mu ga postaviš na polico, je to vredno na mesec 80 evrov. Seveda pa mora biti vse tako, kot pričakujejo varovanci, torej po njihovem standardu, saj plačajo dokaj visoko ceno oskrbe, tudi do dva tisoč evrov.« Ines Irgolič, ki je delala v dnevni izmeni, in sicer od 11. do 19. ure, v »treff punktu«, pa je opisala, kakšno je bilo dnevno druženje z varovanci: »V tem družabnem prostoru sem pomagala pri hranjenju varovancev, jih vozila na sprehode, jim popoldne pomagala pri gimnastiki, na primer podajala sem jim žogo in drugo. Seveda so ugotovili, da sem nova, me veliko spraševali, pa seveda zamenjevali Slovenijo in Slovaško ter bili začudeni, kako da ne govorim tekoče nemškega jezika. Sicer pa so bili vsi zelo prijazni in mi pomagali, če kaj nisem vedela.« Tadeja Mesarič, ki je delala v mestnem domu v Münchnu, pa je dodala, da je spoznala zares veliko različnih ljudi, prijaznih, pa tudi malo manj prijaznih. »Varovanci so mi zaupali veliko stvari, veliko so govorili o svojih družinah, o tem, ali jih kdo obiskuje, mi pokazali fotografije. Nekatere so sorodniki res redno obiskovali, druge manj. Zelo smo se razumeli. Zdi se mi, da je veljalo pravilo: tako kot smo mi do njih, tako so oni do nas.« Veronika Klemenčič pa je opazila še eno pomembno razliko v primerjavi z našimi domovi za starejše: »Meni

Ines Irgolič iz Hrastja - Mote je bila mesec dni v pomoč in veselje varovancem v »treff punktu« v domu v enoti Diessen.

Marina Krajnc iz Ljutomera je bila nad delom in življenjem v Münchnu tako navdušena, da je počitniško delo podaljšala na dva meseca in bo po četrtem letniku iskala zaposlitev v Nemčiji.

Tadeja Mesarič iz Bogojine je vesela, da je spoznala različne ljudi. O zaposlitvi zaenkrat ne razmišlja, kajti vpisala se bo na Fakulteto za zdravstveno vede Maribor.

Veronika Klemenčič iz Radenec je dodobra spoznala način dela v nemškem domu za starejše, saj je delala v dopoldanskem in popoldanskem času.

ko. Tudi sicer veljajo medicinski delavci iz Slovenije za izjemno dobre strokovnjake in zaželele v nemških zdravstvenih ustanovah. Največje presenečenje za mlada dekleta je bilo to, da so v teh ustanovah pravzaprav le redko srečale pravega Nemca, razen varovancev seveda, kajti zaposleni so bili v glavnem iz tujih držav, med njimi je bilo tudi nekaj Slovencev, veliko pa je bilo Hrvatov, Bosancev in Turkov. Drugo presenečenje je bilo strogo nadzorovano delo. Katja Kusek, ki se je prvič srečala z nočnim delom, kjer je mesec dni skrbela za pretežno demenčne ljudi na oddelku v domu v Diessnu, jemlje celotno izkušnjo kot pozitivno: »Prvič sem videla in delala za napravo, ki jo držiš v roki in

v katero se zapisuje prav vse, kar počneš v neki sobi, torej kakšno storitev si opravil, kaj si še naredil za osebo dodatnega, koliko minut si se zadržal v sobi. Če si na primer naredil kaj več, si moral vse to vnesti v to napravo, kajti vse

Marina Krajnc: »Vse mora biti tako, kot pričakujejo varovanci, torej po njihovem standardu, saj plačajo visoko ceno oskrbe.«

Katja Kusek iz Dolge vasi se je odločila za prakso v tujini, čeprav ni najbolje obvladala nemškega jezika.

pa se zdi, da je kljub visokemu standardu za nekatere varovance bivanje v nemškem domu slabše kot pri nas. Z demenčnimi, ki so še sposobni sami jesti, se nihče ne ukvarja in samo sedi. Zvečer, ko sem varovance pomagala pospremiti v sobe in postelje, so tistim, ki so ostali v skupnem prostoru, vključili televizijo. Kljub temu je povpraševanje po nastanitvi v domu starejših v Nemčiji veliko in se še povečuje. Na prosto posteljo čakajo kar precej časa. Kruto, a resnično, dokler kdo v domu ne umre, ni prostega mesta, zato je že običajna praksa, da se nekateri prijavi- lo za bivanje v domu že nekaj let pred upokojitvijo. **Bernarda B. Peček**

25 let Skupine za samopomoč žena z rakom dojke Murska Sobota

»Ostajamo dobre volje«

Še zmeraj neradi govorimo o raku – Skupini se lahko pridružijo tudi tisti, ki so se spoprijemali s katero drugo obliko raka ali so bolezen spoznali le od daleč – Iz bolezni se lahko smejemo šele, ko jo sprejmemo

Saj ne, da bi morali na njih zaslediti sled prestane bolezni. Ampak tudi, če se trudiš, ne opaziš, da je za njimi ena težjih življenjskih preizkušenj – boj s težko boleznijo. Med pogovorom o bolezni delujejo pozitivno. In tudi

je članic skupine za samopomoč 74 in prihajajo iz šestih pomurskih občin – Beltinci, Črenšovci, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota in Odranci. So pa tudi bolnice, ki si iz teh ali onih razlogov ne želijo biti njen del.

da premagajo misel na bolezen. Pogumno pove, da se raka ne boji več. »Bo, kar bo. Če sem že enkrat prebolela raka, ga bom tudi drugič,« se ob misli na morebitno ponovitev ne da Vera Kolenko, »upam, da ne bom popusti-

dilo, da je bolnica na smrtni postelji tolažila njo. V spominu ji ostaja, da v očeh te bolnice ni bilo ne žalosti ne zagrenjenosti. Predvideva, da zaradi tega, ker se je sprijaznila s stanjem. Nekatere pa njeno družbo zavračajo.

Ženske iz skupine za samopomoč žena z rakom dojke med pripravo na praznovanje 25-letnice delovanja skupine, ki je bilo prejšnji teden v Domu Janka Škrabana v Beltincih.

rade poudarijo, da so polne življenjske energije. To so ženske iz Skupine za samopomoč žena z rakom dojke Murska Sobota.

Pomislim, da bi morali imeti takšen odnos do življenja tudi (in predvsem) zdravi ljudje. Tudi če je to maska za druge, je presneto dobra in pozitivno vpliva na sogovornika.

25 let delovanja

In prav s tem namenom je bila skupina ustanovljena – pomagati ženskam po operacijah, terapijah ..., da se po prestani bolezni vrnejo v svoje življenje s čim manj (psihološkimi) posledicami. V Murski Soboti je že 25 let tako. In zato spada med starejše tovrstne skupine v Sloveniji. Delujejo v okviru Društva onkoloških bolnikov Slovenije. Srečujejo se vsak drugi petek v mesecu v prostorih Splošne bolnišnice Murska Sobota. Organizirajo predavanja. »Veliko damo na pogovore, ne samo na predavanja,« pove Marija Vugrinec, koordinatorka soboške skupine za samopomoč žena z rakom dojke. »Pomagamo v stiski. Učimo se, kako premagovati stresne situacije, kako biti pozitivno usmerjen. Učimo se tudi, da se sprejemamo takšne, kot smo.« In da znajo poslušati sebe in druge. Ter da si znajo oprostiti. Hodi jo na izlete. Medse sprejmejo vse, ki si tega želijo. Tudi takšne, ki so se z rakom dojke spoprijemale preko sorodnic ali prijateljic. Ali pa so se borili s katero drugo vrsto raka. Trenutno

Gledati boleznii (ponovno) v očii

Marija Kikel je potrebovala precej let, da se je vključila v skupino. Prej ni bila pripravljena. Diagnozo je doživela kot smrtno obsodbo. Čutila je, da je poražena in je razmišljala, koliko časa ji ostane. Ker ni imela moči, da bi se poleg svoje bolezni ukvarjala še z drugimi, je sodelovanje v skupini za samopomoč ni zanimalo. »Kemoterapije in kontrolni pregledi so bili zame psihično naporni,« pove, »in nisem bila sposobna gledati tistih, ki umirajo.« V skupini so namreč tudi take, ki se jim bolezen ponovi in napreduje. Šele ko je bila Marija že dlje časa zdrava, se je odločila, da bo vstopila v skupino in pomagala s svojim znanjem o naravnih prehranskih dopolnilih. Z znanjem, ki ga je pridobila med boleznijo. Pri premagovanju bolezni so ji pomagali najbližji, ki so jo spodbujali. In ji je uspelo.

Tudi Veri Kolenko je v najtežjih trenutkih pomagala družina. Še posebej vnuki, ki so ji dajali moč in smisel za nadaljnje življenje. Bolezni ni skrivala. »S tem, ko povem, si olajšam dušo.« In lajšala si jo je tudi s pisanjem pesmi – nastala je pesniška zbirka Pesmi iz Prekmurja. Zaupa mi, da je doživela preobrat, ko je prišla v skupino in se predstavila. Takrat je videla, da ni edina, ki jo je doletela težka bolezen. Poleg tega so bile vse vedrih obrazov, nasmejane. In se je odločila, da bo tudi sama taka – pomagala drugim,

la in bom še naprej premagovala vse težave.« Tako tudi druge. Ne obremenjujejo svojih življenj z vprašanjem: »Kaj pa, če se bo ponovilo?« Razen ko katera od članic skupine ponovno zboli ali celo umre. »Takrat smo potrte. Ampak spomin na njih živi, mi pa gremo dalje,« pravi Marija Vugrinec. Je pa res, da je ob ponovitvi huje, dodaja koordinatorka skupine. Takrat več veš o bolezni in tem, kaj te čaka. Njej so se kazali znaki ponovitve. In se je odločila, da ne gre na operacijo. Dvakrat. Obrnila se je na naravno, na duhovnost in molitev. Kmalu so ji tudi zdravniki potrdili, da operacija ni potrebna. »Ko pa pride čas, pač gremo.« Kot koordinatorka skupine spremlja tudi bolnice, katerim se bolezen ponovi – če same to želijo. In se ji je zgo-

Preobrat je doživela, ko je prišla v skupino in se predstavila. Takrat je videla, da ni edina, ki jo je doletela težka bolezen. Poleg tega so bile vse vedrih obrazov, nasmejane. In se je odločila, da bo tudi sama taka.

Domneva, da tudi zato, ker smo ženske rade urejene, bolezen pa te izčrpa, postaraš se in si brez las.

Zorjani Kurbus je bilo do danes pizaneseno z rakavimi obolenji, a je vseeno del skupine za samopomoč. Ker sta jo povabili oboleli, zdaj že obe pokojni sodelavki in prijateljici. Čeprav je zdrava – ali morda prav zato – (je) težko prenaša(la) bolezen prijateljic. »Čeprav me boli, tega ne pokažem,« mi pove. »Bodrim jih in jim dajem upanje.« Meni, da mora vsak svojo bolezen sprejeti. Potem je lažje. In se smeja iz svojih težav. »Ampak iz bolezni se lahko smejemo šele, ko jo sprejmemo,« še doda.

Sprejeti in živeti

»Mislim, da je zelo pomembno, da ti najprej bolezen sprejmeš in se odločiš, da se boriš zoper njo. Ker nas je veliko premagalo bolezen,« še pove koordinatorka skupine. Tudi Vera Kolenko zatrjuje, da se s skupino čuti močnejša. Ker je videla že veliko ponovnih ozdravitev in verjame v njihovo pomoč ob morebitni ponovitvi bolezni. Marija Kikel stavi na zdravo prehrano. Zorjana Kurbus pa je prepričana, da se stresa, ki pogosto hrani raka, ubranimo z vsaj petimi ali desetimi minutami, ki jih na dan posvetimo sebi. In s smehom. Pravzaprav sta vsem v skupini skupna dobra volja in pozitivno razmišljanje. Marija Vugrinec zatrjuje: »Veliko skrbimo za veselje in nismo obremenjene z boleznijo.«

Jerneja Domajnko

barometer

Društvo za socialno vključenost Mozaik, ki mu predseduje **Alojz Kavaš**, pripravlja s sodelavci dan odprtih vrat Zavetišča za brezdomce v Murski Soboti.

Vodja preventivnega programa Svit **Jožica Maučec Zakotnik** je sporočila, da se je odzivnost ljudi za sodelovanje v preventivnem programu v murskosoboški zdravstveni regiji, ki je bila do nedavnega na repu, podvojila in preseгла povprečje v državi.

Branko Kurbus, predsednik uprave Arconta, je izjavil, da je bila najboljša poslovna poteza prodaja podjetja avstrijskemu koncernu, ker se je v času krize, ko podjetja tonejo, plutje pod tujo zastavo izkazalo kot najbolj zanesljivo.

Tomaž Bokan je direktor novoustanovljenega Inštituta za napredno tehnologijo in komunikacije Murska Sobota. Zavod z zajetnim ustanovnim kapitalom so s tretjinskimi deleži ustanovila podjetja Pomurski Tehnološki Park, Kreativne ideje in Telesis.

Erna Lukač, ravnateljica Glasbene šole Murska Sobota, je obvestila starše, da bodo povišali »šolnino« za otroke iz občin Murska Sobota, Grad in Moravske Toplice. Na MOMS pa pravijo, da to zvišanje ni zakonito.

Deviški ples smrti v Lendavi

V torek je bila v Kulturnem domu v Lendavi premiera filma slovensko-madžarsko-kanadske koprodukcije *Deviški ples smrti*. Staro madžarsko balado o hudiču, ki zvabi mlado dekle na ples in ji ukrade dušo, je režiral Endre Hules. Devški ples smrti postane gonilna sila dvoboja in sodelovanja dveh bratov ter spoprijemanje s kompromisi. Zanimivo je, da sta brata Steve in Gyula slovenskega rodu, družu ju ljubezen do plesa, pristop in cilji pa se razlikujejo. Prav njun dramatični odnos je v ospredju te filmske zgodbe.

Mala ignorirana knjiga Podojstrška

V samoorganizirani skupini Mala ignorirana knjiga so s podporo KUD-a Kentaver izšle prve tri knjižice poezije. Med njimi je tudi zbirka poezije z naslovom *Call of Duty Sobočana*, študenta primerjalne književnosti, ki je trenutno na študentski izmenjavi v Zagrebu, Iva Podojstrška. KUD Kantaver v Menzi pri koritu v Ljubljani pripravlja tudi pesniške večere Mlade rime, na katerih še neuveljavljeni pesniki predstavijo svojo poezijo, doživijo stik s publiko in jim pomagajo odpreti pot do knjige.

Lom beline

V petek so odprli v Galerija Prima v Berlinu razstavo dvokanalne videoinstalacije *Lom beline* umetnic Mirjane Batinič in Robertine Šebjanič. Ob 10. obletnici združenja Kolonie Wedding je razstavo posredovala Galerija Alkatraz.

Odprli dve razstavi v turniškem Jeričevem domu

Reciklaža identitete – pregledna razstava dediščinskih projektov

Fotografa Biserka Sijarić s *Portreti* in Aleš Gjerkeš z *Light @ Night – Ogled »nočnih« fotografij ponoči na travniku*

V Jeričevem domu v Turnišču so v četrtek najprej odprli pregledno razstavo dediščinskih projektov *Reciklaža identitete*, potem pa še fotografsko razstavo dveh avtorjev, Biserke Sijarić in Aleša Gjerkeša.

Razstavo *Reciklaža identitete* so pripravili v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine. Pripravil jo je Mežnarski cej iz Turnišča v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Ancovo galerijo, Likovno produkcijo OŠ Turnišče, Župnijo Turnišče, sodelovali pa so tudi: likovni pedagog Jože Gutman mlajši, akademska kiparka Vlasta Čobal Sedmak in videast Bojan Šbül. Ob otvoritvi je Gorazd Bence povedal, da dediščinski projekti Mežnarskega ceja odstrirajo večplastnost berljivosti dediščine danega življenjskega okolja: »Saj prav potrebo po njenem dostojnem ohranjanju prevečkrat izpodriva zmožnost, da bi lahko z njo tudi neobremenjeno živeli. Pogledi na dediščino stremijo k poistovetenju, premisleku in zmožnostih, ki jih zao- krožajo celote: Kaj s kulturno dediščino?, Romanje k Mariji pod logom, Petki

pri Petki, Akvilove delavnice, Varašanci ... Pri tem je reciklaža podane identitete prepuščena posamezniku, skupnosti. Ni pa smiselna v nedogled. Še posebej ob zavedanju, da je tisto, kar ustvarjamo danes, že dediščina prihodnosti.«

Fotografsko razstavo so pripravili tako v Jeričevem domu kakor tudi na travniku pred njim. Biserka Sijarić se z razstavljenimi deli pod naslovom *Portreti* predstavlja z desetimi portreti, ki so nastali v zadnjih dveh letih. Avtorica, ki je aktivna članica Fotokluba Murska Sobota in Foto-video kluba Lendava, se s fotografijo resneje ukvarja od leta 2005, za njo pa je že več samostojnih in skupinskih razstav. Aleš Gjerkeš pa je svojo razstavo fotografij naslovil *Light @ Night*. Avtor fotografij je po poklicu informatik, ki je fotografijo odkril ob pomoči svojega zanimanja za tehnologijo. Med njimi je tudi precej takih, ki so bile posnete ponoči in so ob lepem vremenu ponoči razstavljene zunaj, na travniku, da bi poustvarili razpoloženje noči. Obiskovalci si jih lahko ogledajo z žepno svetilko.

Jože Gabor

Biserka Sijarić, Gorazd Bence in Aleš Gjerkeš ob otvoritvi fotografske razstave

Fotografija: Jože Gabor

Csaba Nagy razstavlja v soboški galeriji

Kaj ostane, ko ugasnejo luči

Enake vsebine je mogoče opredeliti tudi drugače

Csaba Nagy pred eno od slik vrta, na katerih prikazuje brsteče posnetke narave.

V Galeriji Murska Sobota je na ogled razstava madžarskega umetnika mlajše generacije Csabe Nagya. Delo kiparja, grafika, slikarja in dobitnika številnih priznanj je podrobneje predstavil dr. Zoltán Gálig, direktor galerije Szombathelyi Képtár, ki je razstavo posredovala. Na razstavi Palinodične kreacije se predstavlja z deli iz svojih raznolikih in večplastnih umetniških opusov; lesorezi, kipi ter dvema serijama slik. Velike slike upodabljajo vrt, pri majhnih pa raziskuje svetlobo, ki ostane, ko ugasnejo zunanje luči. Umetnika pri njegovem delu zanima neka misel ali problem, ki ga raziskuje in preučuje več časa, in tako nastanejo serije slik. Izraz Palinodic Creations izhaja iz grščine in pomeni

poustvarjanje ali ponavljanje, ki ga razume kot nenehno spreminjajočo se umetniško refleksijo. Umetnik je prepričan, da je mogoče isto vsebino opredeliti tudi drugače: »Ni ene same razlage, ni le enih čustev, asociacij je vedno lahko več.« Tudi ko čez čas pogleda svoja dela, opaža, da se jim pomen spreminja. Ne zdi se mu nujno, da se pogled umetnika ujema s časom, v katerem ustvarja. In tudi sam ne čuti nobene potrebe, da bi se dokazoval pred drugimi, in pravi: »Delam kot čutim in pri tem ne želim konkurirati s svetom.«

Razstava je del sodelovanja s sombotelsko galerijo, v kateri v istem času razstavlja Ignac Meden.

A. Nana Rituper Rodež

Nova pesniška zbirka pesnice Lučke Zorko

Poezija, ki sproža vprašanja

Zbirka *Vreščeče čeri* izšla pri založbi Litera – Pesniška zbirka za dvakratno branje

Pesniki Lučki Zorko Titan, vitezinji poezije 2009, je mariborska založba Litera izdala četrto samostojno pesniško zbirko *Vreščeče čeri*. »Gre za večplastno in hermetično zbirko, v kateri pesnica skuša ubesediti kompleksnost življenja in sveta, ujetega v mrežo časa, ki se razpira od obrežja preteklosti do obrežja prihodnosti. Morebiti zbirka ob prvem branju deluje kot zagoneten voz, vendar se ta ob večkratni recepciji razveže v reko pesniške imaginacije – a reka z gladino prinese vate nebo,« je v spremni besedi zbirke med drugim zapisal Denis Škofič.

Pesmi so nastajale dobrih pet let, od takrat, ko je izšla njena pesniška zbirka *Karava*. V prejšnji zbirki je bilo okoli 140 pesmi, zdaj pa jih je pesnica izbirala veliko previdneje. Pravi: »Kot da sem doživela neki ustvarjalni prelom, postala sem veliko bolj samokritična in z izborom pesmi sem želela zbirki dati neki smisel. Uvrščene so po notranjem ritmu, ne le tematiki in motiviki.« Tematsko pesmi lahko pritegnejo širok spekter bralcev, vendar je, kot menijo kritiki in tudi bralci, nekoliko težja za razumevanje. Ne ukvarja se samo z intimnimi temami, s posameznikom in njegovimi čustvi, ampak posega v znanost, zgodovino, odnose v družbi, komunikacijo in distinkcijo med preteklostjo in sedanjostjo, ukvarja se z nastankom pesmi ter potuje vse do temeljnih elementov jezika.

Nekateri pravijo, da se te poezija bolj dotakne v intimni sferi, ko jo prebiraš

Vreščeče čeri je četrta samostojna pesniška zbirka Lučke Zorko Titan.

Fotografija iz osebnega arhiva

sam, a so tudi literarni večeri lepa priložnost, da se prepustimo interpretaciji avtorja. Tak je bil tudi nedavni literarni večer v beltinskem gradu, kjer je Lučka Zorko Titan v pogovoru s Kajo Cigan predstavila svoje pesmi in ustvarjanje. »Zame sta intimno branje poezije in literarni večer enakovredna in enako pomembna, saj je poezija tako družbeni kot intimni akt,« pravi Zorko-Titanova. »Literarni večeri, če so kakovostni, omogočijo avtorjevo interpretacijo in so odlična priložnost, da spoznaš avtorja, ga kaj vprašaš in morda boš kasneje ob bra-

nju poezijo ali zgodbo razumel na drug način. Poezija ima več možnosti interpretacije in več jih slišiš, lažje si ustvariš svojo.« Pravi tudi, da je ravno poezija s svojimi temami in iztočnicami dobra podlaga za zanimive debate in tudi tista, ki naj v družbi sproža polemike.

Denis Škofič je skozi avtoričin odnos do življenja in smrti, časa, sveta samega, ženskosti in erotike, psihe in fizisa v spremni besedi analitično interpretiral pesmi zadnje zbirke in jih postavil tudi v kontekst dosedanjih del. Nedvomno gre za poezijo in umetnost, ki sproža mnoga vprašanja, a ne želi podajati odgovorov ali vsiljevati ideologije. Vsekakor pa so *Vreščeče čeri* Lučke Zorko Titan pesniška zbirka, ki se bere najmanj dvakrat.

A. Nana Rituper Rodež

Najti

Najti pomeni iskati sivo kameno srce jezika, ki te piše, in ga lomiti v kristale in ga raztresati v puščavo in bivati tam kot oaza.

Iz pesniške zbirke *Vreščeče čeri*

Nepremičnine na javni dražbi

Število prodaj na sodiščih narašča

Nakup je lahko dober posel – Špekulativni kupci kupujejo za sebe ali za znance, in to ponavadi na tretjem naroku

Pred dvema ali tremi leti smo se ukvarjali z neusmiljenimi zasegi nepremičnin bank iz tujine, ki so prek svojih pooblaščenec zasagale nepremičnine fizičnih oseb, ki so se zadolžili v bankah v tujini in za zavarovanje zastavili svoje nepremičnine. Zdaj se je slika spremenila. Na spletnih straneh okrajnih sodišč ali na spletni strani www.javnadrazba.si je opazna izredna rast razpisanih javnih dražb nepremičnin (hiš, stanovanj, zemljišč). V lanskem letu je bilo na državni ravni razpisanih okrog tisoč tovrstnih dražb, v prvem poletju lanskega leta že okrog tri tisoč, po nekaterih napovedih pa naj bi jih bilo do konca leta dvakrat več. V sorazmernem deležu je ta hitra rast opazna tudi v Pomurju.

Poleg javnih dražb na sodiščih, ko upniki poskušajo priti do poplačila svojih terjatev po sodni poti, raste tudi število zaseženih nepremičnin, ki jih banke ali njihove lizinske hiše prodajajo same. Takšen porast izvršb in prodaj nepremičnin zaradi neplačevanja obveznosti je brez dvoma posledica krize. Odlog domačih izvršb in sodnih prodaj pa lahko pripišemo nekoliko večji previdnosti bank pri dajanju kreditov in njihovih zavarovanjih. Podrobnejša analiza razpisanih dražb pa pokaže še eno značilnost. Delež prodaj, ki so posledica nesposobnosti odplačevanja kreditnih obveznosti za nakup stanovanja, nakup ali gradnjo hiše, je nizek. Jožef Benkovič, ki je dober poznavalec bančnega in zavarovalniškega sistema, pravi, da to ni nobeno presenečenje, saj so bile banke v teh primerih previdne in so ugotovljale prihodke in kreditno sposobnost prosilcev. Tem so najprej prilagodile ročnost vračanja kredita in vrsto zavarovanja, bodisi s klasično hipoteko (zastavo nepremičnine) in morebitnim delnim zavarovanjem pri zavarovalnici. V teh primerih, ko gre za reševanje eksistenčnega problema in je namen uporabe kredita jase, je morebitne probleme enostavno rešiti s podaljšanjem kredita ali kako drugo rešitvijo. Ena od takih je prevzem nepremičnine in njeno odplačevanje na daljši rok z najemom ali lizingom. Zato ga ne preseneča, da je tovrstnih izredno malo in v odstotku ne odstopajo od povprečja neplačevanja drugih kreditov. Ob tem pa poudari, da so tveganja bank pri fizičnih osebah najmanjša tudi v sedanjem kriznem času.

Pregled upnikov, ki si želijo poplačati svoje terjatve s sodno izvršbo in prodajo na javni dražbi, pokaže, da se v večini primerov pojavlja več različnih upnikov. Na prvem mestu so zavarovalnice, banke, lizinske hiše, pa tudi fizične osebe. V večini primerov gre za prodajo premoženja dolžnika, veliko pa t. i. posrednega premoženja, ki je naprodaj. Gre za premoženje, ki so ga za jamstvo zastavili sorodniki ali prijatelji. Jožef Benkovič opozori na poenostavljeno razumevanje zavarovanja kredita pri zavarovalnicah. Velika večina ne razume, kaj pomeni zavarovanje kredita pri zavarovalnici. V tem primeru si banka zavaruje plačilo kredita, to pa še ne pomeni, da se je kreditjemalec s tem rešil obveznosti. Ko banka predloži zavarovalnici dokumentacijo o izterjavi neplačanih kreditnih obveznosti, ji ga poplača zavarovalnica. Ta pa potem terja plačilo preostanka obveznosti od kreditjemalca. Ta se ponavadi konča po sodni poti, ko zavarovalnica z rubežem zaseže morebitno premoženje ali nepremično premoženje dolžnika in si s prodajo na javni dražbi skuša poplačati obveznosti dolžnika. Naslednja značilnost je, da je veliko takih, ki so se poskusili v podjetniški dejavnosti, pa niso uspeli, v tem primeru ni nujno, da po lastni krivdi. Velik del pa je takih, ki so posojila namesto v dejavnost prelili v osebno porabo in dvigovanje osebnega standarda, ki ga niso bili sposobni pokrivati iz realne dejavnosti. V takih primerih je tudi največ zaseženega posrednega premoženja – sorodnikov ali prijateljev. V teh primerih pa odpade velik del krivde tudi na upnike. Ti pogosto niso ugotavljali prihodkov in ocenili kreditne sposobnosti in so se zadovoljili s posrednimi hipotekarnimi zavarovanji. Teh krutih dejstev je vedno več. Lastniki v dobri veri, da s podpisanim jamstvom in dovoljenjem vpisa hipoteke na svoje premoženje nekomu pomagajo, na koncu sami pristanejo v breznu in ostanejo brez vsega.

Lastniki v dobri veri, da s podpisanim jamstvom in dovoljenjem vpisa hipoteke na svoje premoženje nekomu pomagajo, na koncu sami pristanejo v breznu in ostanejo brez vsega.

njuno premoženje zarubljeno in bo prodano na javni dražbi. Rešila bi se lahko z morebitnim odplačilom kredita, toda tega denarja nista imela. Zdaj iščeta pot, kako zbrati denar, da si hišo kupita nazaj. Očitno bo teh zgodb vedno več. Naš sogovornik pravi, da je šlo, milo rečeno, na eni strani za slepo zaupanje, po drugi pa za rahlo neprevidez, ko sta oba kot solastnika dovolila vpis hipoteke na svo-

jo nepremičnino. V bistveno boljšem položaju bi bila, če bi za jamstvo zastavila samo del svoje nepremičnine. Kot pravi Benkovič, je v svoji bančni praksi iskal za zavarovanje nepremičnino, ki ni bila vseljena, ponavadi počitniško hišo. To je, kot pravi, najlažje unovčiti, po drugi strani pa vpleteni utrpijo najmanj neposredne škode, in to ne samo materialne. Naša sogovornika zdaj čakata na razpis

dražbe, na kateri si bosta poskušala nepremičnino kupiti nazaj. Tu smo pa pri novi pasti.

Navidezni kupci praznijo žepe

Pred javno dražbo sodni cenilec opravi cenitev nepremičnine. Ta cena je ponavadi tudi izključna cena na prvi dražbi. Kot kaže praksa, se na prvi razpisani dražbi dražitelji ne pojavljajo. Da je tako, se lahko prepričamo ob pregledu razpisanih prvih dražb. Na enem od pomurskih okrajnih sodišč smo zasledili, da so prve dražbe, razpisane za naslednji mesec, razpisane v razmiku desetih in največ dvajsetih minut. Izključna cena na drugem naroku je namreč ugodnejša, vendar nepremičnine tedaj ne smejo prodati za manj kot polovico ocenjene vrednosti. Tu pa smo že pri enem od problemov. Na dražbi lahko nastopa vsakdo, ki ima osebni dokument in plača varščino tri delovne dni pred razpisanim narokom. Do tu je vse v redu. Toda dogaja se, da se na dražbah pojavljajo vedno isti ljudje. Pri nas jim pravijo celjski krog. Ti uporabljajo dve metodi, da dobijo svoje. Ena je, da od potencialnega kupca izsiljujejo plačilo za to, da ne dvigajo rok pri višanju cene. Ta lahko doseže višino varščine. Druga pa je, da že pred začetkom dražbe najdejo možne kupce in poskušajo izsiliti nagrado v gotovini, ki se giblje od tisoč pa do nekaj deset tisoč evrov, odvisno od vrednosti nepremičnine. Varščino pa dobijo vrnjeno. So pa tu še špekulativni kupci, ki ubirajo drugo pot. Kupujejo pa za sebe ali za znance, in to ponavadi na tretjem naroku. Tretji narok sodišče razpiše na predlog upnika. Ti se pogajajo z upniki in na tretjem naroku je cena ponavadi bistveno nižja od polovice vrednosti. Toda tudi na teh dražbah ni izključena prisotnost prej omenjenih dražiteljev.

Da se tem pišejo dobri časi, dokazuje neuspešnost prodaje, saj je bila v prvi polovici leta na javnih dražbah prodana le nekaj več kot desetina nepremičnin. Tako nizko povpraševanje lahko pripišemo očitnemu pomanjkanju denarja na eni in tudi sorazmerno visokemu deležu »nečistih« nepremičnin (solastništvo ali naseljene nepremičnine).

J. Votek

Prvi diplomanti programa strojništva na SPTŠ

Lahko strojniki zaženejo pomursko gospodarstvo

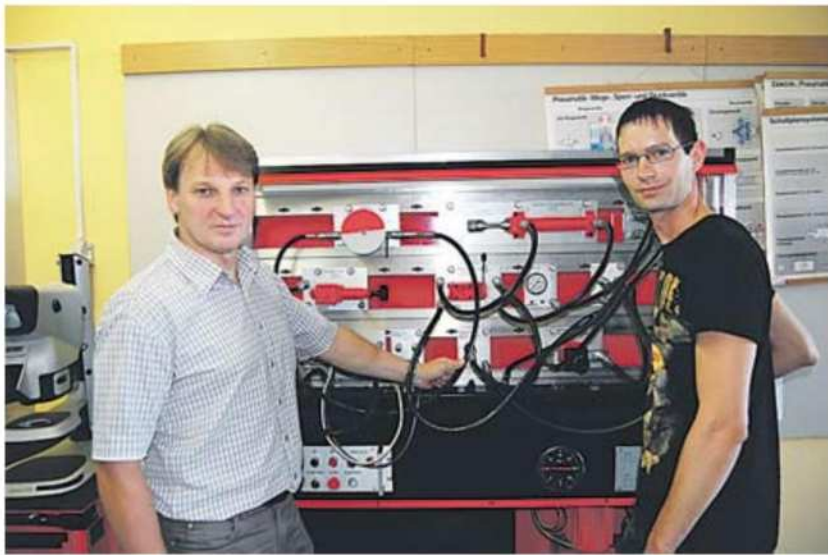
V štirih letih vpisanih več kot 60 študentov, letos deset – Študij primerljiv z drugimi študiji strojništva na tej stopnji

Na Srednji poklicni in tehniški šoli (SPTŠ) Murska Sobota že četrto leta izvaja Šolski center Novo mesto, Višja strokovna šola izredni višješolski program strojništva. Vsa ta leta je vpis zadovoljiv, zato je program teklen nemoten, pred dnevi pa sta uspešno zagovarjala diplomsko nalogo prva študenta tega programa.

Gre za izredni študij na daljavo, pri čemer večina predavanj vseeno poteka na klasičen način, v predavalnicah na SPTŠ. Do zdaj je bilo v štirih letih vpisanih več kot 60 študentov. Večina jih študira ob delu, zadnja leta pa se povečuje tudi delež tistih, ki nadaljujejo ta študij takoj po srednji šoli.

Med tistimi, ki sta študij opravljala ob delu, sta tudi Franc Mir iz Grabonaša in Rajko Kolarič iz Gornje Radgone, ki sta pred dnevi diplomirala, si pridobila naziv inženir strojništva in tako postala prva diplomanta tega programa. Zaposlena sta v gornjeradgonskem Eltiju.

Kot pravita, je študij primerljiv z drugimi študiji strojništva na tej stopnji po Sloveniji. »Treba je vložiti kar nekaj ur dela tedensko, vendar ob primernih de-

Prva diplomanta programa strojništva na SPTŠ (od leve) Rajko Kolarič in Franc Mir

lovnih navadah, rednem obiskovanju predavanj in sprotne delu ta študij ni težek, da pa ti potrebno znanje za nadaljnje delo,« pravi Rajko.

Kot razlagata, predavanja potekajo večinoma popoldan na srednji šoli v Murski Soboti, kjer predavajo tako domači kot gostujoči predavatelji iz Novega mesta.

Študij na daljavo pa poteka od doma ob računalnikih, kjer se ob pomoči t. i. e-učilnice študenti povežejo s predavatelji v novomeškem šolskem centru. Organizirani so tudi strokovne ekskurzije ter predavanja na matični šoli, tako da je šolanje pestro in zanimivo.

Za ta študij sta se odločila predvsem zaradi potreb njunega delodajalca in je bil program na SPTŠ optimalen zaradi bližine izvajanja, to pa je povezano z manjšimi stroški, usklajevanjem dela in študija ter domačimi obveznostmi. Rajko je uspešno zagovarjal diplomsko delo s področja radiodifuzije in antenskih sistemov, Franc pa s področja ekonomike, ki se prav tako nanaša na antenske sisteme. Oba bosta delo nadaljevala v Eltiju, v razvojnem oddelku podjetja. Za druge študente tega programa, ki še niso zaposleni, pa glede na izkušnje menita, da bodo delo v Pomurju našli, saj v nekaterih podjetjih primanjkuje tega kadra.

Kot pravi eden izmed predavateljev in kontaktna oseba za program strojništva na SPTŠ Janez Obal, je bil v začetku vpis velik, zadnja leta pa je nekoliko manjši.

Tudi drugod po Sloveniji je trenutno za tovrstne programe manjše zanimanje, vendar so številne akcije, ki promovirajo deficitarne poklice, obrodile sadove in je vpis v srednješolske programe strojništva nekoliko večji. Zato v naslednjih letih pričakujejo, da bo zopet narasel vpis tudi v študijske programe strojništva.

Letos je pri njih vpisanih deset študentov, to je dovolj za nemoten potek programa, vpisati pa se je mogoče še do sredine oktobra. Kot dodaja Obal, množičen vpis niti ni njihov namen. Delo v manjših skupinah je kakovostnejše, poleg tega pa ne želijo »producirati« diplomantov, ki bi nato ostali brez dela, ampak poskušajo to uskladiti s potrebami pomurske regije.

Glede na nekatere potrebe, ki jih navajajo pomurski delodajalci v letošnji pomurski štipendijski shemi, so strojniki do neke mere res iskani, Obal pa dodaja, da bo v prihodnje ta kader še bolj iskani, saj bo prej ali slej kriza končana in prav v strojniki ter v primerljivih tehniških kadrih vidi zagon gospodarstva v naši regiji.

Ciril Kosednar

vrtnarski utrinki

Načini spravila in shranjevanja zelenjave

Kaj se dogaja po spravilu pridelkov z zelenjavo

Kako in na kakšen način lahko pospravljeno zelenjavo ohranimo čim dlje svežo in ji ohranimo prvotno hranilno vrednost?

Po celoletnem trudu pridelovanja zelenjave je zdaj napočil čas za njeno spravilo in skladiščenje. Dejavniki, ki vplivajo na dobro skladiščenje zelenjave in na to, ali se bodo hranilne snovi in vitamini ohranili do porabe, so: temperatura skladišča, zračna vlaga ter prisotnost kisika in svetlobe.

Sadje in zelenjava porabljajo kisik in tvorijo z njim specifične snovi. Previsoke ali prenizke temperature, poškodbe in bolezni zmanjšajo količino energijskih rezerv. Spravilo pridelka je za rastlino šok in stres. Pri spravilu tvorijo pridelki hormon v plinastem stanju, imenovan etilen, zaradi katerega sadje prej dozori. Plodovi, kot so jabolka, paradižniki, paprika ali kumare, oddajajo velike količine tega plina, to pa vpliva na dozorevanje in spravilo zelja, solate, zelišč, krompirja, čebule, korenja. Zelje, solata in zelišča rumenijo, krompir se naguba, čebula izgubi oster okus, korenje postane grenko, če ga pustimo stati dlje časa ob zgoraj naštetih plodovih. Posebno občutljivi za etilen so brokoli, cvetača, zelje, brstični ohrovt, krompir.

Medtem ko je količina škroba, sladkorja in beljakovin med skladiščenjem stabilna, pa količina nenasičenih maščobnih kislin, ki so pomembne za našo prehrano, razpade, če pridejo v stik z zrakom. Nenasičene maščobne kisline razpadejo v nezdrave transmaščobe, ki dajejo žarek okus. Vitamin C se prav tako uniči med skladiščenjem hitreje kot drugi vitamini, še posebno pod vplivom kisika in toplote.

Včasih pa imajo naravni procesi razgradnje med skladiščenjem tudi dobre strani: v hrenu, peteršilju in krebultji se med razgradnjo balastnih snovi tvo-

rijo nove aromatične snovi. Ohrovt postane med skladiščenjem bolj aromatičen, saj pridobi žarkost in vsebnost gorčičnih olj. Nitrati v listih in steblih se pri 5 °C pretvorijo v beljakovine. Le v toplih skladiščih ali pri pomanjkanju zraka se tvori nezaželen nitrit.

V kitajskem zelju lahko najdemo na primer v 4 tednih po spravilu 16 odstotkov manj in po 4 mesecih 50 odstotkov manj nitrata, kot ga je ob spravilu.

Nova dognanja kažejo na to, da vsebnost antioksidantov (npr. fenolnih snovi, askorbinske kisline, flavonoidov) iz paprike, špinače, brokolija, česna in nekaterih drugih sadežev po spravilu narašča. Čebula in zelenjava, ki v skladiščih kalita, tvorita v kalčkih ponovno nove količine vitamina C.

Shranjujemo le zdrave, nepoškodovane korenine, glave in sadeže tako, da se škodljivci in bolezni ne naselijo na sosednjih zdravih pridelkih. Zimska zelenjava, razen buč, ostane pri temperaturi blizu zmrzišča najdlje mladostna, medtem ko vsebnost hranilnih snovi v hladnih razmerah pade.

Zatorej je zelenjavni predal hladilnika pri temperaturi 1 °C za manjša spravila pridelkov pravi blagoslov. Poleg tega ima takšen hladilnik atmosfero, kot prevladuje kmalu po dežju (vlaga višja kot 90 odstotkov). Posledica takšne atmosfere je, da se pridelki ne zmešajo ali izsušijo, ker voda ne izhlapi.

Vse dokler ne zmrzuje, lahko imamo pridelke tudi v garaži, vrtni lopi ali na podstrešju. Da se zelenjava ne zgrbanči, dosežemo s tem, da postavimo korenasto zelenjavo v škatle s čistim, vlažnim peskom ali v mešanico žagovine in kokosovih vlaken. Solato in zelje zavijemo v časopisni papir, drugo zelenjavo pa lahko zavijemo v naluknjane plastične vrečke.

Martina Varga

kmetijstvo

www.vestnik.si | e: vestnik@vestnik.si

Za razvoj čebelarskega turizma

Čebelarstvo je poezija slovenskega kmetijstva

Slovenski čebelarji se ponašajo s posebnostmi, ki jih drugje ni, vendar so premalo izkoriščene – Predstavimo jih domačim in tujim obiskovalcem

Slovensko čebelarstvo v svetu slovi po nekaterih posebnostih, ki jih drugje ni najti. Poslikane panjske končnice so avtohton element slovenske kul-

turistom, tako domačim kot tujim, je nastala pred četrto stoletja, ko je bil na Bledu kongres na temo Turizem prijazen okolju, udeleženci pa so obiska-

menom in uporabo čebeljih pridelkov, na voljo so jim medene dobrote, pri zajtrku pa jim postrežejo s prleškimi specialitetami. Še posebno zanimi-

Ponudniki čebelarskega turizma pred muzejskim čebelnjakom Tigelijevih na Krapju. Od leve: Dragica Tigeli, Franc Šivic, Andrej Kisilak, Mira Šalamun, Herman Kisilak, Jožef Šalamun in Damjan Šalamun

turne dediščine, svojevrstna je arhitektura slovenskih čebelnjakov, ponudba čebeljih pridelkov iz izdelkov na osnovi medu je raznovrstna, Slovenci pa se ponašamo tudi z zanimivimi osebnostmi iz čebelarske zgodovine. Vse to so priložnosti, ki bi jih lahko bolje izkoristili in ponudili turistom, zato je začela Čebelarska zveza Slovenije med prvimi v svetu organizirano razvijati čebelarski turizem. V zvezi pravijo, da čebelarski turizem sodi v produktno področje turizma na podeželju in ima vse možnosti, da postane eden od nosilnih ekoturističnih produktov Slovenije.

Čebelarska zveza Slovenije je pripravila v začetku tega tedna v Termah Banovci predstavitev čebelarskega turizma, o tem pa je udeležencem govoril Franc Šivic, čebelar, fotograf in svetovljan, ki se je med prvimi pri nas začel ukvarjati s čebelarskim turizmom in je na tem področju uspešen že vrsto let. Na njegovem »turističnem čebelarstvu« v Šempasu si obiskovalci lahko ogledajo čebelnjak in nasad medenih rastlin sredi prostornega sadovnjaka zunaj vasi ter spoznajo tehniko čebelarjenja. Sprehodijo se po vasi Šempas, s pripovedjo o zgodovini naselja in pomembnejših zgradbah, ogledajo si sodobno točilnico medu, čebelarski muzej in razstavo fotografij na temo čebelarstva. Največja atrakcija v muzeju so kopije slovenskih čebelnjakov iz različnih pokrajin, ki so jih izdelali dijaki srednjih lesarskih šol. Njegovi obiskovalci so tako domači kot tuji gostje, ki prihajajo tudi iz najbolj oddaljenih dežel, denimo iz Japonske.

Ideja, da bi nekatera bolj organizirana čebelarstva odprla vrata tudi

li prav čebelarstvo Šivic v Šempasu. V čebelarski zvezi so pred leti ustanovili posebno komisijo in povabili k sodelovanju vse čebelarje, ki so pripravljene svoja čebelarstva odpreti obiskovalcem in turistom.

Čebelji gradič v Serdici

Zanimanje za čebelarski turizem je tudi med pomurskimi čebelarji, v Banovcih pa so se predstavila tri čebelarstva, ki že sprejemajo turiste in jim ponujajo svoje produkte. Pod imenom Čebelji gradič se v Serdici na Goričkem skriva čebelarska ekološka kmetija Kisilakovih, ki stoji v čudoviti naravi krajinskega parka Goričko. Posameznikom in organiziranim skupinam ponujajo ogled njihovega čebelarstva, kjer jim razkrijejo čudovit svet čebel. Obiskovalci lahko spoznajo tudi njihove »hišne ljubljence«, ovci Majo in Kasandro, oslico Mojo ter ponija Poldija. Za vse tiste, ki si želijo počitka v neokrnjeni naravi, imajo na voljo opremljene apartmaje s štirimi zvezdicami. Gostom ponujajo medeni zajtrk, za skupine pripravijo izlet in ogled naravnih in turističnih znamenitosti v okoliških krajih, posebno skrb pa namenjajo šolski mladini, ki je pogosto njihov gost. Pri Kisilakovih se je začel s čebelarskim turizmom pred osmimi leti ukvarjati gospodar Herman, njegovo delo pa zdaj nadaljuje sin Andrej.

Čebelarstvo in turistična kmetija Jožefa Šalamuna v Banovcih

Med bivanjem na turistični kmetiji in čebelarstvu Jožefa Šalamuna v Banovcih se gostje lahko seznanijo s po-

va sta meditacija ob šumu čebel in vdihavanje zraka iz čebeljega panja. Za ta namen so preuredili avtobus, ki so ga nekoč uporabljali za prevoz čebel, stari avtobus pa so zdaj zamenjali z novejšim in v njem si obiskovalci lahko tudi odpočijejo. Gostom se posvečajo gospodar Jožef, žena Marija in sin Damjan. Gostom so na voljo urejeni apartmaji, k njim prihajajo študenti, ustavljajo pa se tudi številni kolesarji, saj mimo potekajo urejene kolesarske poti, čebelarstvo pa je v neposredni sosesčini zdravilišča Terme Banovci. V akciji S kmetije za Vas, ki jo pripravlja Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije in Kmečki glas, so Šalamunovi v lanskem letu zasedli prvo mesto in prejeli najvišje odličje.

Čebelarstvo Tigeli na Krapju

V Čebelarstvu Tigeli na Krapju si obiskovalci na lokaciji pred vasjo lahko ogledajo čebelarski muzej, Tigeljevi pa so še posebno ponosni na star čebelnjak, ki izvira iz konca 19. stoletja. Z ohranjenjo opremo predstavlja izjemno in bogato kulturno dediščino, vsi eksponati pa so od čebelarjev, ki so prenehali čebelariti. V čebelnjaku je 84 naiserjevih panjev, ki se že desetletja ne uporabljajo več, na ogled pa so še točila za med, stiskalnica za vosek, več kot 300 let star čebelji panj ter številni drugi čebelarski pripomočki in literatura. Okoli muzejskega čebelnjaka je več starih čebelnjakov, ki so jih pripeljali z različnih koncev, tu pa je tudi zeliščni vrt s številnimi zelišči. Obiskovalcem ponujajo čebelje pridelke in izdelke iz medu, ki ga pridobijo s pomočjo 70 čebeljih družin.

Ludvik Kovač

Tadeja Sraka iz Lipovec

Bučna kraljica že drugo leto

Rasla je na kmetiji, ki vsako leto prideluje buče

Kraljica buč
Tadeja Sraka iz
Lipovec

Fotografija Jože Žerdin

V Krajevni skupnosti in Turističnem društvu Lipovci v Občini Beltinci so pred leti začeli projekt Pozdrav jeseni – praznik buč. Prireditev so vsako leto dopolnjevali z novimi vsebinami, vse pa je slonelo na pridelovanju buč in uživanju buč v prehrani.

V Turističnem društvu Lipovci so lani prvič izbirali kraljico buč, ta naslov pa si je med številnimi kandidatkami pridobila 26-letna študentka Tadeja Sraka iz Lipovec, ki študira na Fakulteti za naravoslovje in matematiko v Mariboru, kjer končuje študij matema-

tike. Potem ko je bila v lanskem letu razglašena in okronana za prvo bučno kraljico, bo krono in lentno nosila vse do ponovnega izbora, ki bo prihodnje leto. Na izbor za naslov bučne kraljice se je prijavila, ker so ji buče zelo blizu že od malih nog, saj je rasla na kmetiji, kjer so in še gojijo buče. Vsako leto je doma z veseljem sodelovala pri čiščenju domačih buč. Kot bučna kraljica zdaj sodeluje na vseh prireditvah, ki so povezane z razstavo buč in kuhanjem enolončnic iz buč.

Jože Žerdin

Spravilo koruze za zrnje doslej potekalo nemoteno

Zaradi izjemno velikega pritiska na prevzemna mesta čakalne vrste

Cene koruze na evropskih borzah znižale odkupno ceno tudi v Pomurju – Sedanje cene ne pokrivajo stroškov pridelave

Pridelovalcem koruze je bilo med spravilom pridelka letos vreme naklonjeno, to pa ne velja za celotno vegetacijsko obdobje, saj sta posevke prizadeli dve suši, posledice pa se kažejo na pridelkih. Na lahkkih in peščenih tleh so letošnji pridelki nižji od lanskih, pridelovalci pa so lahko zadovoljni z vsebnostjo vlage, ki se je v zadnjih dneh znižala na okoli 20 odstotkov, zato bodo stroški sušenja nižji.

Pomurski pridelovalci so spomladi koruzo zasejali na okoli 25 tisoč hektarjih polj, koruza za siliranje je že v silosih, v drugo polovico pa se je prevesila tudi žetev koruze za zrnje. Zaradi lepega vremena, ki doslej ni zmotilo spravila, so pridelovalci hiteli z žetvijo, zato je na nekaterih prevzemnih mestih prihajalo do zastojev.

Z začetkom tedna nižja odkupna cena

V Panvitini družbi Proizvodnja krme v Lipovcih, kjer bodo letos prevzeli največ koruze s pomurskih polj, pravijo, da se je letošnja žetev koruze za zrnje začela prej kot običajno, saj so odkup začeli 14. septembra, lani pa šele 29. septembra. V silose so do torka spravili že več kot 18 tisoč ton letošnjega pridelka, od tega le štiri tisoč ton lastne koruze. Pravijo, da so tokrat dali prednost odkupu pridelka od kmetov, z žetvijo na lastnih površinah pa so nekoliko počakali. Pridelovalci so se morali za oddajo pridelka naročiti, njihove prevzemne zmogljivosti pa so bile že v začetku tedna zasedene do nedelje. Na dan lahko prevzamejo okoli tisoč ton koruze, do konca tedna pa bodo letošnji plan odkupa izpolnili. Letos bodo uskladiščili okoli 24 tisoč ton koruze, pridelovalci se lahko odločijo tudi za terminsko prodajo, vendar zanjo ni posebnega zanimanja. Odkupne cene za tiste, ki se odločijo za takojšnjo prodajo, so fiksne in takšne, kot veljajo na dan prevzema, v začetku tedna pa so odkupno ceno spremenili. Tisti, ki so koruzo oddali do vključno nedelje, bodo dobili za tono suhega zrnja 170 evrov, k tej ceni pa bodo prišteli še DDV, to pa znese 186 evrov za tono, v ponedeljek pa se je cena znižala na 155 evrov in z DDV znaša 168 evrov za tono. Na znižanje odkupne cene so vplivale cene na evropskih borzah, predvsem na budimpeški.

Kakovost letošnjega pridelka je dobra, koruza vsebuje v povprečju za odstotek več beljakovin kot lani, zadovoljni pa so tudi z vlago, ki je pri doslej prevzetem pridelku doseгла v povprečju 23 odstotkov, v zadnjih dneh pa je padla celo pod 20 odstotkov.

Suša ponekod vzela del pridelka

Med večjimi pomurskimi pridelovalci koruze je Kmetijsko gospodarstvo Lendava, kjer so že pospravili dobršen del pridelka, če bo vreme vzdržalo, pa bo do konca tedna v skladiščih ves letošnji pridelek. Ta bo v povprečju od 1,5 do dve toni na hektar nižji od lanskega, saj so škodo utrpeli predvsem posevki na lahkkih tleh, načrtujejo pa, da bodo letos pridelali od pet do šest tisoč ton koruze. Ker imajo dovolj lastnih skladiščnih zmogljivosti, bodo ves pridelek

uskladiščili in počakali na ustrezne cene.

V Kmetijski zadrugi Radgona, ki razpolaga z lastnimi sušilnimi in skladiščnimi zmogljivostmi, so začeli odkupovati prejšnji ponedeljek, zaradi omejenih sušilnih zmogljivosti lahko dnevno prevzamejo le do 350 ton surove koruze, zato se mo-

okoli dva tisoč ton suhe koruze, načrtujejo pa, da je bodo odkupili okoli pet tisoč ton. V zadrugi silose bodo uskladiščili tudi polovico pridelka koruze Kmetijstva Črnci, polovico pridelka te družbe pa bo za svoje potrebe odkupila Tovarna močnih krmil Črnci. Radgonska kmetijska zadruga letošnji pridelek sveže koruze

ponedeljek koruzo odkupovali še po 186 evrov, v torek pa se je cena tudi pri njih znižala na 168 evrov za tono. Pravijo, da je kakovost letošnje koruze dobra, zadovoljni pa so z vsebnostjo vlage, ki se je v zadnjih dneh znižala že na okoli 20 odstotkov.

Odkupno ceno koruze so s 186 na 168 evrov za tono v začetku tedna zni-

Do ponedeljka so prevzeli blizu pet tisoč ton sveže koruze, ki jo sušijo v Kapci, Turnišču in Vaneči, nekaj pa je prodajo tudi neposušene. Koruzo odkupujejo od pogodbenih pridelovalcev in tudi od tistih, ki nimajo pogodbe, pogoji odkupa pa so za vse enaki. Odkupna cena pri njih je podobna kot pri drugih pridelovalcih, s prvo-

Letošnja žetev koruze je zaradi lepega vremena potekala nemoteno, pritisk na prevzemna mesta pa je bil izreden.

Fotografija: Nataša Jurinov

Odkupne cene ne pokrivajo stroškov pridelave

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so avgusta pripravili modelne kalkulacije, s katerimi določajo stroške pridelave posameznih kmetijskih pridelkov. Po teh kalkulacijah znašajo stroški pridelave koruze za zrnje pri pridelku deset ton svežega zrnja na hektar in s 30 odstotki vlage, po sušenju je to 7,9 tone suhega zrnja na hektar, 0,194 evra za kilogram. Pri pridelku devet ton suhega zrnja na hektar znašajo stroški pridelave 0,184 evra za kilogram. Če bi torej želeli pokriti stroške pridelave, bi morala biti odkupna cena suhega zrnja koruze pri pridelku 7,9 tone na hektar 194 evrov za tono in pri pridelku devet ton suhega zrnja 184 evrov za tono. Pri teh izračunih so upoštevali tudi subvencije, in sicer regionalno plačilo za njive v višini 332 evrov na hektar.

rajo pridelovalci za prevzem naročiti. Okrog 1.500 ton sveže koruze so poslali v sušilnico v Turnišče, nekaj pa so je prodali v Italijo. V lastna skladišča v Črncih so do torka spravili

prevzema tudi pri Svetem Juriju ob Ščavnici in v Prosenjakovcih. V ponedeljek so za tono suhe koruze še plačevali 186 evrov, s torkom pa se je cena tudi pri njih znižala na 168 evrov za tono.

Marsikje se odločajo za sušenje in skladiščenje

V Splošni kmetijski zadrugi Kmetovalec Ljutomer so do začetka tedna prevzeli okoli tri tisoč ton vlažne koruze, glavnina pridelka je pospravljena, do konca tedna, ko naj bi žetev končali, pa načrtujejo še prevzem okoli 1.500 ton. Večina pridelovalcev se letos odloča za sušenje in skladiščenje svojega pridelka, saj so do začetka tedna v zadrugi odkupili le okoli 900 ton koruze. V Kmetovalcu so v

žali tudi v Splošni kmetijski zadrugi Klas v Križevcih pri Ljutomeru, kjer so do takrat odkupili okoli dva tisoč ton vlažne koruze. Sodeč po naročilih je v silosih slaba polovica pridelka, žetev pa naj bi končali 20. oktobra, saj so zadnja naročila za prevzem in sušenje sprejeli za 22. oktober. Pidelki so različni, na peščenih tleh so nekoliko slabši, na drugih površinah pa znašajo okoli 13 ton mokre koruze na hektar. V zadrugi ocenjujejo, da bo na njihovem območju letos za petino manj koruze kot lani.

V Pomurju koruzo odkupuje tudi Semenarnina družba Rodovita, prevzemajo pa jo na Vaneči, Kapci, Turnišču, Dobrovniku, Šalovcih, Puževcih in Lendavi. Zaradi lepega vremena spravilo poteka nemoteno, zato je tudi naval na prevzemna mesta velik.

tnih 186 evrov pa se je znižala na 168 evrov za tono suhega zrnja.

Pomurski pridelovalci lahko koruzo prodajo še drugim kupcem, kot so Agrocorn Turnišče, Jata Emona Ljutomer, Sanvita Petišovci in še nekaterim, že tretje leto pa se kot kupec na tem območju pojavlja tudi Kmetijska zadruga Sloga. Do torka so v Slogi od prekmurskih pridelovalcev prevzeli okoli tri tisoč ton koruze, prevzemajo jo na Vaneči, kjer jo sušijo, nekaj pa tudi na njivi, od koder gre v nadaljnjo prodajo. V ponedeljek so za tono suhe koruze še plačevali 186 evrov, od torka pa se je tudi pri njih cena znižala na 168 evrov. Zaradi izrednega navela v zadnjih dneh koruze do petka ne bodo prevzemali, nekaj pridelka pa bodo nato še odkupili.

Ludvik Kovač

Izbor vinske kraljice Slovenije za leto 2012

Katera bo šestnajsta?

Okronali jo bodo januarja prihodnje leto

Pomurski sejem, ki je nosilec projekta Vinska kraljica Slovenije, začne izbor 16. slovenske vinske kraljice za leto 2012. Za ta laskav naslov se lahko potegujejo dekleta med 18. in 25. letom starosti, slovenske državljanke samskega stanu, ki imajo znanje o vinu, o slovenskem vinogradništvu, obvladajo vsaj en svetovni jezik in imajo vozniški izpit.

Kandidatke, ki morajo oddati prijavo do 24. oktobra, bodo v začetku novem-

bra povabili na predstavitev komisiji za izbor Vinske kraljice Slovenije. Najprimernejše dekle, izbrano skladno s pravilnikom, bodo januarja 2012 okronali za 16. vinsko kraljico Slovenije.

Prijava kandidatke mora vsebovati ime in priimek, stalni naslov, datum in kraj rojstva, kontaktne podatke (številka mobilnega telefona, elektronski naslov), podatke o izobrazbi, kratak življenjepis in fotografijo.

L. Kovač

izobraževanje kmetovalcev

10. 10. 2011: kmetija Alojza Štuheca, Bolehnečici 23, 9244 Sveti Jurij ob Ščavnici, ob 10.00, KOP – IPL – predavanje in prikaz, Ogled poskusnih posevkov koruznih hibridov in žetev.

11. 10. 2011: kmetija Jožefa Klemenčiča, Bunčani 21, 9241 Veržej, ob 10.00, KOP – IPL – predavanje in prikaz, Ogled poskusnih posevkov koruznih hibridov in žetev.

Vestnikovi naročniki dobijo

VEČ!

VSE O AKCIJI NA NASLOVNICI

Kapüsten den v Šalovcih

Jedi iz zelja

Najboljši segedin kuhajo v Markovcih, kjer zrastejo tudi največje zeljne glave

Čeprav je v Šalovcih in okoliških vaseh zelje kot jed še vedno pogosto na mizi, pa zagotovo ne v takšnih količinah, kot ga je bilo mogoče videti in poskusiti minulo nedeljo na prireditvi, imenovani Kapüsten den. Tega je tudi letos, tokrat že devetič zapovrstjo, pripravilo Turistično društvo Šalovci.

Največ pozornosti je pritegnilo tekmovalstvo v kuhanju segedin zelja. Letos se ga je udeležilo sedem ekip, večina iz vasi Občine Šalovci, ter članice KTD »Vesele vidre« iz sosednjih Peskovcev. Komisija, ki je med drugim ocenjevala barvo, uravnoteženost začimb in surovin v jedi ter splošen okus, je prvo mesto prisodila ekipi iz Markovec, druge so bile Vesele vidre, tretja pa ekipa iz Dolenec. Poleg segedin zelja so obiskovalci prireditve lahko poskusili še števil-

ne druge jedi iz zelja, med drugim sarm, retaše, kislo zelje z bučnim oljem, vloženo zelje in zeljove flikice. Že nekaj let pa na prireditvi ocenjujejo tudi maskote ekip, narejene iz zelja. Najbolj izvrno so naredili Markovčani, ki so na prireditev prinesli tudi največjo zeljno glavo. Naj omenimo, da je maskote ocenjeval akademski slikar Lojze Adamlje, predsednik Turističnega društva Zajčja dobrava. Šalovčani so z omenjenim društvom začeli sodelovati lani, saj tudi pri njih pripravljajo podobno prireditev, ki so jo poimenovali Zeljada. Šalovsko prireditev so še popestrili različni ponudniki izdelkov domače obrti in izdelkov iz domačih živil predvsem z Goriškega, učenci šalovske osnovne šole na temo medu in predstavniki Programa Svít. C. K.

V kuhanju segedin zelja se je pomerilo sedem ekip.

Podgradje pri Ljutomeru

Obnovili skoraj 150 let staro kapelo

V Podgradju so se zbrali številni verniki, da bi počastili obnovo kapele, zgrajene leta 1864

Slovesnost ob obnovljeni kapelici v Podgradju pri Ljutomeru

Kapelico sta dala sezidati Alojz in Marija Trček. Vrsto let je bila kapela v njuni lasti, že nekaj časa pa je to vaška kapela.

Vaščani Podgradja so si že dlje časa prizadevali za obnovo razpadajoče kapele, ki so jo s skupnimi močmi, prostovoljnim delom in sredstvi letos tudi povsem obnovili. Kapela je zdaj zaščiten z bakrenimi obrobami na strehi, okrog nje pa je drenaža za odtokanje vode. V celoti je obnovljeno pročelje kapelice, nameščena so nova hrastova vrata in okna, zunanost kapelice pa je

tudi v celoti pobeljena. Na pročelju je nova slika srca Jezusovega, notranjost kapelice pa krasijo nove nabožne freske. Daritveno sveto mašo je vodil župnik Ljutomerske župnije Andrej Zrim, ki je obnovljen verski objekt tudi blagoslovil. Somaševala pa sta domačina, duhovni pomočnik in častni kanonik v Župniji Ljutomer Martin Panič in župnik v Župniji Bakovci Franc Zorec. Župnik Andrej Zrim se je ob tej priložnosti zahvalil vernikom za obnovljeno versko znamenje v Podgradju. J. Ž.

Osma dödolijada v Puconcih

Za obiskovalce dödoli v velikem kotlu

Pripravljali tudi zdrave dödole – Razstava tradicionalnih jedi iz različnih krajev

Z dödolovo himno, ki jo je napisal Milan Zrinski in zapel Puconski duet, se je minulo nedeljo začela osma Dödolijada v Puconcih. Gre za tekmovalstvo v kuhanju prekmurske jedi iz moke in krompirja, ki jo z manjšimi razlikami in pod drugim imenom pripravljajo tudi drugod po Sloveniji.

Letos se je kuhanja udeležilo okrog 30 ekip, šolsko igrišče pa so spremenili v kuhinjo na prostem. Največ jih je bilo iz Pomurja, nekaj tudi iz drugih krajev Slovenije in ena ekipa iz Porabja na Madžarskem. Kot je povedala Katica Štefanec, predsednica Kulturno-turističnega društva Puconci, ki je tudi organizator te prireditve, je udeležba vsako leto večja. Kuhanja se udeležujejo predvsem tisti, ki z ljubeznijo pripravljajo to jed, najsi gre za profesionalne ali ljubiteljske kuharje. Omenila je članice ekip iz Budincev in Razkrižja, ki so se kljub etnološkim prireditvam, ki so ta dan potekale v njihovih krajih, zbrali in sodelovali na dödolijadi.

Petčlanska komisija, sestavljena iz profesionalnih kuharjev in gospodinj, je ocenjevala predvsem pripravo, videz in okus dödolov. Zmagala je ekipa Vzajemne Murska Sobota pred ekipo OŠ Puconci in ekipo Marte Hari iz Puconec.

Ker je v zadnjem času težnja po zdravi prehrani vse večja, so letos sodelova-

Kot so povedali tekmovalci, je mešanje najtežji del pri kuhi dödolov.

li tudi člani prekmurskega osteološkega društva in predstavniki Programa Svít, ki so kuhali dödole iz polnozrnatih moke z olivnim oljem in česnovim prelivom. Za obiskovalce prireditve pa je dödole v velikem kotlu pripravil puconski kuhar Ludvik Lutar.

Obenem sta potekala v prostorih puconske osnovne šole tudi 13. razstava in ocenjevanje kulinarčnih izdelkov s poudarkom na tradicionalnih jedeh

iz domačih živil. K sodelovanju so povabili tudi društva in posameznike iz drugih krajev Slovenije, ki so s seboj prinesli jedi, značilne za svoje kraje.

Zlato kijanco, tako namreč imenujejo glavno priznanje, ki ga podeljujejo v okviru tega ocenjevanja, so dobila: Društvo kmečkih žena Klas Bodonci, TD Gradišče in Društvo podeželskih žena Brezno-Podvelka. C. K.

Razstava del članov Likovnega društva Gornja Radgona

Oblike in barve besed na platnu

Razstavljeni likovna dela so nastala na teme iz poezije treh ustvarjalk

Predsednica likovnega društva Tatjana Mijatović in direktor doma Marjan Žula ter bralke poezije Mateja Jakopič, Marija Šedivy in Monika Čuš.

Člani Likovnega društva Gornja Radgona so odprli v prostoru Doma starejših občanov Gornja Radgona razstavo likovnih del z naslovom Sineestizija – oblike in barve besed. Dela so nastala na likovni koloniji, ki so jo letos organizirali sedmič v sodelovanju z Javnim skladom za kulturne dejavnosti in je potekala septembra na Kapelskem Vrh.

Ob otvoritvi sta svojo poezijo brali pesnici Monika Čuš od Sv. Jurija ob Ščavnici in Marija Šedivy iz Gornje Radgone, pesnica Vida Pelc iz Gornje

Radgone pa je bila odsotna, zato je njena dela brala njena nečakinja Mateja Jakopič. Program je povezoval direktor doma Marjan Žula, na klavir pa je igrala stanovalka doma Irena Ivnik iz Maribora. »Klavir je v domu do zdaj nekaj časa sameval, saj ni bilo nikogar, ki bi nanj igral,« je povedal Žula.

Predsednica Likovnega društva Gornja Radgona Tatjana Mijatović je povedala, da so likovno kolonijo na Kapelskem Vrh začeli z literarnim jutrom – avtorskim branjem poezije treh pesnic: »Po branju poezije in prijetnem

kramljanju so se udeleženci kolonije odpravili ustvarjat pod strokovnim mentorskim vodstvom članice našega društva mag. Saše Bizjak za slikarstvo in akademskim kiparjem Mitjem Stankom za grafiko. Poleg slik so tako nastale tudi grafike in skulpture. Kaj je lepšega kot združiti likovno delo z literarnim ustvarjanjem? Ob tem so se kresala tudi različna mnenja, spodbude in kritike v zelo pozitivnem razpoloženju, na katerem so tudi letos nastala dobra in zanimiva dela.« J. G.

Ptice so pomemben kazalec stanja v naravi in sprememb v kulturni krajini

Število belih štorkelj na Goričkem se zmanjšuje

Ornitologi so belo štorkljo sistematično spremljali od leta 1965, v Pomurju pa od leta 1990

V Društvu za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije (DOPPS) že od leta 1999 načrtno spremljajo in popisujejo stanje bele štorklje v celotni Sloveniji. Direktor DOPPS-a dr. Damijan Denac, ki je obenem koordinator popisa bele štorklje v Sloveniji, navaja, da je namen vsakoletnega popisa zbiranje podatkov o razširjenosti in gnezditvenem uspehu bele štorklje pri nas ter priprava varstvenih ukrepov za njeno ohranitev, ki služijo tudi drugim ogroženim vrstam ptic v kulturni krajini.

Ornitologi gnezditvene podatke zbirajo z neposrednim opazovanjem in intervjujem domačinov v mesecu juliju, saj je v tem času v večini primerov mogoče s tal prešteti mladiče v gnezdu. Ugotavljajo, da število belih štorkelj tako kot v drugih delih Evrope tudi v Sloveniji narašča. Štorklje naseljujejo nova območja proti zahodu in jugu države, kot so Savska ravan in Dolenjsko podolje, medtem ko njihovo število in število poletelih mladičev v Pomurju in Krajinskem parku Goričko stagnira ali celo delno upada. Leta 1999 je tako na Goričkem deset parov belih štorkelj vzgojilo 25 mladičev. Njihovo število je v letu 2004 naraslo na 27 mladičev, potem pa se je gnezditvena uspešnost začela zmanjševati. Lani smo na Goričkem lahko opazovali devet parov belih štorkelj, ki so vzgojile 20 mladičev. Letos pa še samo sedem

Iz gnezda v Nuskovi (na fotografiji) je do letošnjega leta poletelo največ mladičev na Goričkem, kar 41.

parov in 17 mladičev, ki že letijo v svoja prezimovališča v Vzhodno in Centralno Afriko, kjer običajno ostanejo tri do pet let in se potem vračajo na mesta, kjer so se izvalili.

Po besedah dr. Denaca je rodnost bele štorklje odvisna med drugim od obdobja začetka gnezdenja (kasneje gnezdiijo, manj mladičev imajo), vremenena med gnezdenjem in razpoložljive hrane.

Prav hrana pa je tisti dejavnik, na katerega imamo ljudje na Goričkem in v Pomurju največ vpliva. Čeprav bela štorklja ne izbira pretirano med razpoložljivo hrano, ki obsega različne vrste kobilic, hroščev, pajkov, bramorjev, dvoživk, kač, miši in drugih živalih ter njihovih ostankov, se najraje prehranjuje na pokošenih travnikih in zoranih njivah. Žal se delež travnikov iz leta v leto zmanjšuje, na

kar opozarjajo tudi v Javnem zavodu Krajinski park Goričko. Tako v sklopu projekta Krajina v harmoniji izvajajo kartiranje življenjskih okolij, kot so travniki ali visokodebelni sadovnjaki na območju celotnega parka. Rezultate kartiranja bodo predstavili v prihodnosti, že zdaj pa je jasno, da smo na Goričkem izgubili vsaj 20 odstotkov travnikov v primerjavi z letom 2003. G. D.

Društvo Kostanj

Naredimo nekaj zase

»Ljudje danes veliko razmišljajo o tem, kako bi kaj spremenili v svojem življenju, vendar koraka naprej ne naredijo«

V Občini Tišina je bilo te dni ustanovljeno novo društvo, Društvo za osebnostni razvoj Kostanj, ki naj bi bilo nekakšen odgovor današnjemu načinu življenja in njegovim tegobam. Trenutno je v društvu 13 članic, vanj pa so vabljeni tako ženske kot moški, mladi in stari ter ljudje iz različnih družbenih skupin, skratka vsi, ki želijo zadovoljevati potrebe, interese in dejavnosti na področju osebnostnega razvoja. Društvo deluje v prostorih Občine Tišine in je »odprto« tudi za občane drugih občin.

Kot pravijo v društvu, smo v modernem času izgubili globino čutnosti in predvsem ljubezen do samega sebe, zato je skrajni čas, da si pomagamo in se zavemo, da je življenje mnogo prekratko, da bi se gnali samo za materialnimi dobrinami. Prav tako se moramo tudi zavedati, da si lahko pri boleznih, tegobah današnjega časa in drugih težavah največ pomagamo najprej sami. Fizično zdravje si lahko izboljšamo s sadovi, ki jih ponuja narava, do mentalno-fizičnega zdravja in boljšega počutja ter dviga samozavesti pa pridemo predvsem z rekreacijo, sproščanjem, druženjem, meditacijo, telovadbo in odkritimi pogovori. Ime društva je simbolično, saj plod kostanja predstavlja človeško nežno notranjost in dušo, skrito v bodičasti lupini, ki simbolizira človeško zagrenjenost, nesrečnost in nedostopnost do okolice. Kostanjev list pa je tudi v grbu Občine Tišina.

Kot pravi predsednica društva Mojca Horvath, ljudje danes veliko razmišljajo o tem, kako bi kaj spremenili v svojem življenju in naredili kaj zase, vendar koraka naprej ne naredijo. Društvo naj bi jim pri tem pomagalo, pokazalo pot in omogočilo aktivnosti, kjer bodo člani in drugi udeleženci lahko uresničevali svoje interese.

Tako bodo med drugim organizirali predavanja, izobraževanja, seminarje, okrogle mize in natečaje. Na njih bodo ozaveščali prebivalce o možnostih kakovostnega preživljanja prostega časa. Prav tako bodo organizirali ekskurzije, izlete, delavnice, razstave, kulturne in zabavne prireditve ter dobrodelne dražbe in sejme. Društvo se bo povezovalo in sodelovalo s sorodnimi društvi doma in v tujini ter organizacijami in institucijami ter posamezniki, ki se strokovno ukvarjajo s sorodnimi področji. C. K.

Gornja Radgona

Vkup držimo

Obletnica smrti
dr. Antona Trstenjaka

Pred dnevi je v gornjeradgonski cerkvi tamkajšnji kaplan Gregor Šemerl daroval sveto mašo v spomin na radgonskega rojaka, duhovnika, filozofa, misleca, narodnjaka, akademika in častnega občana Občine Gornja Radgona dr. Antona Trstenjaka ob njegovi 15. obletnici smrti. V pridigi je kaplan opisal Trstenjakov pomen in pozval vse Slovence, da naj bi čim bolj upoštevali Trstenjakovo misel »vkup držimo«. Dr. Trstenjak, ki je bil rojen leta 1906 v Rodmošcih in umrl 29. septembra 1996 v Ljubljani, je na lastno željo pokopan na gornjeradgonskem pokopališču. Po maši so udeleženci obiskali njegov grob. F. K.

Evropski projekt Bambini

Gibaj se! ... Zabavaj se! ... Odpelji me! ...

Otroci si bodo izposojali skiroje ali poganjače in jih odpeljali domov za en dan

Otroke motiviramo že v zelo rani življenjski dobi in tako bo gibanje postalo del njihovega vsakdanjika že od majhnih nog.

Center za zdravje in razvoj Murska Sobota in vrtci v Pomurju, ki sodelujejo pri evropskem projektu Bambini, bodo spodbujali svoje predšolske varovance in njihove starše, da se gibajo in zabavajo med telesno dejavnostjo in se navadijo, da bodo telesno dejavni, brez večjih odporov in zadržkov. Cilj projekta in natečaja je izboljševanje zdravja naših otrok zdaj, v otroštvu, pa tudi pozneje, ko bodo odrasli. Otroke motiviramo že v zelo rani življenjski dobi in tako bo gibanje postalo del njihovega vsakdanjika že od majhnih nog. Z zabavno in vsakodnevnim tele-

sno dejavnostjo, ki se začne v otroštvu in nadaljuje v poznejših življenjskih obdobjih, bomo preprečili različne dejavnike tveganja in morebitne bolezni. Prav tako hočemo spodbuditi starše, da so aktivni skupaj s svojimi otroki in da preživijo v prenatrpanem vsakdanjiku nekaj kakovostnih trenutkov s svojimi otroki in jih tudi oni navajajo na aktiven življenjski slog.

Projektni menedžer in koordinator evropskega projekta Bambini v Sloveniji Aleksander Saša Trajber je zasnoval natečaj z naslovom Gibaj se! ... Zabavaj

se! ... Odpelji me! ... V ta namen so prejeli vrtci, ki so se odločili za sodelovanje, poganjače in posebne skiroje, ki spodbujajo gibanje, razvijajo ravnotežje in motorične sposobnosti ter pripravljajo otroke na kolesarjenje, ki se razvija povsod po Evropi in je zelo priljubljena oblika telesne aktivnosti pri vsakdanjih opravilih pa tudi pri rekreaciji. Pilotna implementacija natečaja bo trajala od 3. do 28. oktobra 2011. V tem času si bodo otroci izposojali skiroje ali poganjače in jih odpeljali za en dan domov, vendar pod pogojem, da pridejo starši po njih v vrtec na aktiven

način, peš ali s kolesom. Ko ga naslednji dan vrnejo, bodo povedali vzgojiteljici, koliko aktivnih metrov ali kilometrov so na dan izposoje naredili njihovi otroci pa tudi starši. Vzgojiteljice pa bodo vodile evidenco o aktivnih poteh. Po končanem natečaju bodo skiroji in poganjači ostali v lasti vrtcev in na ta način bodo vrtci izvajali aktivnost kadar koli v lastni izvedbi. Inovativna aktivnost bo oktobra v Grčiji predstavljena tudi drugim partnerjem, ki sodelujejo pri projektu Bambini, in se bo izvajala po vsej Evropi. M. M.

Nismo muha enodnevnica

Čeprav je od tragične smrti Kurta Cobaina minilo že nekaj mesecev, se prah o tem še vedno ni polegel. Pred kratkim je policija objavila njegov testament, ki so ga do sedaj skrbno hranili pred javnostjo ... »Zdelo se mi je,« piše, »da je publika med zadnjo turnejo od mene zahtevala vedno več, da se ni zadovoljila več z gledanjem mojih osebnih frustracij.« On pa jim več, kot jim je dajal, ni mogel dati ... Občutek je imel, da ni več vreden svojih prijateljev. »Če sam ne bi izbral smrti, bi se to gotovo zgodilo komu od mojih najbližjih,« je napisal. Hkrati pa je dodal, da je v svojem življenju dosegel vse, kar je lahko, da je dovolj videl in doživel. **Vestnik, 29. septembra 1994**

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Romanm o polemiki glede mlekomatov: »V bistvu gre za »spopad« med ZPS in KGZ, ker vsaka želi upravičiti svoj obstoj in s tem velike plače svojih uslužbencev, ki so sedaj nameščeni v teh službah.«

Nekaj posebnega je letošnja jesen in še vedno je posebno doživetje, ko se spustimo po naši Muri. Letošnji sklepni spust društva čolnarjev iz Dokležovja je bil šesti in osem čolnov je prepeljalo res veliko gostov.

Fotografija Branko Gašević

Fotografija Dubravko Baumgartner

Prav poseben je tudi gospod, ki ga poznate, če ne na videz, vsaj po njegovih delih. To je Endre Gönter, znan po tem, da je rad obkrožen z lepim. Lepimi slikami, predmeti, ženskami. Tudi na otvoritvi svoje razstave v Budimpešti ni mogel iz svoje kože. Ogledali sta si jo namreč tudi podžupanja enega od budimpeških okrajev Krisztina Fonti in slovenska veleposlanica na Madžarskem Darja Bavdaž Kuret.

To vreme je kot nalašč za posebne trgatve. Taka je bila tudi prva Hennova trgatev v Radencih pri Zdraviliškem vrelcu. Stara trta, ki se je razrasla po zidovih nekoč Radgonskega doma, je sicer stara več kot 90 let, a je letos zaradi primerne rezi in skrbi zanjo lepo obrodila. Trgali so v mednarodni zasedbi – nemški in ruski gostje ter domačini, iztisnili pa 20 litrov sladkega mošta.

Fotografija Sabina Barbanč

Hočete imeti res zelo posebno domovanje? Zgradite si hišo iz ilovice in slame. Včasih so ljudje v pokrajini ob Muri dobro vedeli, kako zgraditi »cimpračo«, mladina pa se tega ponovno uči. Kristijan Zver in Alja Petric sta na dvorišču soboškega gradu vodila delavnico Naravna gradnja, ki spada v vseslovenski teden arhitekture in prostora, pomurski program pa je pripravila iniciativa Posvejt.

Fotografija Bernarda Balazic Plöck

Fotografija Aleksandra Nana Rttuper Rodolž

Minister za šolstvo Igor Lukšič je na otvoritvi nove pridobitve glasbene šole v Gornji Radgoni takole – kot da ne bi dobro vedel, kako se prime otroka – »podal« deklenco v roke Janezu Rihtariču, direktorju Kmetijske zadruge Gornja Radgona, ki je dala prostore glasbeni šoli v brezplačen najem.

Šahisti so posebneži, ni dvoma. Tokrat se je legendarni vele mojster Viktor Korčnoj (drugi z leve) – kmalu bo dopolnil 80 let – na evropskem klubskem pokalu pomenil z Denisom Gjuranom, članom soboškega šahovskega društva Radenska Pomgrad in mojstrom FIDE. Končala sta s prijateljskim remijem in stiskom rok.

Fotografija Marko Titon

Posebna policijska enota

Izurjeni za kočljive položaje

Enota, ki se jo skliče, ko redne policijske sile ne morejo rešiti morebitnega zapleta, v enem tednu kar štirikrat na nogah – Posebna enota pomurske policije sodi prav v vrh v državi

Posebna policijska enota murskosoboške policijske uprave je le v nekaj minutah prišla oboroženega napadalca in rešila zajete talce v prostorih nekdanje murskosoboške ekonomske šole v namišljeni vaji Streljanje v nakupovalnem središču.

Zamenjava s specialci

V javnosti se pogosto zamenjuje ta posebna policijska enota (PPE) in specialna enota (SE) slovenske policije. Pripadnike SE, ki je odgovorna za najzahtevnejše varnostne naloge in akcije, kot je protiteroristični boj, je še najlažje prepoznati po našitku z rdečim panterjem na ramenu, večino nalog pa specialci opravljajo zamaskirani. Specialna enota je neposredno podrejena Generalni policijski upravi Ljubljana in je v nenehni pripravljenosti, medtem ko ima vsaka policijska uprava v Sloveniji lastno posebno enoto, ki jo največkrat uporablja za varovanje med nogometnimi tekmami ali drugimi večjimi množičnimi manifestacijami.

Za okoli šestdeset policistov Policijske uprave Murska Sobota, ki so ob svojem rednem delu odgovorni še za naloge v posebni policijski enoti, namenjeni za razreševanje najbolj zapletenih in kočljivih položajev, je naporen teden. Za njimi so dan zahtevnega urjenja in tri posredovanja ob varovanju nogometnih tekem. Najprej sta jih v torek čakali dve vaji: po scenariju je obubožan podjetnik z orožjem vdrl v davčni urad, nekdo drug pa je v nakupovalnem središču streljal s puško in zajel talce. V sredo so policisti posebne policijske enote Policijske uprave Murska Sobota (PPE PUMS) mirili razgrete navijaške strasti na prekmurskem nogometnem derbiju v Lendavi, v četrtek in nedeljo pa v Mariboru in Murski Soboti skrbeli za red na srečanju evropske lige in domačega prvenstva.

Nekakšna elitna enota vsake policijske uprave se običajno skliče za naloge, ko redne policijske enote ne

morejo ustrezno ukrepati oziroma kadar gre za večje kršitve javnega reda, različne preiskave, aretacije storilcev hujših kaznivih dejanj, iskanje pogrešanih ljudi ter ob naravnih in drugih nesrečah. Člani enote so namreč dodatno opremljeni in usposobljeni za opravljanje težjih in zahtevnejših nalog. Na leto jih čaka okoli dvajset nalog – PPE PUMS je bila lani sklicana 19-krat, leta 2009 pa 26-krat. V preteklosti je bila med drugim aktivirana maja 2004 po streljanju na Pušči in septembra 2006 med napetostmi na Hotizi.

Ukaz za njeno delovanje izda generalni direktor policije ali direktor posamezne policijske uprave. Da se enota skliče v popolnosti, je potrebno nekaj manj kot šestdeset minut. Tako imenovani sestav ena – hitrejši del enote – je na položajih lahko tudi v pol ure. Poleg standardne opreme policisti posebnih policijskih

enot razpolagajo še z dodatno opremo. Če varujejo nogometno tekmo, je član enote opremljen z intervencijsko čelado, borbenim jopičem, palico ter ščitniki za koleno in goleni. Če pa obstaja sum uporabe strelnega orožja, policisti nosijo neprebojne čelade in jopiče.

Da lahko policisti posebne policijske enote razrešijo najbolj kočljive položaje, morajo opraviti več urjenj. Na lanskem preizkusu posebnih enot slovenske policije v vadbno-oskrbnem centru v Gotenici pri Kočevski Reki je tako tukajšnja posebna enota zasedla prvo mesto, udeležila pa se je še večdnnevnega usposabljanja v Nemčiji, kjer si je po besedah poveljnika enote Branimirja Šijanca nabrala zelo potrebne izkušnje. In recept za uspešno delovanje? »Homogenost in vrhunska psihofizična pripravljenost,« je poudaril poveljnik.

Andrej Bedek

okc poroča

Policisti kuhali za občane

Združenje policistov Slovenije je pripravilo v soboto tekmovanje v kuhanju golaža Mednarodna kuharija 2011. Golaž so po ocenjevanju brezplačno razdelili obiskovalcem. Na prireditvi so sodelovali tudi pomurski policisti, ki so predstavili preventivni projekt Varno v jesen. Ob policistih so se na ogled postavili še Slovenska vojska, Carina, gasilci, reševalci, lastniki starodobnih vozil in različna kulturno-turistična društva. Fotografije na spletnem portalu Pomurje.si.

Jutri policijska dražba

Policijska uprava Murska Sobota bo jutri ob 11. uri organizirala javno dražbo najdenih stvari. Dražba bo na dvorišču Policijske postaje Gornja Radgona na Ljutomerski cesti 32 a.

Ogled stvari bo mogoč od 10.30 naprej na prostoru, kjer bo javna dražba. Javna dražba bo potekala po načelu videno-kupljeno-plačano-odpeljano. Plačilo je le z gotovino. Seznam najdenih predmetov (42) lahko najdete na spletni strani policije.

Vidnost je varnost

Voznik opazi ponoči ali v mraku temno oblečenega pešca na 26 metrov, svetlo oblečenega na 38 metrov in pešca s kresničko ali odsevnim trakom na 136 metrov. Zato policisti svetujejo ponoči, v mraku in ob slabši vidljivosti, tudi dežju, nošnjo svetlih oblačil, kresničk ali izdelkov z odsevnimi površinami. Vedno je treba hoditi po pločniku. Če je cesta brez pločnikov, pa hodimo po levi strani, saj tako pravočasno opazimo vozilo, ki pelje nasproti, in se mu umaknemo, če nas voznik ni opazil.

Tudi kolo je nevarno

Kolo je eno najbolj priljubljenih prevoznih sredstev. Kolesarji so v najhujših prometnih nesrečah v več kot polovici primerov povzročitelji nesreče. Zato policija opozarja na previdnost. Kolesarji so namreč slabše vidni, njihova vidnost pa je obratno sorazmerna s hitrostjo vožnje: hitrejši so, slabše so opazni.

Anonimne prijave

Ker so se policijske anonimne prijave korupcije in nasilja v družini izkazale za uspešne, se jim zdaj pridružujejo tudi možnosti prijav trgovine z ljudmi, pogrešanih in iskanih oseb, nepravilnosti pri delovanju avtošol, tehničnih pregledih in zasebnem varovanju. S klikom na enotno vstopno točko se odpre spletna stran, kjer uporabniki spleta enostavno izberejo področje prijave. Prijaviteljem se zagotavlja popolno anonimnost. To pomeni, da jim ni treba napisati svojih osebnih podatkov in ti tudi niso razkriti.

Vlomi v jeklene konjičke

Policija svari pred vlomilci v avtomobile. Najboljša obramba je upoštevanje samozaščitnih ukrepov. Torbic, kovčkov in drugih predmetov ne puščajte na policah, sedežih ali na drugih vidnih mestih, saj so ti predmeti vaba za tatove; zlatnina, denar, kreditne kartice, čeki in dokumenti pa ne sodijo v predale vozila. Ko zapuščate avto, zaprite vsa okna in vrata ter obvezno zaklenite vrata, prtljažnik in pokrov posode za gorivo.

Ob vozniško dovoljenje že pri prekršku

Odslej bodo policisti najhujšim prekrškarjem, ki bodo vozili v napačno smer, prehitro ali pod vplivom alkohola – za prekrške, za katere je predpisana stranska sankcija 18 kazenskih točk oziroma več kot 7 kazenskih točk za voznike začetnike –, že takoj ob ugotovitvi prekrška odvzeli vozniško dovoljenje. In to ne samo za 24 ur, pač pa bosta odvzem dovoljenja in prepoved vožnje veljala do odločitve sodišč, ki bodo takšne primere obravnavala zelo hitro. Namen takšnega odvzema vozniškega dovoljenja je takojšnja odstranitev nevarnih voznikov s ceste.

Začela so veljati določila zakona o voznikih, ki prekrškarjem s tečaji varne vožnje in rehabilitacijskimi programi omogočajo izbris štirih kazenskih točk. Izbris štirih točk je bil mogoč že doslej, ko so na usposabljanja za varno vožnjo pošiljali voznike, ki so imeli v evidenci od 13 do 17 točk. Zdaj se vadbne varne vožnje lahko udeležijo vsi, ki imajo vsaj štiri točke in ki imajo na vesti prekrške, ki niso povezani z vožnjo pod vplivom alkohola ali mamil. Takšno izobraževanje bo stalo vsakega udeleženca 225 evrov. Evidenco o kazenskih točkah vodijo na ministrstvu za pravosodje: vloga za potrdilo izbrisa iz evidence kazenskih točk je dostopna na spletni strani ministrstva.

Prekrškarji, ki so si kazenske točke prislužili zaradi vožnje pod vplivom opojnih substanc – stopnja alko-

hola od 0,8 do 1,1 promila –, se bodo morali udeležiti psihosocialnih (stalo bo 500 evrov) ali izobraževalnih (250 evrov) delavnic. Izbris točk z zdravstvenim pregledom s svetovanjem pri osebнем zdravniku (43 evrov) pa si z lahko zagotovita voznik začetnik in poklicni voznik, če sta imela v organizmu do vključno 0,5 promila, oziroma drug voznik, če je imel v organizmu nad 0,5 do vključno 0,8 promila alkohola.

Jože Veren, predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Mestni občini Murska Sobota, pravi, da z novostjo dajemo prekrškarjem možnost, da pravočasno spremenijo svoje obnašanje. »Nekateri jo bodo prav gotovo izkoristili, mnogi verjetno ne, bodo pa vsaj na neki način evidentirani.« Veren vidi v spremembah prednost: »Sodišča so

dobila nekaj več možnosti individualne obravnave glede na vrsto in pogostost prekrškov.« Borec za višjo prometno kulturo tudi meni, da bi morda opravljanje družbeno koristnega dela nekatere bolj spametovalo kot visoke denarne kazni.

Diplomirani inženir prometa Jože Škrilec je pritrdil mnenju kolege: »Način za zvišanje prometne varnosti je dobro zastavljen.« Obenem je še v isti sapi dodal, da se moramo zastavljene cilja zmanjševanja števila smrtnih žrtev prometnih nezgod lotiti resno in skrajno odgovorno: »Za to morajo poskrbeti vsi, ki bodo prekrškarje presegali skozi sito in jim omogočili ponovno udeležbo v cestnem prometu ter upali, da bodo takrat, ko bodo sedli za krmilo, boljši in varnejši vozniki.«

Andrej Bedek

Novosti prometne zakonodaje

Do zdravnika za štiri kazenske točke

Izbris točk mogoč z usposabljanjem za varno vožnjo in udeležbo v rehabilitacijskih programih

Mislišče

POMEN HIPHOPA
ZA PREKMURJE

Grega Konkolič

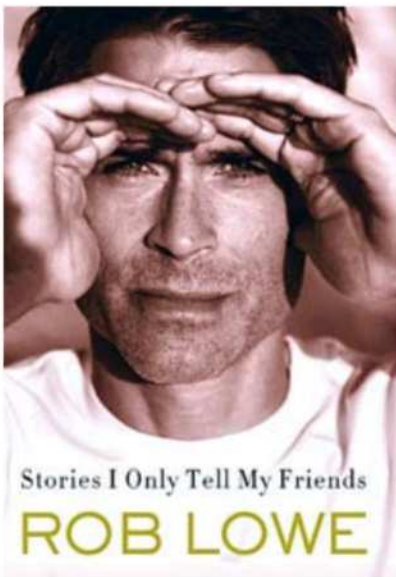
Pred kratkim sem v okviru šole naredil raziskovalno nalogo z naslovom *Hiphop subkultura v Prekmurju*. Zanimalo me je, kakšna je hiphopovska scena pri nas in kako jo sprejemajo ljudje. Precejšnje presenečenje je bila ugotovitev, kako uspešno je hiphop že zasidran tudi v našem okolju. Mnogo ljudi dvomi, da se lahko v manjših urbanih območjih razvije dokaj veliko število raznih subkultur, a hiphop je v domače okolje prinesel odprt pogled na življenje, medijsko pozornost, svojevrstno obliko glasbe in s tem tudi nove kulturne dogodke, kar so pozdravile predvsem mlajše generacije, iz Pomurja pa ponesel prekmursko mišljenje, narečje in tudi krik po izboljšanju razmer v severovzhodni Sloveniji ter koncu pretiranih predsodkov o tukajšnjih ljudeh. Seveda so bili ljudje do »novega pojava« sprva precej skeptični, vendar so mu dali prilžnost, da se dokaže. Marsikateri mladi raper je tako dobil možnost, da stopi izza štirih zidov kleti ali garaže in se pokaže na odru. Namen mojega dela je bil ugotoviti tudi, kakšen razvojni potencial ima hiphop v pokrajini ob Muri. Rezultati so bili presenetljivi, saj bi pričakovali, da subkultura v domačem okolju še ni tako znana ali velja za odklonsko. Da »drugačen« pomeni uporniški, nesprejemljiv, nezaželen. Pa se je pokazalo ravno nasprotno; starejše generacije namreč podpirajo mlade v njihovi želji po nečem novem. Vsem je skupno upanje po boljši glasbeni prihodnosti Pomurja – tako rapa kot drugih zvrsti. Morda se domača hiphop scena noče komercialno preveč izpostavljati, kajti obisk večine dogodkov, povezanih s hiphopom, je za zdaj še precej nekonkurenčen, vendar si je že izoblikovala subkultura v prekmurskih krogih pridobila zveste navdušence. Ugotovil sem tudi, da se večina pripadnikov hiphopa med enako mislečimi počuti sprejete in mnogi si štejejo za obvezo prispevati družbi nekaj vrednot. Glede na analizo anekdote se v Prekmurju nepoznani vzorci vedenja ne obsojajo takoj, kar je ogromen napredek k razvoju raznih subkultur, ki so neizogiben produkt današnje družbe. Sicer se pomurski hiphoperji srečujejo s stereotipom »šürke lače, šürka majca, pa nika drüjgo kak preklinjanje«, ampak število mladih, obetavnih piscev besedil neutrudno narašča. Pa tudi navdušenje medijev nad murskosoboško »domačico« se iz dneva v dan povečuje. Pomembno je, da se zavedamo danih trenutkov življenja in prekmurske edinstvenosti, kot govorijo domača besedila in kar dobesedni prevod hiphopa tudi pomeni.

knjigober

Rob Lowe – *Stories I Only Tell My Friends: An Autobiography*
(Henry Holt & Co., 2011)

Zasebno razkritje človeka, ki ni bil le lepa lupina

Ameriški igralec in producent Rob Lowe se je odločil, da bo pri svojih 47 letih izdal avtobiografijo, ki pa je v njegovi domovini takoj po objavi naletela na zelo pozitivne odmeve kritiške recenzije. Lowe v knjigi namreč razkrije vse svoje zasebne stiske ter vzpore in predvsem padce, in to brez senzacionalističnega pisanja ali zamerljive žolčnosti. Prav nasprotno, igralec se večkrat izkaže s svojim pretanjenim smislom za humor in razmišljanjem o življenjskih poteh oseb, ki so ga obdajale. Odkrito spregovori o svojem alkoholizmu in skrbeh, ki so ga zagrinjale, ko ni več dobival ustreznih filmskih ali televizijskih vlog (oboje je že davno premagal, op. p.). Nad njim je namreč že od mladosti viselo prekletstvo stereotipa o plejboju s prazno notranjostjo. A to prekletstvo je bilo tako močno, da je Lowe po prihodu v Kalifornijo in prvem uspehu s filmom *The Outsiders* zares postal tarča tabloidov in poskrbel za nekaj škandalov. Danes je igralec, ki smo ga pri nas pred kratkim lahko gledali v serijah *Zahodno krilo* ter *Bratje in sestre*, srečno poročen in oče dveh sinov ter zelo angažiran v politiki. Slednje je mogoče posledica njegovega odraščanja v Daytonu v Ohio, mestu, ki ga je zgradil nekdanji predsednik Thomas Jefferson in kjer je bil podpisan mirovni sporazum med Srbijo in Hrvaško leta 1995. In še nekaj neverjetnih podrobnosti iz njegovega življenja: ko mu je njegov prijatelj John

Kennedy ml. obljubil, da ga bo spravil na naslovnico svoje revije *George*, ga je tik pred snemanjem doletela novica, da je Kennedy mlajši izgubil življenje v letalski nesreči. Lowe je v Kaliforniji obiskoval srednjo šolo v Santa Monici, kjer so klopi istočasno guliše tudi bodoče filmske zvezde Emilio Estevez, Charlie Sheen, Sean Penn in Robert Downey Jr. Prvi človek na Luni, Neil Armstrong, pa je bil skorajda Robov sosed, saj je živel le dvajset milj od Daytona. T. K.

na sceni

www.vestnik.si | e: vestnik@vestnik.si

DJ Trick-C

»Živiš, dokler imaš
mlade za sabo«

Prva dama slovenske elektronike »teče na dolge proge« – Kmalu nova založba

Začetki

Carmen Levovnik z Mote pri Ljutomeru, bolj znana z umetniškim imenom DJ Trick-C, pravi, da so vse stvari v njenem življenju povezane z glasbo. V elektronsko glasbo »je padla« že daljega leta 1991 in kot pravi, je tudi prva, ki je prinesla elektronsko glasbo v Pomurje. Še danes se spomni trenutka, ko ji je znaec predstavil posebno vrsto glasbe, ki je bila takrat priljubljena v Nemčiji in ki jo je v hipu zasvojila. Kmalu se odpravi na študij v Maribor, kjer prijatelj organizira dogodke z elektronsko glasbo oz. partije. Že od zgodnjih obiskov partijev naprej jo zanima, kaj dela človek na odru in kako izvablja takšne zvoke iz gramofonov ter ustvarja čarobno vzdušje. Kasneje se na vsakem partiju prikrade didžeju

je elektronska glasba v Sloveniji doživela svoj vrhunec med letoma 1998 in 2002, potem pa je počasi začela zahajati. Kot številni drugi didžeji se je tudi sama srečala z vprašanjem, ali nadaljevati ali ne? Vzdušje iz tistih časov se ni več vrnilo. Danes je scena razdeljena na majhne klube, kjer je mogoče najti ponudbo natančno določene zvrsti elektronske glasbe za relativno ozek krog poslušalcev in megaspektakle z znanimi DJ-i iz MTV-ja, kot so David Guetta, David Morales, Armin Van Buuren itd., ki pa jih večinoma obiskujejo drugačne množice, kot so nekdanj obiskovalci partije. »Tudi sama pogrešam tisto vzdušje. To je bilo takrat nekaj novega, še neslišanega,« pravi Trick-C in se spominja, kako je bila sama prevzeta,

didžejk v Bruslju. Zanesenjaštva med mladimi didžejkami je bilo kaj kmalu konec: »Ko sem jaz začela, sem delala zastonj, nato sem delala za potne stroške, potem je prišlo še nekaj malega zraven in šele po nekih petih ali šestih letih sem lahko začela dobivati pravi honorar. Danes pa bi mladi takoj radi velike zneske.«

Rdeča mama
gleda v prihodnost

Zadnja stvar, ki ji je še manjkala v mozaiku, je bila produkcija elektronske glasbe. Leta 2009 ugleda luč sveta njena prva izdaja pri Vezotoniku, v preteklem letu pa je izdala kar sedem EP-jev, čakajo še tri izdaje pri prizna-

DJ Trick-C: »Če sem na sceni že dvajset let, ne vidim težav, da ne bi obstala še naslednjih dvajset.« Če želite slišati, kaj je trenutno na repertoarju prve dame slovenske elektronske scene, bo prva naslednja prilžnost 31. oktobra v klubu Extreme v Kranju.

za hrbet in mu gleda pod prste. Naposled za svojo prvo plačo po opravljenem pripravništvu kupi gramofone in mešalko. »Mama je skoraj dol padla. Še danes opažam, da ljudje, ki izhajajo iz ruralnega okolja, doma nimajo prave podpore za tovrstne stvari, tudi jaz je nisem imela.« Sprva se je preizkušala na zasebnih zabavah, kjer vrti glasbo za deset ali 15 ljudi, vendar zmeraj dobiva dober odziv. »Če človek nekaj dela s srcem, to drugi čutijo,« pravi. Kmalu postane ena prvih žensk na sceni, in kot se izkaže kasneje, tudi edina, ki je mislila resno. Poleg didžejanja se Carmen začne ukvarjati z organizacijo in promocijo partijev, piše tudi članke o sceni za časopis *Invader*, ki je takrat izhajal. Prve partije v Ljutomeru organizira leta že leta 1995. Še do nedavnega so didžeji vrteli glasbo predvsem z vinilnih plošč, tudi sama jo je prenehala vrteti z vinilk komaj pred tremi leti. Ker je bila takrat scena v Sloveniji še v povojih, so po plošče hodili v Gradec, na Dunaj in v München. »Takrat ni bilo interneta in datotek MP3, beseda o sceni je šla od ust do ust, na partije je bilo treba hoditi tudi zaradi izobraževanja, da si videl, kakšna glasba se trenutno vrti, kateri didžeji so 'in' itd.«

Vzpon in zaton »scene«

Kot pojasni Trick-C, ki je ena redkih ljudi na slovenski sceni elektronske glasbe od njenih zametkov do danes,

ko je prišla v začetku devetdesetih na Future Shock v Zagreb, enega prvih večjih tovrstnih dogodkov v regiji. »Če si recimo naše stare starše vprašal, kaj je bilo značilno za njihovo obdobje, so vsi govorili o vojni in težkem življenju, če pa vprašam našo generacijo, bodo rekli rave. Na teh partijih si dejansko videl vesele, srečne ljudi brez predsodkov. Danes pa se je že veliko stvari skomercializiralo... scena se je preselila v glave in srca,« pravi Trick-C. Tudi sama je vrtela glasbo v celjski hali Golovec pred 2000 ljudmi in še danes dobi mravljince, ko se spomni na to.

Ženske združijo moči

Leta 2007 ustanovi organizacijo *Urban Divas*, ki pod svojim okriljem združuje ženske didžeje, vendar žal nobena od pridruženih didžejk ni več aktivna. »Idea se je porodila predvsem zato, ker je malo ženskih didžejk, predvsem takih, ki bi vzdržale tek na dolge proge. Velikokrat pa sem tudi opazila, da organizatorji nimajo pravih informacij...« pravi Trick-C, ki je bila po lastnih besedah med letoma 2000 in 2007 oseba, na katero so se obračali organizatorji, ko so na dogodka želeli imeti didžejo. Ker pa je Slovenija majhna, se je ozrla tudi čez mejo na Hrvaško in kasneje prek tega tudi sama dobila nastope v Belgiji in Turčiji. Udeležila se je tudi tekmovanja

nih tehnazaložbah. Sicer se vedno prisega na tehnazvoke, je pa svoj stil nekoliko posodobila. »Dokler imaš mlade za sabo, do takrat živiš,« je nasvet, ki ji ga je nekoč dal prijatelj DJ Vextax, čigar mnenje o njenem delu je poleg mnenja botra slovenskega tehna Umka zanjo edino pomembno. Svojo glasbo trenutno opisuje kot »club friendly«, pripravlja pa se tudi na odprtje lastne založbe *Red Mama Recordings*, ki je dobila ime po njenem zaščitnem znaku – rdečih laseh. »Gre za težek kruh. Jaz sem sam svoj mojster, sam svoj menedžer. Vse od produkcije do promocije delam sama s pomočjo svojega partnerja.« Letos se je odzvala na povabilo ljubljanske gimnazije in tamkajšnjim dijakom predavala o poklicu didžeja. Ko pred sabo gleda dijake v razredu, se zave, da verjetno sploh ne razumejo, o čem jim razlaga, glede na to, da so bili v zlatih letih scene še tako rekoč v plenih. Vprašanje, ki jim ga postavi, ji žal da pritrilni odgovor. Trick-C je organizirala tudi tečaje za didžeje in za produkcijo, ki so pri mladih vzbudili nemalo zanimanja, saj jim je bilo všeč, da se neko v njihovem kraju ukvarja s temi zadevami in ga lahko kaj povprašajo: »Najbolj sem vesela, ko na Facebooku dobim sporočila mladih ljudi, takih, ki so se rodili leta 1991 ali kasneje.«

Timotej Milanov

Nič ne stane, ima pa veliko vrednost

Objem – dati in dobiti trohico bližine

Kljub pregovorni odtujenosti današnje družbe se mladi pozdravljajo z objemanjem in poljubljanjem – »Prijateljski objem pomeni več kot partnerjev« – Gre za izražanje nečesa najglobljega in neizrekljivega v nas – Vsako jutro. Zakaj pa ne?

Fotografija Nataša Juhrov

Včasih je objem vse, kar potrebujemo.

Spadate med tiste, ki imajo radi dotike? Vseh vrst, ne le med partnerji ali zakonci. Tudi med prijatelji in znanci? Si lahko predstavljate, da bi recimo objeli tudi neznanca? Kar tako, brez posebnega vzroka ali razloga. Samo zato, ker bi se vam zazdelo, da prav zdaj ta človek nekaj potrebuje ... nekaj, kar mu lahko daste tisti trenutek le vi, ki ste tam. Bližino. In če še ostajamo pri dotikih, opazili smo za današnji čas zanimiv pojav. Za čas, ki velja za najbolj odtujenega do zdaj. Velja za čas virtualnih odnosov, kot so cyberseks in spoznavanje ljudi po Facebooku. Kar nas odtuja, ne pa zbližuje. Vendar se zdi, da imajo nekateri mladi zelo pristne odnose. Kar lahko sklepamo iz njihovega pozdravljanja. Čeprav se vidijo recimo vsak dan v šoli, se ob snidenju in ob slovesu - objamejo in poljubijo. Predvsem prijateljice. In pravijo, da jim to polepšuje dneve, lajša težave in da tega nikakor ne nameravajo opustiti. Tudi če jih tu pa tam kdo malo čudno pogleda.

Ne le izraz prijateljstva in ljubezni, tudi spoštovanja

Katja Ratnik, Tamara Bertalanci, Polona Majcan in Roksana Grah so gimnazijke. Sošolke in tudi dobre prijateljice. Katja in Tamara že dolga leta in pravita, da se vedno objameta in poljubita, ko se jutraj srečata in ko gresta popoldne narazen. Tamara: »To je prišlo samo od sebe, ne vem povedati, kdaj in zakaj. Pač se objameva. Počutiš se dobro, boljše.« Katja: »Ko smo bili manjši, so nas starši veliko objemali in nam s tem poka-

zali, da nas imajo radi. In to zdaj me kažemo druga drugi. Jaz z objemom Tamari pokažem svoje prijateljstvo in to je en stik med nama.« Roksana: »Da, s tem se izkaže prijateljstvo, pa ne samo to. Spomnim se, da smo nekoč obiskali sorodnike v Srbiji in tam spoznavali tudi njihove prijatelje. In takoj prvi stik je bil objem in poljub – čeprav se nismo poznali. Tako da se s tem ne izkazuje le prijateljstvo, pač pa tudi spoštovanje do nekoga.« Polona: »Zame je objemanje izkazovanje ljubezni brez darilnega papirja, pa vedno je vračljivo. Najbolj prija, ko si žalosten in potr, vsak dan je pa sploh nekaj krasnega.« Fantje, zdi se, niso v tem paketu. Dekleta menijo, da pač zato, ker težje izražajo svoja čustva v javnosti, dejstvo pa je, da bi jih javnost tudi veliko težje sprejemala, če bi to počeli med seboj. Zato družno ugotovimo, da nam je ženskam lepše – saj se lahko tudi med sabo objamemo, kolikor hočemo. Smeh.

In starši? So v teh letih še vedno tisti, ki objemajo ali želijo dobiti objeme? Katja: »Malo manj.« Seveda me zanima, kdaj se to starševsko objemanje počasi izpoje ali zreducira. Polona: »Verjemite, takrat, ko otrok prinese domov kak cvek. Takrat zagotovo.« Spet smeh, veliko smeha. Polona: »Objemanje je krasno, ker čutiš tisto pristno energijo. Če sem recimo jaz kdaj žalostna, potem prijateljici najprej povem, kaj mi je, ona me objame in – takoj se boljše počutim! Zaradi te energije.« Pravi pa, da se ji zdi zanimivo, da se ljudje različno radi objemajo tudi glede na to, od kod prihajajo: »Imela sem sošolko in prijateljico

iz programa Comenius iz Norveške in oni so se mi zdeli bolj hladni. Tudi če imajo partnerja, se z njim ne objemajo toliko kot mi, ki recimo nenehno višimo na njem, ko smo skupaj.«

Dekleta pravijo, da se objemajo, ker to prihaja iz njih, ne, ker bi bilo to »in« ali ker so koga kdaj videle, pa se jim je to zdelo »cool«. In da jih okolje s to navado še kar dobro sprejema, čeprav so kdaj padli kakšni komentarji, saj se včasih držijo tudi za roke. Polona: »Predvsem v osnovni šoli je bilo veliko neumnih komentarjev, saj so še otroci. Ko malo odrasteš, potem to drugače sprejemaš.« Roksana: »Včasih nas kdo čudno pogleda, a to je nepomembno.« Tamara: »Prijateljski objem mi pomeni veliko več kot objem fanta. Zato s tem ne nameravam nehati. To nam vsem lepša dneve.«

Poljub je mati dotikov

»Hvala bogu,« pravi bontonolog Saša Županek, »Slovenci spadamo v kontaktno skupino narodov Sveta. Tu smo mi, Sredozemlje, Latinska Amerika, Arabci in nekatera afriška ljudstva in to pomeni, da se v povprečju pogosto objemamo in dotikamo. Če boste z nekom na kavi sedeli v Buenos Airesu, se vas bo v eni uri dotaknil 180-krat. Če pa boste z nekom na pivu v Londonu tri ure, pa niti enkrat.« Pravi, da je vzrok v otroštvu in v tem, koliko telesnih stikov ima mama z dojenčkom in otrokom in ali se ga veliko ali malo manj dotika. Županek: »Tako je v našem okolju objemanje in poljubljanje ob vsakodnevnem snidenju ali posiljanju prijateljic čisto možno, a pretiravanje tudi ne bo prav dobro spre-

jeto. Objem in poljub sta lahko recimo enkrat, dvakrat na dan – pa seveda ne z vsakim. Vsak sam izbira, koga pusti v svoj intimni prostor.« Poljub, pravi, je znak pozornosti in prijateljstva dveh: »Ali pa znak slovesa. A večini ljudi pomeni slovo neki daljši časovni in prostorski odmik od nekoga, ne le enodnevno ali poldnevno slovo. Je pa res, da večina ljudi večino stvari počenja zaradi večine drugih. Sploh v našem okolju. In to je posnemanje. Nekdo je mogoče res pristen v objemanju in poljubljanju, nekemu pa se to zdi lepo in to počenja samo zato, ne pa, ker bi tako čutil. Tisti naj se raje ne objema, ker od teh objemov ne bo nič imel.« Je pa poljub, pravi Saša, nadgradnja vseh drugih dotikov: »Ker objameš pravzaprav kogar koli, poljub pa ... ni tako 'normalen' med recimo znanci ali sodelavci. Zanimivo je, da se poljub na lice vedno bolj podcenjuje, a po krivici, saj izraža pozornost in prisotnost. Večina ljudi na svetu se poljubi enkrat – na lice –, v katoliških državah pa se poljubljajo dvakrat – pravilno pa je najprej na desno lice, nato pa na levo. Slovenci pa smo prevzeli tri poljube – v ruski pravoslavni in grški ortodoksni cerkvi se namreč poljubljajo trikrat. A oni mimo ali pa na lice, medtem ko so pri nas nekateri dodali poljub na usta.«

Kampanja: objem

Zdaj torej – če ste se kdaj spraševali, zakaj so nam zrasle tako dolge roke – veste. Zato, da se lahko objemamo. Ker je to prijetno, toplo, ker s tem nekomu daš košček sebe, ker sebi daš največ, kar se da. Zato, kot je nekoč

rekel nekdo, ker smo ljudje angeli, ki pa imamo le eno krilo in lahko letimo le objeti.

Sicer se razlikujemo ne le po tem, koliko se radi objemamo, ampak tudi s kom. Mogoče je v vašem 'objemalnem krogu' le vaš otrok. Pa še partner ali zakonec. Mogoče še starši in tokrat vi objemate njih. Kakšna prijateljica ali prijatelj, ki ga redko vidite. Mogoče pa se objemate vsak dan, tudi s sodelavci. Vsako jutro. Zakaj pa ne?

Objemanje je postalo celo socialno gibanje, ki ga je leta 2004 v avstralskem Sydneyju sprožil moški, znan pod psevdonimom Juan Mann. Počutil se je na tleh, pravi, tako, da je bil zaradi osebnih problemov povsem depresiven in osamljen. Objem neznanca na neki zabavi pa je obrnil njegov svet na glavo. Mann: »Nekega večera sem se odpravil na zabavo in popoln neznanec je pristopil k meni in me objel. Počutil sem se kot kralj! To je bilo najboljšo, kar se mi je kdaj v življenju zgodilo.« Zato je na list papirja napisal »Podarim objem« in se postavil na ulico Sydneyja. Prvič je čakal 15 minut, preden je pristopila starejša gospa in ga objela. Nato pa se je objemanje razširilo kot kuga – povsod po svetu so organizirali kampanje zastonj objemov, leta 2006 pa dosegli vrhunec s tem, da je glasbena skupina Sick Puppies na to temo naredila glasbo in video. Na YouTubeu so si ga ljudje ogledali več kot sedemdesetstokrat. Upajmo, da so se tolikokrat krat toliko še s kom objeli, saj – kot pravi Juan Mann – »Včasih je objem edino, kar potrebujemo.«

Vida Toš

Z gumpiči se učimo tujih jezikov

Poslušaj

Če nam nekdo želi nekaj povedati ali sporočiti, želi, da ga poslušamo. Z besedo poslušaj tudi povabimo, da nam prisluhnejo. Lahko prisluhnemo besedam, glasbi, petju, robotu, korakom ... V zadnjem času se pojavljajo tudi zvočne knjige, ki jih ni treba brati. Poslušamo sicer z ušesi, ampak da bi razumeli bistvo, moramo vključiti možgane. Nekateri raje govorijo, drugi raje poslušajo, veliko pa moramo poslušati v šoli, na predavanjih, na sestankih ... Tudi starši ali učitelji otrokom večkrat povedo, naj jih poslušajo, in s tem mislijo na upoštevanje njihovih ukazov ali pravil. Za tistega, ki ne posluša, pa pravimo, da sedi na ušesih. Gumpiči poznajo mnoge otroke, ki poslušajo, ampak jim gre pri enem ušesu notri, pri drugem pa hitro ven.

Previde besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze Murska Sobota, za esperanto skrbi Jovan Mirkovič, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vapotič. Izgovorjavi lahko prisluhnete na Murskem valu v oddaji Mali radio, ki je na sporedu vsak četrtek od 18. do 19. ure.

Jesenski pridelki, Lan Šiško, 2. a, OŠ Križevci

Ob prostih dneh

Bil je lep sončen dan. Dedi mi je naredil gugalnico. Uživala sem v toplih sončnih žarkih, ki so se z mano igrali z neba. Pridružila se je mama. Ona je brala knjigo. Gledala sem lepe oblake in poslušala ptice, ki so prav ljubko pele. Tudi sama sem si vzela knjigo. Ko sem jo prebrala do konca, sem jo pospravila in zaspala. Mama me je zbudila, ker je bilo že pozno. Odšli sva domov. Doma sem pojedla večerjo, se šla umiti in v posteljo. Zjutraj se je naredil krasen dan. Šli sva k babici na kosilo. Po kosilu sem šla na gugalnico. Opazovala sem čudovita drevesa, poslušala ljubke ptičice in ob žvrgolenju zaspala. Spet me je zbudila mama. Predlagala je, da bi brali knjigo. Poklicala sem še dedija in babico. Oba sta se strinjala. Jaz sem izbrala Atlas živali in se naučila veliko novega. Ponoči sem sanjala o lepih toplih žarkih, o ljubkih belih oblakih ter ptičkah, ki mi polepšajo proste dni. Pia Lipuš, 2. a, OŠ Murska Sobota

Metuljčki v trebuhu

Pogosto se vprašam, kaj ljubezen je, je to samo igra ali nekaj, kar resnično čustva zmeša. Ali res zaigra srce in roke zatrepetajo, ko pomisliš na ljubezen pravo, ki ti meša glavo. Sprašujem se, kakšni so metuljčki v trebuhu in ali se res od sreče še v temi v očeh bleskeče. Diana Pelcl Polenek, Vzgojni dom Veržej

nana.rr@vestnik.si
Vestnik, za Barve otroštva,
Ulica arhitekta Novaka 13,
9000 Murska Sobota

Čistili smo buče

Jesen je tisti letni čas, ko je na poljih, vrtovih in sadovnjakih veliko dela. Pospraviti je treba pridelke in se pripraviti na dolge zimske dni. Pri jesenskih opravilih smo želeli sodelovati tudi mi, zato smo se odpravili k družini Malačič iz Prosenjakovec, kjer so nas tudi letos prijazno sprejeli na svoje dvorišče. Na dvorišču sta nas pričakala babica Hermina in de-

dek Ernest, ki sta za nas pripravila majhne stolčke in veliko veder. Velike rumene buče pa so že čakale na pridne roke otrok iz vrtca v Prosenjakovcih. Delo nam je šlo zelo dobro od rok. Dedek nam je razsekal buče, babica Hermina pa nam jih je pomagala čistiti. Buča na bučo, seme na seme in vedre so se zelo hitro napolnile.

Kakšno bučno seme je padlo tudi na tla, a zaradi tega babica in dedek nista bila huda. Po delu nas je čakalo še nekaj sladkega in slanega. Najbolj veseli pa smo bili, ko sta nas babica in dedek pohvalila, da smo očistili zelo veliko buč in da smo bili nadvse pridni. Upamo, da nas povabita tudi prihodnje leto. Bernarda Koroša Pantović

Fotografija Marijana Karoly

Učili smo se plavati

Učenci 3. razreda Osnovne šole Fokovci so šolsko leto začeli s prijetnimi dogodivščinami in si tako podaljšali poletje. Pod budnimi očmi učiteljev so se v bližnjem kopališču učili plavanja. Vsak dan so se po kosilu odpravili na kopališče in končali okrog štirih popoldan. Spremljali so jih športni pedagog Miha Horvat, učiteljica razrednega pouka in vaditeljica plavanja Bernarda Sukič Škrilec ter učitelj geografije in vaditelj plavanja Kristijan Pertoci. In kako so doživeli plavalni tečaj? Domen Bočkor: »Na plavalnem tečaju smo se igrali in učili plavati. Malo smo se igrali zunaj, največ pa v notranjem bazenu. Učili smo se plavati pr-

sno in kravl. Potem smo šli na tobogane in se spuščali drug za drugim. Na koncu smo se še oprhali in preoblekli, po nas pa so prišli starši.« Ajša Dobrijevič: »Na plavalnem tečaju je bilo lepo. Tam smo bili pet popoldnevov. Naučila sem se plavati prsno in kravl. V sredo smo šli na tobogane. V petek sem bila zelo žalostna, ker je bil zadnji dan. Nato sem si šla posušit lase in sem šla domov. Mama me je vedno počakala.« Mišel Novak: »Zelo sem bil vesel, ko smo prispeli v kopališče. Naučil sem se plavati žabico in kravl. Zelo veliko smo plavali in ob koncu dneva sem bil zelo utrujen. Na poti v kopališče smo v kombiju gledali televizijo. Naj-

bolj sem se veselil petka, ker smo po plavalnem tečaju z družino šli v Mursko Soboto.« Melani Žohar: »Na plavalnem tečaju je bilo lepo. Igrali smo se in učili plavati. Najbolj mi je bilo všeč v otroškem bazenu. Ko smo končali kopanje, smo se preoblekli in stekli k staršem, ki so nas čakali pri vhodu.« Jana Kočiš: »Na plavalnem tečaju sem se naučila plavati. Priznam, na začetku me je bilo malo strah, kako bo. Najprej smo plavali žabico. Jaz sem znala žabico plavati že od prej, drugi pa ne. Nato smo še malo plavali in po plavanju smo se šli preoblacit.« Učenci 3. a-razreda OŠ Fokovci

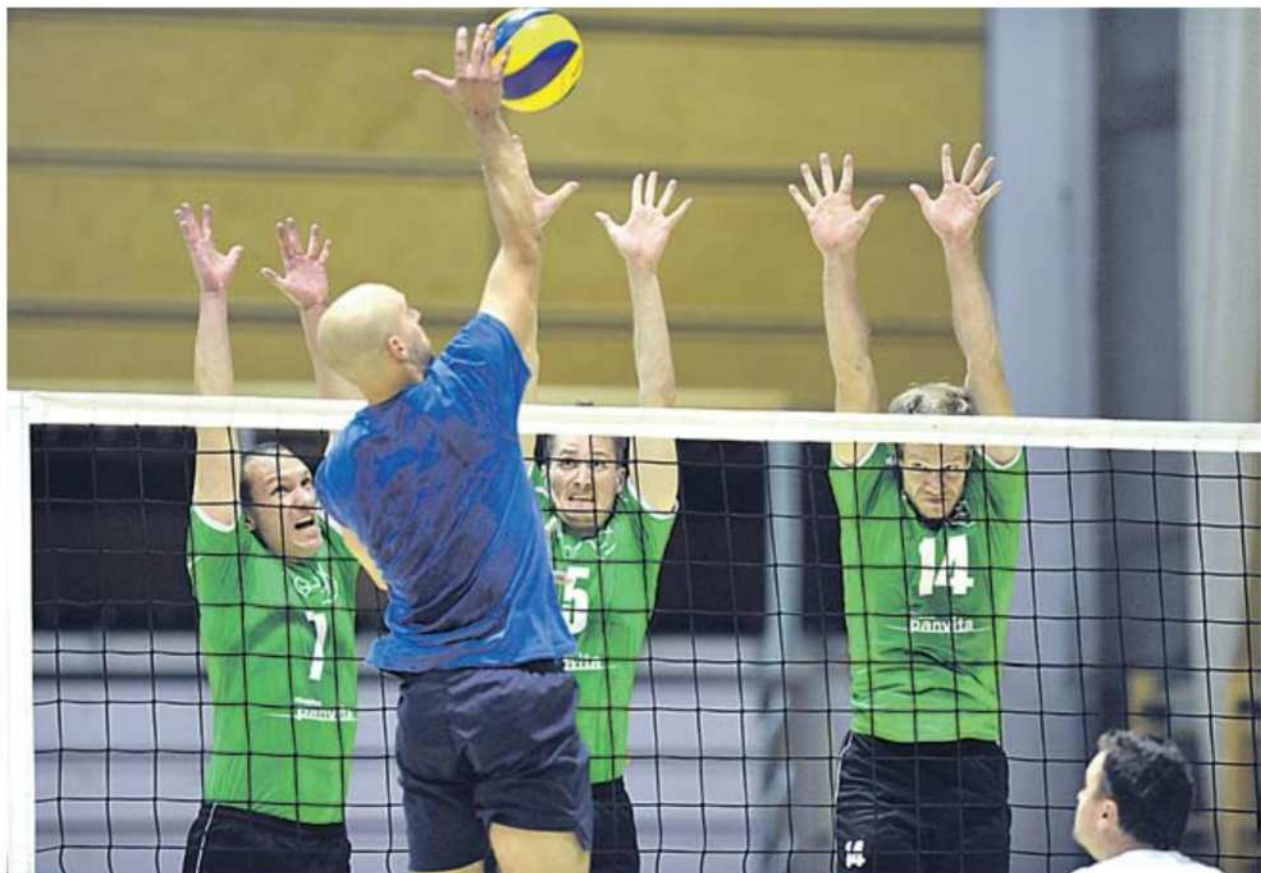

Fotografija Suzana Deutsch

OK Panvita Galex pred novim prvenstvom

Visoka pričakovanja

Z novimi okrepitvami računajo vsaj na polfinale državnega prvenstva

Fotografija: Jure Zauneker

Z dramatične tekme med Panvito Galexom in Salonitom

»V minuli sezoni smo uresničili zastavljene cilje, čeprav bi se z malo več sreče lahko uvrstili v finale državnega prvenstva. Spodbudno je, da smo v dvorano vrnili gledalce, saj je bila kar štirikrat nabito polna, zlasti ob nastopu igralcev evropskega ligaša ACH Volleya. Zato pričakujemo, da bomo v novi sezoni še uspešnejši. Odigrane pripravljalske tekme s kakovostnimi tekmeci so pokazale, da je vrednost naše ekipe na dokaj visoki ravni. Letošnji cilj je uvrstitev v polfinale državnega prvenstva, kar velja tudi za pokal. To je gotovo zahteven cilj, kajti prvo mesto je rezervirano za ACH Volley, ki pa je ob velikem trudu uresničljiv. Velik napredek je dosežen tudi pri mlajših selekcijah, saj imamo več kot sto registriranih odbojkarjev. Naša druga ekipa oziroma mlajši igralci se bodo kalili v beltinskem klubu, s katerim imamo zelo dobre odnose,« je na novinarski konferenci povedal član upravnega odbora Roman Ratkai.

Optimističen je tudi športni direktor in trener članskega moštva Dejan Fujs. »V pripravljalnem obdobju smo odigrali 15 tekem, ki so pokazale dobre in slabe strani, več pa smo vključevali mlajše igralce, na katere lahko računamo v pri-

hodnosti. V dveh mesecih smo prišli do zelene forme za državno prvenstvo, ki se začne že v soboto. Imeli smo nekaj težav s poškodbami, zato tekmovanja ne bomo začeli kompletni. Po zadnjem turnirju v Murski Soboti smo lahko zadovoljni s prikazanim, čeprav so morali nekateri odbojkarji v 24 urah odigrati kar 14 nizov, zato se je pokazala utrujenost in je bila zbranost manjša. Menim, da bo državno prvenstvo zelo izenačeno, saj se bo šest ekip enakovredno borilo za uvrstitev v modro skupino. V moštvu je prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb. Zapustili so nas Klement Hrastovec, Alojz Kerec in Žiga Zupanc, okrepili pa smo se s sprejemalcem Ivanom Kurtešem iz Varaždina, nekdanjim članom hrvaške reprezentance, liberom Tinom Vrablom iz Maribora ter z mladimi upi, kadetom Urbanom Drvaričem (podajalec), srednjim blokerjem Blažem Grabarjem in Andrejem Perhavecem, ki bo igral za drugo ekipo.«

Kapetan Tomaž Horvat pa obljublja, da se bodo po svojih najboljših močeh potrudili pritegniti še več gledalcev. »Moja skrita želja je drugo mesto v državi. Ravno napredek z mladimi igralci pa je najboljša popotnica za naprej.«

Prva lovorika domačinom

Konec tedna smo na Maximusovem turnirju v športni dvorani OŠ I v Murski Soboti lahko videli napete odbojbarske dvoboje, v katerih končni zmagovalci ni bil znan do konca. Najbolj so se veselili igralci domače Panvite Galexa, ki so zasedli prvo mesto. Potem ko so v prvem srečanju Sobočani s 3 : 1 (-24, 20, 22, 17) ugnali reprezentanco Omana (Tot 19, Horvat 18), so igralci Salonita s 3 : 2 (18, -23, 21, -16, 8) ugnali Celovec. Drugi dan so domačini s 3 : 2 (20, 16, -19, -31, 13; Horvat in Flisar po 16) premagali Celovec, Oman pa s 3 : 0 (18, 17, 25) Salonit. V zadnjem krogu je Oman s 3 : 0 (23, 20, 19) odpravil Celovec, nato pa sta se pomerila Panvita Galex in Salonit Anhovo. Po pravem dramatičnem obračunu, polnem preobratov, so s 3 : 2 (-22, 19, 24, -24, 15) slavili gostje. Največ točk so dosegli Horvat (24), Tot (22) in Mijalković (15). Tako je o končnem vrstnem redu odločala razlika v nizih. Prva je Panvita Galex, drugi je Oman, tretji je Salonit Anhovo (vsi po 6 točk), četrti pa Celovec 0.

Milan Jerše

teden v številkah

Tenis

Andreja Klepač (TK Radenci) se je v konkurenci dvojic skupaj z Avstralko slovaškega rodu Jarmilo Gajdošovo uvrstila v osmino finala turnirja WTA v Pekingu. V uvodnem dvoboju sta ugnali južnoafriško-češko navezo Grandin-Uhlirova. (M. J.)

Rokoborba

Mednarodni turnir za dečke in kadete, Senta (113 udeležencev iz štirih držav) – 48 kg: 2. Timi Gumilar; 31 kg: 3. Denis Kočar; 37 kg: 3. Luka Gumilar; 56 kg: 3. Aljaž Zadravec, vsi RD Sobota. (M. J.)

Košarka

1. krog 1. B-lige: Maribor Branik – Radenska Creativ Sobota 80 : 86 (Tadej Horvat 20, Aleš Novak 19, Igor Spešič 19, Jure Štruc 14).

Prva tekma pokala članic: Domžale – Rašica MS 59 : 43. Povratna tekma pokala Spar: Radenska Creativ Sobota – Litija 68 : 78 (Jernej Juteršnik 21, Tadej Horvat 16). Kljub porazu so se Sobočani, ki so igrali brez Spešiča, Šurana, Štruca in

Barbariča, uvrstili v 3. krog pokala Spar, saj so v gosteh zmagali z višjo razliko.

2. krog mladink U-18: Šmarje – Pomurje 48 : 63 (Urška Juteršnik 20). 2. krog kadetinj U-16: Wellness center Patricia R. Slatina – Pomurje 29 : 83. 3. krog lige B1 vzhod, pionirke: Trbovlje – Pomurje 68 : 38. (M. J.)

Rokomet

2. krog 2. DRL: Rudar – Arcont Radgona 26 : 34 (Vrečar 10, Zorko 9), Nova Gorica – Pomurje 34 : 27 (Mesarec 9, Jankovič 7). (N. K., M. J.)

Konjenišтво

Na 19. tekmovalnem dnevu za kasače v Šentjerneju je v eni izmed sedmih dirk slavila triletna kobilica Luna GP na vajeih Saša Kukulja (KK Ljutomer). (M. J.)

Hokej na travi

DP članov: Triglav Predanovci – M. Toplice 4 : 4 (Tadej Škrilec 2, Gregor Fujs, Gregor Bukvič; Peter Fras 3, Matic Panič). Interliga U-18: Triglav – Lazslo Gi-

mnazium DSE 10 : 1 (Tadej Horvat in Gregor Fujs po 3, Alan Nemec, Alen Balaz, Matic Panič, Nino Berke). (M. J.)

Kegljanje

3. krog 1. A-lige: Radenska – Konstruktor 2 : 6 (3376 : 3443). 3. krog 1. B-lige (ž): Radenska – Drava 7 : 1 (3165 : 3050). 3. krog 2. lige vzhod (ž): Nafta – Lanteks II 1 : 7 (2958 : 3023).

3. krog 3. lige vzhod: Nafta – Lokomotiva 8 : 0 (3317 : 3139), Radenska II – Kojnice 6 : 2 (3271 : 3161). (M. J.)

Šah

Enotna državna ženska liga (21 ekip), Slovenj Gradec: 1. ŠD Komenda 15, 2. Krka Novo mesto 14,5, 3. Tolmin 13,5, 7. Rokada Lendava 10,5. (M. J.)

Športni ples

Svetovno prvenstvo v street dance showu, Ljubljana (1500 plesalcev iz 10 držav) – mladinci: 3. Matevž Semolič; svetovni pokal: 1. članska ekipa PK Zeko v breakdanceu; člani: 1. Aleš Ivanuša, 2. David Ci-

merman, 3. Dejan Zečević; electric boogie, člani: 1. Samo Polutak Kos; pari: 2. Denis Vrbanc-Dejan Zečević; mladinci ekipno: 1. PK Zeko; mladinci: 2. Ivo Derman.

Mednarodni turnir, Petrinja – latinsko-ameriški plesi: 1. Urška Bencak-Nino Kleindienst, 2. Lana Donko-Nino Dotto, 5. Sara Seršen-Gregor Gregorinčič; standardni plesi: 1. Urška Bencak-Nino Kleindienst, 2. Sara Seršen-Gregor Gregorinčič, 5. Lana Donko-Nino Dotto, vsi PŠ Urška M. Sobota. (T. G.)

Strelstvo

Tekmovanje za pokal Občine Tišina z zračno puško: 1. SD Kolomana Flisarja Tišina 1760, 2. SD Jezero Dobrovnik 1756, 3. Ekipa MIX 1741; posamežno: 1. Peter Somogy (Dobrovnik) 595, 2. Saša Marija Ratnik (Tišina), 3. Franc Car (Dobrovnik), oba 590. (T. G.)

Namizni tenis

Odprti turnir za rekreativce, Mala Nedelja: 1. Alojzij Zore (Žogica G. Radgona) in Jože Žekš (Jelenov hram Brezovci) v svojih kategorijah, 2. Marjan Senčar (Ljuto-

Komentar

VALILNICA NACIONALIZMA

Andrej Bedek

Kričanje »Madžari« in »Cigani« na prvenstvenih spopadih prekmurskih nogometnih prvoligašev Mure 05 in Nafta je že krepko zabetonirana tradicija. Tekma prejšnje sredo se sploh še ni dobro začela, že so v obe smeri letele žaljivke. Vpogled v strukturo navijaških skupin, murskosoboških Black Gringosov in lendavskih Gorgon, razkriva, da so pri prvih do ljubiteljev najbolj postranske stvari iz lendavskega konca sovražno nastrojeni skoraj vsi sloji družbenega življenja. Nič kaj bolje ni pri drugih, saj so vzklikali »Mi, Madžari« med drugimi še pubertetniki, ki so se vrstam modrih navijačev pridružili iz Beltincev in okolice.

Vroč ni bilo le med organiziranimi navijaškima skupinama: nacionalistično obarvane zbadljivke so padale tudi na elitnih sedežih lendavskega športnega parka, kjer je zaneslo celo formalno prvega gospodarstvenika v regiji. Nekje je bil povod za sovražni vzklik in prerivanje le napačno zasedeno mesto na tribuni ali šal nepravne barve okoli vratu osemletnika. Tudi pred derbijem je bilo še v sveži prestolnici bograča čutiti napetost. Družba za mizo je jezik pogovora kmalu spremenila v madžarski, ko je slišala, da je pri drugi mizi skupina iz Sobote in Goričkega.

Vseeno še ni primerjave z divjanjem huliganov pred dnevi v Mostarju, ko je prišlo tik pred koncem tekme do vdora hrvaških navijačev na igrišče in pravega lova za bosanskim moštvom. Ali pa z začetka devetdesetih, ko so v zagrebškem Maksimirju srbski policisti udrihali vse povprek, ker jih je vznejevoljilo skandiranje »Mi, Hrvati«. Kmalu zatem so se ti policisti in pretepeni navijači gledali skozi puškine cevi in zloglasni Arkan, v tistem času vodja beograjskih Delij, je sejal smrt. Politika je dodobra izrabila navijače za dosego svojih ciljev, ki so pobrani s socialnega dna, kjer ni bilo več luči na koncu tunela, do zadnje kaplje krvi izpolnjevali ukaze od ljudstva izvoljenih oblasti možno željnih povzpeticov. Ki se jim zdaj pravi vojni zločinci.

Da gresta politika in nogometni navijači z roko v roki dobro skupaj, če ne ponekod kar odlično, je praksa tudi v Sloveniji. Viole so s transparentom izkazale podporo mariborskemu županu potem, ko so mu kriminalisti naprtili sum, da je ravnal nezakonito. Pri menjavi lokalnih oblasti na Primorskem, ko je Popovič drvel proti županskemu stolu, so mu strumno sledili najzvestejši in najglasnejši Tifozi.

Pred vrati so znova volitve, čas po Pahorjevi eri pa ne kaže, da bi se krivulja življenja povprečnega državljana podalpske države povzpela navzgor. Že dodobra obrabljeno reklo Kruha in iger ali bolje Če ni kruha, so vsaj igre kar samo po sebi sili v ospredje. In to presneto dobro vedo tudi tisti, ki bi se radi v začetku decembra zavihteli najvišje na odstotkovnem grafu političnih strank. Že to nedeljo so kandidati za parlamentarne liste sedeli pod žgočim oktobrskim soncem v murskosoboškem nogometnem hramu. Novembra bodo pekli kostanj, točili mošt in mešali bograč, vse to, da bi jih le izbrali. Že precej prevreto ozračje zaradi martinovega bodo podkrepili še s šilcem preprostih in ljudskih parol. Volitve so 4. decembra, naslednja tekma med Muro 05 in Nafto pa dan prej. Idealno za nabiranje še zadnjih točk. Recept z navijači se je namreč že izkazal za preverjenega!

mer), Robert Benkovič (Jelenov hram), Igor Vinčec (MS) in dvojica Bojan Jagodič-Marjan Senčar (Ljutomer). (T. G.)

Atletika

Tekaška prireditvev Tečem za zdravo srce, ne za dober čas, Zdravilišče Radenci, 5,4 km (54 udeležencev): 1. Marko Grobelšek (Vzajemna LJ), 2. Boris Kaučič (TS Radenska); ženske: 1. Tjaša Hujs (Vzajemna MS). (T. G.)

Sobota, 8. oktobra, ob 11. uri, Športni park Fazanerija: 46. kros občinskih reprezentanc za slovenski pokal v tekih. Organizator: AK Panvita in Združenje atletskih sodnikov Murska Sobota. Informacije: 051 319 845, www.ak-pomurje.si

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

Konec pomurskega pokala v rekreativnih tekih v Moščancih

Prva Špela Fujs in Dejan Preindl

Osmi tek po poti sprostivne in užitka za pokal Občine Puconci – Tekmovalo rekordno število osnovnošolcev

Razvojni zavod Občine Puconci, Športno društvo Moščanci, Osnovna šola Puconci in Krajinski park Goričko so družno pripravili zadnji tek za pomurski pokal. V prelepem sončnem vremenu in čudoviti gorički pokrajini je tekmovalo s startom in ciljem pri Španovi domačiji ter progo po vaseh Moščanci in Dolina kar 468 osnovnošolcev. Pridružil se jim je 37 članov in članic, ki so morali premagati 7 km dolgo progo, in šest rekreativcev na 3 km. »Dogovorili smo se za istočasno izvedbo športnega dneva, letos pa je bilo tekmovanje tudi za pokal Krajinskega parka Goričko. Ob tej priložnosti so dobili prebivalci tega dela Moščanec novo asfaltno prevleko, to pa sovpada s proslavljanjem občinskega praznika. Pri izvedbi tekmovalja je pomagalo okrog 20 domačinov. Vse to je dobra spodbuda za organizacijo 9. teka prihodnje leto, pri čemer smo se že dogovorili, da bodo takrat osnovne šole tekmovala za pokal Krajinskega parka Goričko,« nam je povedal neutrudni predsednik ŠD Moščanci Ludvik Filo.

Dokaj zgovorna pa sta bila tudi skupna zmagovalca pomurskega pokala. Komaj 16-letna Špela Fujs iz Mačkovca, dijakinja soboške športne gimnazije in članica AK Panvita, je potrdila neu-

Fotografija Jure Zamekner

Prvakinja Špela Fujs

lovljivo prednost v ženski konkurenci. »Zmaga mi veliko pomeni, saj je vložena ogromno truda. Konkurenca je bila dokaj močna. Na začetku letošnjega leta nisem pričakovala takega uspeha. Kasneje mi je šlo vse bolje od nog. Z atletiko se aktivno ukvarjam približno štiri leta, prej pa že pet let. Upam, da bom kaj dosegla tudi na državni ravni.«

33-letni Dejan Preindl iz Bratonec, kuhar v otroškem vrtcu v Gregorčičevi ulici v Murski Soboti, se z atletiko intenzivneje ukvarja šele tri leta. »Skupno prvega

Prvak Dejan Preindl

mesta nisem pričakoval. Pod vodstvom trenerja Janeza Kovača, kateremu bi se rad zahvalil, treniram okrog tri mesece in napredek je že viden. Rad bi dosegel še za kako minuto boljši čas, da bi bil prav na vrhu. Doslej sem tekmoval le doma, v prihodnje pa nameravam tudi drugod. Med drugim bom sodeloval tudi na sobotnem krosu slovenskih občinskih reprezentanc v Fazaneriji.«

Izidi – člani: 1. Dejan Preindl (Prevozi bolnikov Bratonce), 25:23, 2. Boris Rožič (AD Štajerska), 25:33, 3. Boris Kaučič

(TS Radenska), 26:17, 4. Matej Gider (Rogašovci), 26:34, 5. Slavko Kumek (Snaga Maribor), 26:55. Članice: 1. Sonja Neger (AK Panvita), 32:18, 2. Marjeta Gomilšak (TAO Ptuj), 32:39, 3. Špela Fujs (AK Panvita), 33:09, 4. Tadeja Rožič (AD Štajerska), 34:11, 5. Anja Horvat (Gimnazija Ljutomer), 35:37. Rekreativci: 1. Goran Holsedl (Fikšinci), 12:15, in Maja Šadl (ŠD Vaneča), 14:34.

Skupno – člani (152 uvrščenih): 1. Dejan Preindl 312 točk, 2. Boris Rožič 277, 3. Boris Kaučič 264, 4. Sašo Emeršič (TS Radenska) 234, 5. Franc Kolarič (AD Štajerska) 232. V svojih kategorijah so zmagali: Mihael Gobar (AK Panvita), Žan Koroša (ŠD MRD), Dejan Preindl, Boris Kaučič, Slavko Kumek, Karli Vrtnjak (ŠD Videm) in Franci Klemenčič (TS Radenska). Članice (87 uvrščenih): 1. Špela Fujs 360, 2. Marjeta Gomilšak 296, 3. Katarina Sočič (ŠD Vaneča) 271, 4. Vlasta Lunežnik (TS Radenska) 255, 5. Anja Horvat 235. Zmagovalke v svojih kategorijah: Špela Fujs, Evelina Miklavič (MNZ Policija), Marjeta Gomilšak, Anemary Puhan (AS Triglav) in Lojzka Bratuša (TS Radenska). Pri najstarejših deklicah je slavila Doroteja Osojnik, pri dečkih pa Nathan Kočar, oba AK Panvita.

Milan Jerše

Šah

Lep uspeh Sobočanov

Klubsko evropsko prvenstvo v Rogaški Slatini

Kar 62 moških in 11 ženskih ekip iz raznih delov Evrope se je v Rogaški Slatini pomerilo na 27. evropskem klubskem pokalu. Po pričakovanju so zmagale šahistke ruske ekipe AVS, 11 (18,5), pred igralkami AEM Luxten Temišvar (Romunija), 10 (17,5), in Mika (Rusija), 10 (17,5). Slovenske predstavnice ŽŠK Maribor 4 (8) so bile desete. V moški konkurenci je prvi ruski Sankt Petersburg, ki je v sedmih kolid šestkrat zmagal in enkrat remiziral ter skupno zbral 13 (31,5) točk. Drugi je bil SOCAR iz Azerbajdžana 12 (31,5), tretji pa češki G-Team Novy Bor 11 (31,5). Od slovenskih moštev je 12. ŽŠK Maribor 10 (26), 24. pa Tehcenter Ptuj 8 (20).

V zelo močni mednarodni konkurenci so se izkazali šahisti ŠD Radenska Pomgrad iz Murske Sobote, ki so z izidom 7 (19) pristali na 32. mestu. V treh srečanjih so zmagali, enkrat so remizirali in trikrat izgubili. Izidi Sobočanov – 1. kolo:

ŽŠK Maribor – Radenska Pomgrad 4,5 : 1,5 (remiji Borisa Kovača, Aleša Lazarja in Jerneja Buzetija), 2. kolo: Radenska Pomgrad – Perfect 2 : 4 (zmagi Buzetija in Mateja Titana), 3. kolo: Chess club Expik – Radenska Pomgrad 2 : 4 (zmagali Štefan Cigan, Denis Gjurana in Titan, remizirala Lazar in Buzeti), 4. kolo: Radenska Pomgrad – Solingen 1 : 5 (remija Gjurana in Lazarja), 5. kolo: Radenska Pomgrad – Slavoj Ostrava Poruba 4 : 2 (zmagi Cigana in Lazarja, remiji Gjurana, Kovača, Buzetija in Borisa Markoje), 6. kolo: Voerendaal – Radenska Pomgrad 2,5 : 3,5 (zmagi Cigana in Buzetija, remiji Gjurana, Lazarja in Titana), 7. kolo: Zürich – Radenska Pomgrad 3 : 3 (zmaga Lazarja proti velemojstru Lotharju Vogtu, remiji Cigana z velemojstrom Yannickom Pelletierom, Gjurana z velemojstrom Viktorjem Korčonom, Buzetija in Markoje).

Milan Jerše

Regijski finale v atletiki

Zmagi soboške gimnazije in OŠ I

Ekipno tekmovalje za pomurske osnovne in srednje šole

V organizaciji Športne zveze Murska Sobota in Združenja atletskih sodnikov Murska Sobota je potekalo na stadionu pri soboški OŠ I zanimivo tekmovalje mladih atletov in atletinj. Nastopilo je 276 učencev iz vsega Pomurja. Tako pri fantih kot dekletih je zmagala OŠ I Murska Sobota pred OŠ Gornja Radgona in OŠ II Murska Sobota. Med srednjimi šolami pa je imela največ uspeha Gimnazija Murska Sobota. Pri dijakih je zbrala 8019 točk, druga je bila Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci (6530), tretja pa Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota (6113). Pri dijakinjah je slavila Gimnazija Murska Sobota (8136) pred Gimnazijo Franca Miklošiča Ljutomer (7552) in Ekonomsko šolo Murska Sobota (4973).

V srednješolski konkurenci je dosegla najboljši izid Anja Benko v teku na 400 m (59,08), kar je nanese 910 točk,

pri dijakih pa Denis Vöröš (oba Gimnazija Murska Sobota) v suvanju krogle (13,37 m) s 722 točkami. V sprintu na 100 m je zmagal Gregor Bakan (Srednje poklicna in tehniška šola Murska Sobota) z izidom 11,74 (658 točk). Izkazali so se še soboški gimnazijec Aleš Zver, ki je 1000 m pretekel v času 2:44,20 (650 točk), in štafeta 4 x 100 m Gimnazije Murska Sobota (45,82 in 702 točki) ter ljutomerski gimnazijec Andrej Copot v skoku v daljino (5,93 m in 696 točk). Med dijakinjami velja omeniti še ljutomerski gimnazijki Nušo Lašič, ki je 100 m pretekla za 14,10 sekunde (710 točk), in Sonjo Neger na 1000 m (3:15,29 in 693 točk) ter njihovo štafeto 4 x 100 m (54,96 in 732 točk) pa tudi soboški gimnazijki Klementino Kisilak (1,53 m v višino, 690 točk) in Ines Horvat (4,59 m v daljino, 683 točk).

Milan Jerše

Namizni tenis

V derbiju boljši Maribor

Kema Puconci morala priznati premoč lanskega prvaka

Fotografija Jure Zamekner

Edini zmagi Bojanu Ropoši

V 2. krogu 1. SNTL so Mariborčani prišli do pomembne zmage. Pri gostih se je izkazal veteran Komac s tremi zmagami. V naslednjem krogu gostuje Kema pri Krki. Druga ekipa Keme je izgubila na Ptuj. Svojo prvo prvoligaško zmago proti veteranu Paviču je dosegel Patrik Sukič, Tomaž Pelcar, pa je ugnal prvega igralca domačinov Slodeja. V naslednjem krogu igrajo z Ilirijo.

Sobočani so zanesljivo premagali Muto. Ob izkušenih Gregorju Kocuvanu in Tomažu Roudiju je svojo prvo prvoligaško zmago dosegel mladi Mario Kolbl. V naslednjem krogu gostujejo pri Tempu v Velenju.

Kema Puconci – Finea Maribor 2 : 5 (Škraban – Plohl 0 : 3, Ropoša – Zafoštnik 3 : 1, M. Horvat – Komac 2 : 3, Ropoša – Plohl 3 : 2, Škraban – Komac 2 : 3, Horvat – Zafoštnik 2 : 3, Ropoša – Komac 1 : 3), Ptuj – Kema Puconci II 5 : 2 (Slodej – Sukič 3 : 0, Pavič – G. Horvat 3 : 2, Piljak – Železen 3 : 0, Pavič – Sukič 1 : 3, Slodej – Pelcar 2 : 3, Piljak – G. Horvat 3 : 2, Pavič – Pelcar 3 : 2), Sobota – Muta 5 : 1 (Kolbl – Petar 3 : 1, Kocuvan – Kraser 3 : 0, Roudi – Potočnik 3 : 0, Kocuvan – Petar 3 : 0, Kolbl – Poročnik 1 : 3, Roudi – Kraser 3 : 1). Vodi Maribor (4), Kema in Sobota po 2.

Poraz v Budimpešti

V 2. krogu srednjeevropske super lige je Kema na gostovanju v Budimpešti izgubila. Edini od Pucončanov, ki si zasluži pohvalo, je Bojan Ropoša z dvema zmagama. Zlasti je pomemben njegov uspeh nad nekdanjim madžarskim reprezentantom Vargo. V naslednjem krogu igrajo doma s slovaškim Holičem.

Penzügyör SE – Kema Puconci 6 : 2 (Varga-Hoffmann – Horvat-Škraban 3 : 1, Varbeli – Ropoša 0 : 3, Varga – Škraban 3 : 0, Hoffmann – Horvat 3 : 1, Varga – Ropoša 2 : 3, Varbeli – Horvat 3 : 0, Hoffmann – Škraban 3 : 1, Varga – Horvat 3 : 0).

Prvi turnir Sukiču

Na 1. odprtem turnirju za mladince v Križah je nastopilo 93 igralcev iz 24 klubov.

Zmagal je najboljši slovenski mladinec Patrik Sukič. V finalu je premagal igralca Vrtojbe Peršolja (3 : 1).

Ervin Železen je bil tretji, Sobočana Iztok Dolamič in Mitja Pečnik pa sta se uvrstila v finalno skupino.

Mirko Unger

PNL

Zmage prvih

Šalovci pred Turniščem

7. krog: Hodoš – Apače 1 : 3 (Vass; Vrščič 2, Kurbus), Ljutomer – Gančani 3 : 2 (Vogrinc 2, Munda; Dravec 2), Kema Puconci – Dobrovnik 4 : 2 (Pejnovič 2, Preininger, Fujs; Laslo, Bojnec), Turnišče – Agroservis Beltinci 0 : 2 (Zlatar, Kovač), Črenšovci – Virs Bistrica 2 : 2 (Virag, Horvat; Graj, Grabar), Kobilje – Hotiza 0 : 4 (Bunderla 2, Cigan, Hozjan), GMT Bogojina – Šalovci 1 : 2 (Ošljaj; Grkinič, Korpič). Pari 8. kroga: Apače – Šalovci, Hotiza – GMT Bogojina, Virs Bistrica – Kobilje, Agroservis Beltinci – Črenšovci, Dobrovnik – Turnišče, Gančani – Kema Puconci, Hodoš – Ljutomer.

Beltinci	6	1	0	28 : 5	19
Apače	6	0	1	23 : 13	18
Ljutomer	5	1	1	20 : 7	16
Šalovci	4	2	1	15 : 11	14
Turnišče	4	1	2	16 : 10	13
Hotiza	4	1	2	13 : 11	13
Bistrica	2	3	2	15 : 14	9
Kema	2	3	2	15 : 14	9
Bogojina	2	2	3	13 : 15	8
Črenšovci	1	3	3	12 : 11	6
Gančani	0	5	2	7 : 11	5
Hodoš	1	1	5	10 : 14	4
Dobrovnik	0	1	6	6 : 28	1
Kobilje	0	0	7	3 : 28	0

M. J.

Mali nogomet

Trnje ne popušča

Zmagi Slaptinec in Juniorja v gosteh

5. krog lige PL: Črenšovci – Apače 1 : 7, Melinci – Old Boys 6 : 2, Nemčavci – Suhi Vrh 2 : 7, Trnje – Bakovci 9 : 2, Videm – Kamenci 3 : 2. Vrstni red: Trnje 15, Apače in Suhi Vrh po 12. 5. krog lige AA: Mura-Krog – Bangladeš 5 : 3, Slovan – Turnišče 2 : 2, Krašči – Beltinci 3 : 1, Rakičan – Domajinci 3 : 3, Panonska – Kerenčičeva 0 : 0. Odranci – Lipovci 1 : 3. Vrstni red: Lipovci 15, Mura-Krog in Beltinci po 12.

5. krog LMN M. Toplice: Tešanovci – Noršinci 2 : 9, Mlajtinci – Ivanci 3 : 5, Motvarjevci – Filovci 1 : 9. Vrstni red: Ivanci 15, Filovci 12, Prosenjakovci 7.

6. krog KMN Puconci, skupina A: Torpedo – Košarovci 4 : 0, Šalamenci – Strukovci 3 : 4, Vidonci – Pečarovci 1 : 0, Breza – Puževci 4 : 4, Bodonci – Vaneča 2 : 4, Mačkovci – Izvir 4 : 4. Vrstni red: Košarovci 15, Breza 12, Šalamenci in Strukovci po 10. Skupina B: Prosečka vas – Kuštanovci 8 : 1, Skakovci – Zenkovci 1 : 5, Lemerje – Triglav 3 : 3, Dolina – Radovci 3 : 5, Otovci – Poznanovci 3 : 2, Vadarci – Moščanci 4 : 1, Dankovci – Beznovci 3 : 2. Vrstni red: Prosečka vas 16, Otovci in Lemerje po 13.

6. krog ML KMN Križevci: Vučja vas – Junior 0 : 2, Berkovci – Lukavci 2 : 0, Križevci – Bunčani 2 : 1, Ključarovci – Grabe 5 : 4, Kalinovjak – Slaptinci 0 : 3, MRD – LO-KO 3 : 10. Vrstni red: Slaptinci in Junior po 16, Ključarovci 13.

5. krog lige Zahodno Goričko: Sv. Jurij – Večeslavci 5 : 4, Krašči – Fikšinci 1 : 2, Pertoča – Gerlinci 2 : 3. Vrstni red: Sv. Jurij in Fikšinci po 12, G. Slaveči 9.

7. krog mednarodne veteranske lige: G. Slaveči – Neradnovci 8 : 0, Srebrni breg – Grad 2 : 6, Stanjevci – Slovenska ves 2 : 4, Večeslavci – Mühlgraben 7 : 3, G. Senik – Šulinci 0 : 4, Tromejnik – Monošter 0 : 3. Vrstni red: Večeslavci 19, Slovenska ves 18, Monošter 15.

7. krog veteranske lige MS: Bakovci – Sebeborci 1 : 2, Rogašovci – Pertoča 1 : 5, Nemčavci – Borejci 6 : 4, Noršinci – Cankova 3 : 8, Čarda – Old Boys 2 : 7, Rakičan – Dokležovje 5 : 1. Vrstni red: Old Boys 18, Nemčavci in Rakičan po 13.

Milan Jerše

13. krog prve slovenske nogometne lige

V Fazaneriji brez zadetkov

Bohar zapravlil najlepšo priložnost za zmago – Niz neporaženosti Mure 05 podaljšan na sedem srečanj

Mestni stadion Fazanerija, 2500 gledalcev, sodnik: Mitja Žganec (Lj). Rumeni kartoni: Lotrič; Žinko. Rdeči karton: Lotrič (83).

Mura 05: Luk, Cipot, Lotrič, Maruško, Horvat, Dodlek, E. Janža, Ošljaj, Eterović (Pavel, 74), Rep (Bohar, 56), Fajić (Sprečo, 86).

Rudar: Savić, Jeseničnik, Berko, Stojnić, Dedič, Tolimir (Mujaković, 72), Žinko, Trifković, Bratanović, Rošer (Podlogar, 93), Majcen (Črnčič, 65).

Tekma med črno-belimi in velenjskim Rudarjem se je končala z najbolj nepopularnim izidom 0 : 0, s čimer pa se je niz neporaženosti Mure 05 podaljšal na sedem. V prvem polčasu so gledalci spremljali dokaj nezanimivo srečanje, saj je igra potekala v glavnem med obema kazenskima prostoroma, pravih priložnosti za zadetek pa ni bilo. Veliko bolj zanimivo pa je bilo v drugem polčasu, ko bi domači lahko dosegli vodilni zadetek.

V 47. minuti je Lotrič po lepem prodoru po levi strani podal do Eterovića, ki pa je iz ugodnega položaja slabo streljal. Domači navijači bodo še dolgo obžalovali 65. minuto, ko se je Bohar znašel sam pred gostujočim vratarjem Savićem. Namesto da bi takoj ustrelil proti vratom, je skušal preigrati vratarja, pri tem pa je odšel preveč v desno in idealna priložnost za zadetek je splavala

Lotrič (desno) in Fajić v gostujočem primežu

Maribor	7	3	2	25 : 14	24
Olimpija	6	4	3	22 : 17	22
Gorica	6	3	4	19 : 11	21
Rudar	5	4	3	18 : 14	19
Domžale	5	3	5	17 : 16	18
Mura 05	4	5	4	11 : 16	17
Celje	4	3	6	18 : 18	15
Nafta	3	5	5	15 : 15	14
Koper	2	6	5	12 : 18	12
Triglav	3	2	8	5 : 22	11

po vodi. Bohar bi se lahko proslavil tudi v 83. minuti. Takrat mu je izvrstno podal Lotrič, vendar je žoga zletela mimo desne vratnice. Omeniti velja še 82. minuto, ko je bil zaradi drugega rumenega kartona izključen Lotrič, in drugo minuto sodnikovega podaljška, ko je po predložku Dodleka z leve strani ob nespretnem posredovanju Črnčiča žogo ustavil prečnik vrat Rudarja.

Trener Mure 05 Ante Šimundža: »Želeli smo zmagati, a je po šahovski partiji v prvem polčasu ta del igre ostal celo brez ene priložnosti. V drugem polčasu smo bili boljši, a nismo znali zadeti, če-

prav bi po priložnostih lahko iztržili več. Zavedati se moramo, da imamo mlado moštvo, fantje v takšnih situacijah šele nabirajo izkušnje. V reprezentančnem premoru jih bomo skušali osvežiti in v nadaljevanju prvenstva nadaljevati z nizom neporaženosti.«

Trener Rudarja Milan Đuričić: »Nedoločen izid je po vsem videnem še najbolj pravičen. Oboji smo si želeli zmagati, a je za to treba tudi več tvegati. Ritem tekem sredi-sobota je očitno pustil sledove pri nogometaših, tako da smo lahko s točko na koncu zadovoljni oboji.«

Maribor končno zmagal

12. krog: Nafta – Mura 05 2 : 2 (1 : 1), Luka Koper – CM Celje 1 : 2 (1 : 1), Domžale – Triglav 2 : 0 (1 : 0), Hit Gorica – Olimpija 2 : 1 (1 : 0), Rudar – Maribor (preloženo).

13. krog: Mura 05 – Rudar 0 : 0, Olimpija – Nafta 1 : 1 (0 : 1), Luka Koper – Domžale 2 : 1 (2 : 0), CM Celje – Hit Gorica 1 : 2 (1 : 0), Maribor – Triglav 2 : 0 (0 : 0). Pari 14. kroga (15. oktobra): Nafta – CM Celje (ob 18. uri), Triglav – Mura 05 (nedelja ob 15. uri), Domžale – Maribor, Rudar – Olimpija, Hit Gorica – Koper. Milan Jerše

Prva slovenska nogometna liga

Delitev točk v Lendavi

V prekmurskem derbiju sta se tekmece razšla z remijem

Športni park v Lendavi, 3.500 gledalcev, sodnik: Gregor Gostenčnik (MB). Strelci: 1 : 0 Tomažič Šeruga (40), 1 : 1 Horvat (44), 2 : 1 Jerebic (52), 2 : 2 Fajić (78). Rumeni kartoni: Polareczki, Da Silva, Matjašec; Rep, Pavel, Ošljaj, Dodlek.

Nafta: Ajlec, Korošec, Matjašec, Levačič (Jovanović, 75), Jerebic, Tomažič Šeruga, Da Silva, Zelko (Vranešević, 46), Vaš, Raduha, Polareczki (Sreš, 71).

Mura 05: Luk, Cipot, Bohar (Lotrič, 63), Horvat, Fajić, Ošljaj, Eterović (Pavel, 77), Rep, Dodlek, Maruško, Kous (Janža, 46).

Gostje so prvič zagrozili v 21. minuti, ko je Rep z 18 metrov žogo poslal mimo desne vratnice. Isti igralec je v 33. minuti streljal pod prečko, vratar Ajlec pa je žogo uspel odbiti v kot. Nato je Vaš iz obetavnega prostega strela streljal Luku v roke. Prvi so povedli Lendavčani. Po desni strani je pobegnil Da Silva in podal žogo pred vrata, Luk jo je odbil do Tomažič Šeruge, ki je s 5 metrov okroglo usnje porinil v mrežo. Le štiri minute kasneje je Horvat iz prostega strela s kakih 20 metrov močno sprožil, žoga se je v živem zidu odbila od enega od igralcev in presenetila Ajleca.

V 47. minuti se je Eterović sam znašel pred vratarjem Ajlecem, vendar je ta uspel žogo odbiti, da je prišla do Boharja. Ta je streljal proti praznim vratom, vendar je z golove črte žogo izbil Polareczki. V 51. minuti je Vaš izvedel prosti

strel z leve strani, pred vrati pa je najvišje skočil Jerebic in z glavo dosegel zadetek. Nato beležimo dve izjemni priložnosti Eterovića in Ošlaja, ki sta ostali neizkoriščeni. Do izenačenja je prišlo v 78. minuti. Po globinski podaji Lotriča se je Fajić sam znašel pred Ajlecem in ga ugnal s strelom v desni spodnji kot.

Nafta presenetila Olimpijo

Stadion v Stožicah, 600 gledalcev. Sodnik: Matej Jug (Tolmin). Strelca: 0 : 1 Polareczki (33), 1 : 1 Radujko (60). Rumena kartona: Vaš, Polareczki.

Olimpija: Džafič, Jovič, Sretenović, Anđelković, Lidjan, Radujko, Vršič, Fink (Božič, 46), Omladič, Valenčič (Škerjanc, 77), Čadikovski (Smiljanič, 40).

Nafta: Prša, Korošec, Jerebic, Caban, Matjašec, Raduha, Da Silva, Vranešević (Levačič, 29), Vaš, Polareczki, Zelko (Jovanović, 74).

Gostitelji so imeli na začetku žogo več časa, bili konkretnješi v akcijah, vendar neučinkoviti. Kazen je sledila v 33. minuti. Po kotu Vaša je z glavo zadel Polareczki. V drugem polčasu je domačinom uspelo izenačiti. Po kotu Vršiča je bil pred vrati najspretnješi Radujko. Do konca tekme so igralci Olimpije poskušali zmagati, vendar so bili premalo natančni, Škerjanc pa je tik pred koncem zadel prečnik.

Feri Horvat Meštrovič, Tomo Koles

Nogometne aktualnosti

Rep in Vršič v reprezentanci

V izbrani vrsti Slovenije do 21 let tudi igralec Mure 05

Slovensko reprezentanco U-21 čaka 6. oktobra naslednja tekma v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo 2013. Varovanci selektorja Tomaža Kavčiča bodo gostovali na Švedskem. Med izbranci je tudi nogometaš Mure 05 Rajko Rep. Selektor slovenske članske reprezentance Matjaž Kek pa je za kvalifikacijsko tekmo proti Srbiji, ki bo v torek, 11. oktobra, povabil tudi Dareta Vršiča iz Segovec pri Apačah, nekdanjega člana Mure, zdaj pa Olimpije.

Kapetanka slovenske ženske reprezentance Mateja Zver, ki igra za islandsko Poroko, je kot edina Slovenka občutila igranje v ligi prvakini. S svojim klubom je doživela visok poraz 0 : 6 z nemškimi predstavnicami Turbino Potsdam.

3. krog pokalnega tekmovanja MNZ Murska Sobota: Agroservis Beltinci – Grad 3 : 2, Tehnostroj Veržej – Cankova 12 : 0, Apače – Gančani 0 : 3, Hodoš – Šalovci 2 : 3, Slatina – Rakičan 5 : 4.

7. krog 1. SML: Domžale – Mura 05 3 : 2 (Bošnjak 2), 8. krog: Mura 05 – Interblock 0 : 1. Vodi Hit Gorica (18), 15. Mura 05 (4).

7. krog 1. SKL: Domžale – Mura 05 3 : 0, 8. krog: Mura 05 – Interblock 1 : 1 (Kozar). Vodi Koper (24), 12. Mura 05 (8).

8. krog lige U-14 vzhod: Mura 05 – Nafta

2 : 0, Tehnostroj Veržej – CM Celje 2 : 5. Vodi Aluminij (22), 8. Mura 05 (14), 11. Nafta (6), 15. Tehnostroj Veržej (3).

8. krog 2. SML vzhod: Nafta – Ljutomer 0 : 2, Tehnostroj Veržej – Dravinja 2 : 1. Vodi Tehnostroj Veržej (21), 9. Nafta, 10. Ljutomer, oba po 7. 8. krog 2. SKL vzhod: Nafta – Ljutomer 5 : 2, Tehnostroj Veržej – Dravinja 0 : 5. Vodi Dravinja (22), 3. Nafta (16), 8. Ljutomer (8), 9. Tehnostroj Veržej (7).

7. krog MNL Lendava: Graničar – Veterani Turnišče 1 : 3, Polana – Kapca 8 : 0, Mostje – Žitkovci 0 : 4, Nafta veterani – Panonija Gaberje 1 : 1, Renkovci – Olimpija Dolga vas 4 : 2, Nedelica – Zvezda Dolina 11 : 1, Čentiba – Petišovci 1 : 0. Vrstni red: Polana 16, Nedelica in Veterani Turnišče po 15.

6. krog 1. MNL M. Sobota: Aqua Ižakovci – Lesoplast Križevci 2 : 0, Bakovci – Slatina 2 : 1, Lipa – Roma 1 : 3, Serdica Kl. Šinko – Goričanka 2 : 1, Tišina – Dokležovje 2 : 1, Bratonce – Pušča 1 : 3. Vrstni red: Roma 16, Serdica Kl. Šinko 13, Bakovci 12. 6. krog 2. MNL M. Sobota: Rotunda – Cven 1 : 4, Cankova – Bel-Teh 3 : 1. Vrstni red: Cven 13, Cankova 10, Radgona 6. Milan Jerše, Franc Bobovec

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

3. SNL vzhod

Veržejci zdaj četrti

Nogometaši Grada padli na zadnje mesto

7. krog: Čarda – Zavrč 2 : 5, Odranci – Tromejnik G-Kalamar 1 : 2, Rakičan – Paloma 0 : 5, Grad – Zreče 1 : 2, Stojnci – Tehnostroj Veržej 1 : 3, Malečnik – Kovinar Štore 2 : 2, Aha Emmi Bistrica – Koroška Dravograd 3 : 4. Pari 8. kroga: Tehnostroj Veržej – Koroška Dravograd, Tromejnik G-Kalamar – Malečnik, Paloma – Grad, Kovinar Štore – Rakičan, Zavrč – Odranci, Stojnci – Čarda, Zreče – Aha Emmi Bistrica.

Veselič pokopal Čardo

Igrišče v Martjancih, 150 gledalcev, sodnik: Alen Borošak (Sp. Duplek). Strelci: 0 : 1 Murat (1), 0 : 2 Marinič (7), 1 : 2 Mauko (38), 2 : 2 Atanasov (41), 2 : 3 Veselič (62), 2 : 4 Veselič (77), 2 : 5 Veselič (90). Rumeni kartoni: D. in U. Krajnc, Atanasov, Kerčmar.

Čarda: Kamnik, Gjergjek (Šipoš, 82), Granfol, Kerčmar, D. Krajnc, U. Krajnc, Flisar (Recek, 74), Cipot, Atanasov, Mauko, Rogač.

Derbi Tromejniku

Igrišče v Odrancih, 300 gledalcev, sodnik: Želimirko Pavlovič (Krško). Strelci: 0 : 1 Čontala (31), 0 : 2 G. Bokan (51), 1 : 2 Dugonjič (93). Rumeni kartoni: Ivanič, J.

Zavrč	7	0	0	23 : 5	21
Dravograd	4	3	0	15 : 9	15
Malečnik	3	2	2	13 : 11	11
Veržej	3	2	2	12 : 11	11
Kovinar	3	1	3	13 : 14	10
Čarda	3	1	3	12 : 14	10
Zreče	3	1	3	9 : 12	10
Odranci	3	0	4	11 : 13	9
Rakičan	2	3	2	13 : 16	9
Tromejnik	3	0	4	12 : 16	9
Bistrica	3	0	4	14 : 19	9
Paloma	2	0	5	12 : 9	6
Stojnci	2	0	5	11 : 16	6
Grad	1	1	5	10 : 15	4

Gönc, Raduha; V. Horvat, Nemec, J. Janža. Odranci: M. Gönc, Gostan, Tompa (A. Horvat, 70), Dirnbek, J. Gönc, J. Tkalec, Mlinarič, P. Vöröš, Žerdin, T. Duh (Raduha, 76), Ivanič (Dugonjič, 63).

Tromejnik G-Kalamar: Fartek, Nemec, Vrečič, V. Horvat, R. Bokan (Grah, 62), G. Bokan (D. Mešič, 83), J. Janža, B. Kous, Šnurer (Sukič, 78), Ulen, Čontala.

Polom Rakičana

Igrišče v Rakičanu, 150 gledalcev, sodnik: Roman Glažar (Hajdina). Strelci: 0 : 1 Furek (15), 0 : 2 Stojanov (45), 0 : 3 Furek (53), 0 : 4 Sluga (64), 0 : 5 Hutinski (86). Rumena kartona: Piberčnik, Karas.

Rakičan: Vuzem, S. Kupčič, Žekš, Vouri, Gruškovnjak, Godvajs (Rajnar, 58), Piberčnik (Slavič, 46), Vurcer, Karas, B. Kupčič (Dervarič, 68), M. Vinkovič.

Grad klonil doma

Igrišče pri Gradu, 150 gledalcev, sodnik: Armando Šorli (MB). Strelci: 0 : 1 Žižek (25), 1 : 1 Sukič (40), 1 : 2 Kotnik (68). Rumeni kartoni: Fujs, Krpič, Benkič, D. Sukič.

Grad: Klemenčič, Krauthaker, Benkič (S. Sukič, 70), Gorinšek, Krpič (Buček, 74), Banfi, Stošič, Fujs, Recek, Balcer, D. Sukič.

Preobrat v drugem polčasu

Igrišče v Stojncih, 200 gledalcev, sodnik: Slavko Vinčič (MB). Strelci: 1 : 0 Janžekovič (3), 1 : 1 Kocuvan (69), 1 : 2 Fajdiga (73), 1 : 3 Karnet (82). Rumena kartona: Kocuvan, Majer.

Tehnostroj Veržej: M. Duh, Lukač, Kavaš (Čontala, 67), Kocuvan (Pelcl, 87), Polajžer, Fekonja, Fajdiga, Lovrec (Puhar, 40), Kaučič, Majer, Karnet. Milan Jerše

besede mode

Vihravo

Otroška oblačila so razdeljena večinoma na štiri sezone, prav tako kot vsa druga oblačila

Včasih ni bilo tako, a to še ne pomeni, da so bila oblačila neizvirna. Nara-va je konstanten vir navdiha. Živalski svet vedno znova očara z neverjetnimi vzorci kož.

Otroška klasika

Pri izrazu klasično se velikokrat spomnimo na ustaljene vzorce in konstrukcijo oblačil, ki pokriva vsakdanje potrebe v kulturi oblačenja in posebne dogodke. Med slednje spada družinski prazniki, poroke, državni

prazniki in različni nastopi v okviru kulturnih skupin. Otroci si radi izberejo oblačila živahnih barv in vzorcev ne glede na priložnosti. Z leti začnejo posegati po oblačilih ustaljenih norm. Poseben stil pa si začnejo oblikovati zelo zgodaj.

Živahne barve

Barve iz osnovnega barvnega kroga (rdeča, modra in rumena) so kot nalašč za otroška oblačila. Tudi učiteljice in učitelji v teh barvah delujejo mlajše in otroci jih zelo radi spremljajo. Tudi črte in pike v različnih barvah so vedno priljubljene, zato jih oblikovalci ne glede na modne trende vedno znova dodajajo. Kadar koli jih zagledamo, delujejo sveže.

Živalski vzorci

Zebra, tiger, krokodil in kača delujejo vznemirljivo. Vzorci na njihovo tematiko so vihravi, pogosto asimetrični, saj se ne končajo pravilno. Lepo se kombinirajo z enobarvnimi oblačili in modnimi dodatki. Med modne dodatke pa lahko spadajo tudi priljubljene igrače, punčke in še kaj. Pomembno je, da vihravost mladih let ne izgine kar tako. Spomnimo se svojih priljubljenih oblačil in obnovimo garderobno omaro vsaj z eno barvo iz tistih dni z otroškimi očmi.

Tatjana Kalamar Morales

Fotografija Tatjana Kalamar Morales

privlačno

Organizirana zmeda

Slike, ki jih obešamo po stanovanju, in predmeti, postavljeni na različnih koncih, govorijo nekaj o nas

Fotografija Tatjana Kalamar Morales

urejenosti in ravnovesja, ki pa ni v skladu z obiskovalčevim.

Udobnost

Trend dobrega počutja je povezan z lepim in udobnim. kateremu od teh dveh elementov dajemo prednost, je povsem odvisno od nas samih. Ženskam je bližji stavek »Za lepoto je treba potrpeti« in se zato odločimo za lepši stol, čeprav se na njem ne sedi prav udobno. Včasih se najde kak kompromis, ki ima oboje, a ga je treba malo dalj časa iskati.

Kompozicija

Fotograf išče kompozicijo med svetlobo, predmeti in gibanjem, skratka okvir, v katerem nekaj postane zgodba. Oblikovalec išče kompozicijo med tkanino, barvo in konstrukcijo oblačila, da združi obstoječe z novim in unikatnim. Stilist mora videti oblačilo na osebi, preden ji svetuje, in najprej torej razmišlja o kompoziciji konstrukcije oblačila in barvi ter značaju človeka. Kompozicija je pomembna na več področjih in zdi se, da vsi imamo škarje, le platno je drugačno.

Da najdemo ustrezno kompozicijo, si najdimo najprej predmete, ki nam zares nekaj pomenijo in so nam všeč. Postavljajmo jih tako dolgo, dokler ne »zasijejo« v prostoru. Včasih to pomeni, da moramo tudi kaj odstraniti. In včasih si moramo priznati, da je bila tista kompozicija, za katero smo porabili ure in ure, enostavno brez vsebine. In včasih je organizirana zmeda enostavno dovolj.

Tatjana Kalamar Morales

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

»Nožna« nadloga, ki se ji reče kurje oko

Pomembna je redna in pravilna nega stopal – Vsaj enkrat na teden mlačna kopel

Jesen bo prinesla hladnejše dni, ko se bo treba primerno obleči in obuti. A ravno obutev dela marsikomu preglavice, ko je treba odprte sandale zamenjati za zaprte čevlje. Veliko ljudi se namreč sreča z »nožno« nadlogo, ki se ji reče kurje oko. Kurje oko je na pogled nepri- vlačno in obenem lahko zelo boleče.

Kaj je kurje oko?

Kurje oko (klavus) je za grah velik, zadebeljen predel, ki nastane na stopalu pod kožo iz poroženelih celic. Nekatera kurja očesa so na povrhnjici kože, spet druga lahko prodrejo v njene spodnje plasti, kjer so živci. Tako so lahko kurja očesa zelo boleča, saj obenem pritiskajo na živce in spodnjo ležečo kost. Na mestu, kjer je kurje oko, se poleg bolečine lahko pojavijo tudi rdečina in žulji. Kurje oko največkrat nastane na predelih med prsti ali na blazinicah prstov, pogosto pa tudi na podplatu ali peti.

Kako lahko nastane kurje oko?

Kurje oko lahko nastane zaradi neprimerne in ozke obutve, kjer pretesen čevelj pritiska na kožo. Pogost vzrok so trenja zaradi ortopedskih nepravilnosti

viti. Zato je zelo pomembna redna in pravilna nega stopal. Vsaj enkrat na teden namočite stopala v mlačno kopel, ki vam bo zmehčala kožo, nato pa poroženelo kožo previdno odstranite s posebnim strgalom. Vsak večer si po umivanju nog namažite stopala z negovalno kremo, ki bo navlažila kožo in tako preprečevala nastanek trde kože. Nosite udobne čevlje, ki se prilagajajo vašemu stopalu in vas ne tiščijo. Kadar je le mogoče, hodite bosi.

Kako lahko odpravite kurje oko?

Če se kljub preventivi kurje oko pojavi, si lahko pomagate sami, pri tem pa nasvet farmacevta ne bo odveč. Pri blažjih oblikah kurjega očesa si lahko pri mehčanju trde kože pomagate z jabolčnim kisom, s katerim masirate kurje oko. V pomoč je lahko tudi kos limone ali ananasa, ki ga namestite na predel kurjega očesa in zavarujete z gazo ter pustite čez noč. V lekarni lahko dobite tekočino proti kurjim očesom in posebne obliže, ki se namestijo na predel kurjega očesa. Farmacevt vam bo dal strokovni nasvet glede pravilne uporabe teh pripravkov. Tako tekočina kot obliži proti kurjim očesom vsebujejo salicilno kislino, ki mehča trde pla-

sti kurjega očesa, tako da ga lahko po nekaj dneh odstranimo v topli kopeli s pomočjo strgala. Obliži obenem zmanjšujejo tudi bolečino. Tako pri nanosu tekočine kot pri nameščanju obličev moramo biti pazljivi, da jih ne nanese- mo na zdrave predele kože in teh ne poškodujemo. Pripravki, ki vsebujejo salicilno kislino, se odsvetujejo tistim, ki so alergični nanjo. Če kurjega očesa ne morete odstraniti sami, se lahko obrnete na izkušenega pedikerja.

Kdaj k zdravniku?

Če se kurja očesa ves čas ponavljajo, so zelo boleča ali se na predelih kurjih oces pojavljajo rane, se obrnite na zdravnika. Če nastaja naenkrat več kurjih oces, bo zdravnik pregledal, ali gre morebiti za bradavice. Zdravnik bo poskusil najti in odpraviti vzroke za nastanek kurjega očesa. V določenih primerih je potrebna tudi kirurška odstranitev kurjega očesa. Ker nam noge služijo za gibanje in so tako nenehno obremenjene, so potrebne posebne nege. Poskrbimo zanje in jih negujemo s kopelmi in negovalnimi kremami ter tako omogočimo brezskrben in neboleč korak novim dogodivščinam naproti v prihajajoči jeseni.

Marina Gyurica, mag. farm.

okostja, nepravilne obremenitve stopal zaradi čezmerne telesne teže, prisilnih drž pri nekaterih poklicih ali športnih aktivnostih, velikokrat pa se pojavlja tudi pri sladkornih bolnikih in bolnikih z motnjami prekrvitve.

Kako lahko preprečite nastanek kurjega očesa?

Kurje oko je lažje preprečiti kot zdra-

z našega štedilnika

Juha iz endivije in slanine

Sestavine

500 g endivije, 100 g hamburške slanine, 120 g čebule, 3 cl olja, 20 g česna, 20 g škrobne moke, 100 cl goveje osnove, sol, poper, peteršilj.

Solato operemo, očistimo in narežemo na rezance. Slanino in čebulo narežemo na drobne kocke. Česen sesekljamo. V kozico damo olje, na njem posteklenimo na kocke narezano slanino in čebulo. Nato pomokamo s škrobno moko, dodamo sesekljan česen in malo prepražimo. Zalijemo z govejo osnovo in vse skupaj zavremo.

Dodamo narezano solato in kuhamo pet minut pri nizki temperaturi Začini- mo s soljo in poprom. Pred serviranjem potresemo s sesekljanim peteršiljem. Okus lahko popestrimo s kislom smetano.

Svinjske ruladice s paprikovo omako

Sestavine

600 g svinjske ribice, 200 g svinjskih jeter, 60 g belega kruha, 1 jajce, 80 g čebule, 15 g česna, 3 cl olja, 1 svinjska mrežica, sol, poper, majaron.

Sestavine za omako

240 g sveže rdeče paprike, 100 g čebule, 10 g česna, 3 g mlete rdeče paprike, 2 cl olja, 10 cl kisle smetane, 5 g škrobne moke, 25 cl vode, sol, poper.

Iz svinjske ribice narežemo enake zrezke, jih na delovni površini narahlo potolčemo, solimo in popramo. Svinjska jetra drobno sesekljamo. En dan star kruh grobo naribamo. Čebulo drobno narežemo in na olju posteklenimo z dodatkom sesekljanega česna. Sestavine za nadev, kot so jetra, kruh, čebula in jajce, damo v skledo, začini- mo in dobro premešamo. Pripravljen nadev zavijemo v zrezke, da dobimo ruladice, te pa zavijemo v svinjsko mrežico. Vse skupaj damo v pomaščen pekač in v razgreti pečici pečemo 40 minut. Med tem pripravimo omako.

Očiščeno papriko, čebulo in česen narežemo na rezance. Olje v kozici segrejemo, na njem posteklenimo papriko, čebulo in česen. Dodamo mleto rdečo papriko in zalijemo z vodo. Začini- mo, pokrijemo in dušimo do mehkega. Nato omako pretlačimo. Ponovno pristavimo in dodamo kislom smetano, v kateri smo razmešali škrobno moko. Prevremo in ponudi- mo k pečenim ruladicam.

Branko Časar

Polstenje (oziroma filcanje) – nova strast Mirjam Celec

Ustvarjalnost, položena v zibko

Vse, kar je naravno, ji je pri srcu – Nagrada na natečaju za najspominek Goriškega – Ustvarja, ko je dobre volje – Za ustvarjanje potrebuješ čas

Da polstenje zahteva ogromno časa, sem slišala že pred časom. Da s polstjenjem lahko nastanejo čudoviti izdelki, sem imela večkrat priložnost videti. Kaj več od tega pa se mi o polstjenju ni niti sanjalo. A me je zanimalo, kaj vse je bilo potrebno, da se je dlaka z neke ovce spremenila v torbico. Prepričana sem bila, da bo moja radovednost potešena, če se srečam z Mirjam Celec. In nisem se motila. Čeprav se s polstjenjem ukvarja šele slabo leto, je iz njenih izdelkov mogoče

izšlo. Ker so imele sosedove ovce, ko so jih postrigli, prekratko dlako, da bi lahko naredila fino prejo. Kratka dlaka je preveč groba, da bi jo bilo mogoče polstiti. Poleg tega je zelo zahteven postopek čiščenja ovčje volne, ki je polna umazanije in lanolina. Tisti, ki čistijo, imajo deset veder vode z zelo malo šampona. In morajo biti še posebno previdni, ker sta prav šampon in (topla) voda osnova, da se volna spolsti. Šele ko je dlaka previdno in povsem očiščena ter posušena, se jo s

vom cimprane hiše, v kateri se skriva milo. Naravno, seveda. Naredil ga je njen partner, ki je zeliščar. Ampak ko se je prijavljala na razpis, milo še ni bilo pripravljeno. Pa je dala v torbico –cimpračo kar recept za dōdole. In v prijavi na razpis napisala, da je del izdelka tudi naravno milo. Ustvarjalna ženska, ni kaj.

Ustvarjanje vzame čas

»Za večjo torbico potrebujem tri ali štiri ure,« pravi Mirjam. Za kroglice

»Z eno od tehnik polstenja ne samo ustvarjaš, lahko tudi sproščaš jezo.«

videti, da je ustvarjalna in da jih z veseljem izdeluje. Še posebej, ko mi razloži, da je že do volne, primerne za polstenje, težko priti.

Ustvarjalna od malih nog

Da ni naključno ustvarjalna, se mi kmalu posveti – ko pove, da je njena mama likovna učiteljica in jo je že od malega spodbujala k ustvarjalnosti. Riše. Nekaj časa je ustvarjala z glino. Tudi šiva. Za sina je, na primer, naredila odejico iz manjših bombažnih krpic. A zadnje leto se njena ustvarjalnost vrtila predvsem okoli polstenja in polstjenih izdelkov. »Našla sem se v tem,« pravi. Navdihnili pa jo je Sonja Toplak, pri kateri je kupila polsteno torbico. Malo je povprašala, kako se to dela, pomagala si je s spletom, kupila knjige o polstjenju. Naučila se je od vsakega malo. In je poskusila ustvarjati. »Pri polstjenju so zelo pomembne izkušnje,« pove. In zdaj so tu. Njeni unikatni in povsem naravni polsteni izdelki.

Narava kot navdih

Rada ima naravne stvari. Zato so tudi njeni izdelki naravni. V prvi vrsti že zato, ker ne moreš polstiti, če nimaš stoodstotne volne. Celo sama je želela narediti mikano volno (česano volneno prejo, iz katere se delajo polsteni izdelki), ampak se ni najbolje

posebnim glavnikom – grabljicami – počele, da nastane mikana volna, mi zahtevnost postopka opisuje Mima, kot je njeno umetniško ime. Tako se je odločila, da bo zaenkrat mikano volno za svoje izdelke kar kupovala. V edini trgovini v Sloveniji – v Selnici ob Dravi. Kjer imajo tudi volno prekmurskih ovac. Druga možnost je Nemčija. Nasmehne se ob mojem vprašanju, ali bi bilo za polstenje mogoče uporabiti obrabljene puloverje. To bi bilo praktično in enostavno, si mislim. Ampak ne, pulover je narejen iz nitk, zaradi česar je zelo težko narediti prejo. Da nisem vprašala največje neumnosti, pa ugotovim, ko me spomni na skrčene puloverje zaradi pretople vode z milnico in drgnjenja. To je neke vrste polstenje. In motivi za njeno ustvarjanje? Tudi ti so naravni, iz narave. Vse, kar je naravno, ji je všeč.

Najspominek Goriškega

Tako ji je bil razpis Goriškega društva za lepše vütro za najspominek Goriškega kot pisan na kožo. Ker so iskali domiselni, okolju prijazen in z elementi goriške tradicije oblikovan spominek z uporabo tekstilnih materialov. Vse to je del nje. »Želela sem si sodelovati na tem natečaju, ampak najprej nisem imela ideje.« Potem pa ji je mama dala idejo. In je nastala majhna polstena torbica z moti-

ali gumbce precej manj. Tudi filcano milo ne zahteva veliko časa. Ampak če že ustvarja, ne naredi samo enega izdelka. Sploh pa mora biti prave volje za ustvarjanje. »Če si slabe volje, običajno tudi nastanejo slabi izdelki,« še pove. In v smehu doda, da pa vseeno obstaja način polstenja, ki je dobra terapija za sproščanje jeze. Ker lahko polstiš tudi tako, da vsaj dve plasti mikane volne zmočiš z vročo vodo in nekaj milnice ter ju z vso silo mečeš v kad ali umivalnik. Pa tudi sicer potrebuješ veliko moči pri polstjenju. Za drgnjenje volne. Za valjanje izdelka z bambusovo roletto. V eno smer. In še v drugo. Da se skrči z obeh strani enakomerno. Trenutno pa jo zelo zanima tehnika polstenja, kjer za izdelek uporabiš še drug naraven material. Na primer bombaž ali svilo. Menda že razmišlja, kako si bo za zimo naredila bombažno polsteno krilo. »Ker se volna sapi doda, da bo krilo zaenkrat naredila samo zase. Ker si ob majhnem otroku težko vzame toliko časa, da bi ustvarjala vse dneve. In ko se poslaavlja, še kar slišim »zaenkrat«. Kot da bi tudi sama vedela, da ustvarjalnosti res ne bo mogla ubežati.

Jerneja Domajnko

Tukaj in zdaj

TOLERANCA NA ROBU

Vida Toš

Dolgi vrsti pred blagajnama. Postavim se v tisto, kjer - zdi se - imajo ljudje manj naložene vozičke. Čeprav se sodeč po njihovi vsebini približuje sodni dan. Jaz en izdelek. Nič hudega. Počakam. Kaj hočemo. Vsi smo enaki, za vse velja vrsta, kajne?

Potem pa nekaj, čemur nisem bila priča prvič. Enkrat sem že doživela, da je bila oseba, ki ni slišala, prav tako pri blagajni. Prodajalka si je privoščila nesramen in neumen komentar. Drugi so se privoščljivo smejali. Jaz sem ostala brez besed. Ne, ker se predobro zavedam, da je neverbalna komunikacija - ne pa besede - tista, ki nam pove večino. In ne samo, ker vem, da gluhi in naglušni dobro berejo z ustnic. Pač pa, ker se mi zdi to nesprejemljivo. Tako vedenje.

Tokrat je bil fant, pa še Rom po vrhu. Vsaj tako se mi je zazdelo. Če pa ni bil, pa je bilo dekle, ki je bilo z njim - prav tako gluho - Rominja. Čeprav sama nisem opazila razlike med »njimi« in »nami«. Ta se pri gluhih itak ne opazi, pa tudi pri Romih je razlika vedno manj vidna. A jaz sem slišala. Tokrat ni bila prodajalka tista, ki je šla predaleč. Pač pa nekaj primerkov človeške vrste - na žalost, moram reči -, ki jim je očitno tisti dan nekaj manjkalo. Ne bi vedela, kaj. Vse grdobe in negativnosti, ki so jih čakajoči v vrsti spravili na svet, so jih povsem po nepotrebem.

Sem vam že kdaj povedala zgodbo o prekmurski »odprtosti«? Prekmurci namreč slovijo po njej. Po neki prostranosti, ki je kot pokrajina, kjer živijo. Ki kot da je na prepihu, na robu. Zato so se že od nekdaj tu mešale. Vere. Glasba. Kulinarika. Narodi. Manjšine. In to naj bi na prekmurskem človeku pustilo sledi. Da naj bi bil bolj tolerant, bolje naj bi sprejemal drugačnost in drugačne.

Larifari. Posplošeno povedano. Saj jih najdeš, odprte glave. A nič več in nič bolj kot drugod. Kjer ni sobivalo toliko ver, kjer Romi ne živijo že tako dolgo in množično in kjer čez nekaj kilometrov nimajo meje in že druge države. Larifari. Na žalost.

Kar se krasno vidi na primeru romskega vrtca. Oziroma, pravilneje bi se morala izraziti, murskosoboškega vrtca, ki deluje na Pušči. Neromski starši smo šli tja, ker smo morali. Drugje ni bilo prostora. A večina jih je tudi odšla takoj, ko je lahko. Zakaj, vedo samo oni. Jaz vem samo, zakaj sta moja otroka ostala. Ne, ker bi bil vrtec najbližje našemu domu. Ampak, ker si otroci - in to vsi, ne boste verjeli, tudi Romski! - zaslužijo najboljše. In ko enkrat najdeš nekaj dobrega, je pametno, da tega ne spustiš kar tako iz rok. Tudi če se moraš peljati kak kilometer več. Ko recimo vidiš delati tamkajšnjo vzgojiteljico Jožo, spoznaš, kaj je najboljše. Ne, ker je ali ni Rominja. To je popolnoma nepomembno. Če smo čisto natančni, je Goričanka. A ena tistih z odprto glavo. In srcem, bi dodala. In to je tisto, kar dela velike. Kjer koli na svetu. Tudi v Sloveniji in Prekmurju, kjer vedno tarnajo, da so na robu. Namesto da bi to obrnili v prednost.

namig

Polsteno milo v stilu Mirjam Celec

»Trdo milo ovijemo z vsaj dvema plastema mikane volne, tako da niti obeh plasti ležijo pravokotno druga na drugo. V nasprotnem primeru se plasti ne bodo sprijele in nam polstenje ne bo uspelo. Torej, prva plast po dolgem, druga počez in pazimo, da so tudi robovi mila pokriti vsaj dvakrat. Izdelek lahko dodatno okrasimo, tako da na primer vzamemo mikano volno druge barve in iz nje naredimo vrvice. Pazimo, da mikane volne ne trgamo na silo ali režemo, temveč samo narahlo potegnemo. Vrvico v obliki spirale položimo na milo, na katerem sta plasti mikane volne druge barve. Pri tem si lahko pomagamo s toplo vodo, v kateri je kapljica tekočega mila ali šampona, in s prstom rahlo pritiskamo vrvice na podlago, da se sprimeta. Vse skupaj damo v najlonsko nogavico in v toplo vodo. Najprej nekaj minut pritiskamo narahlo, da se volna sprime, nato lahko stiskamo in drgnemo vedno močneje. Pazimo, da se ne delajo grude (oziroma jih sproti ravnamo). Polsteno milo se bolj peni in ga ne

bomo tako hitro porabili. Zato ga lahko uporabljamo tudi kot penečo kopel. Poleg tega je dobro za piling telesa.«

Ko porabimo vse milo, od izdelka ostane polstena kroglica, ki jo lahko uporabimo kot obesek za ključke ali verižico.

Fotografija osebnih arhiv Mirjam Celec

turistične prireditve

Lendava – V četrtek, 6. oktobra, ob 18. uri bo v predverju Gledališke in koncertne dvorane otvoritev razstave fotografij Ljudstvo gora – od Kavkaza do Junana. Fotografije Andreja Paušiča, diplomiranega geografa in biologa, so nabor portretov in pokrajinskih fotografij, nastalih v desetih letih popotovanj po različnih območjih Evrazije.

Gornja Radgona – V petek, 7. oktobra, ob 8. uri bo na ploščadi pred Ljudsko univerzo Kmečka tržnica.

Otovci – V petek, 7. oktobra, ob 15. uri bo na Turistični kmetiji Smodiš razstava starih sort jabolk in hrušk.

Puonci – V petek, 7. oktobra, ob 18. uri bo v kulturni dvorani slavnostna seja Zveze kulturnih in turističnih društev Občine Puonci ob deseti obletnici s podelitvijo priznanj in zahval, obenem pa bodo odprli razstavo Zveza skozi desetletje. V soboto, 8. oktobra, ob 17. uri bo pred OŠ Puonci prireditev S pesmijo in plesom v spomine, na kateri se bodo predstavila društva zveze, nastopili pa bodo še folklorna skupina KTD Goska Satahovci, ljudski godci Mokoš Satahovci in Folklorni ansambel KUD Zabok. Po kulturnem programu bo zabava s skupino Klapovūhi.

Gornja Radgona – V četrtek, 6. oktobra, ob 18. uri bo v mestnem parku odprtje Mestnega parka Gornja Radgona – Trate.

Nedelica, Turnišče – V soboto in nedeljo, 8. in 9. oktobra, bo prireditev Življenje na koruzi. V soboto od 15. do 18. ure bo na domačiji Štefana Kovača v Nedelici Lūpanje kukarce, ob 20. uri pa pod šotorom na parkirišču podjetja Planika v Turnišču zabava z glasbeno skupino Blue Planet. V nedeljo ob 8. uri bo na parkirišču podjetja Planika Ferencovo senje, ob 9. uri pa bo nastopil Duo Tašek in Matej.

Murska Sobota – V soboto, 8. oktobra, ob 9. uri bo pred hotelom Diana prireditev Festival bujte repe s tekmovanjem v kuhanju prekmurske bujte repe, predstavitev domačih kol in kuhinjske priprave, prikazom domače in umetne obrti, šaljivimi igrami, otroškimi kotičkom ter humorističnim in zabavno-glasbenim programom. Igrala bo skupina Halgato band, program pa bo povezoval Boštjan Rous. Organizator je Hotel Diana skupaj s podjetjem Kodila ter Društvom za zaščito in promocijo prekmurskih dobrot Diši po Prekmurju.

Rogašovci – V nedeljo, 9. oktobra, ob 10. uri se bo začel pred OŠ sv. Jurij Pohod na kostanjev piknik, ki ga organizira Turistično društvo Rogošovci. Cilj pohoda, ki bo dolg 12 kilometrov, je brunarica turističnega društva na Serdiškem ali Rdečem bregu, kjer bo pogostitev.

Gornja Radgona – V soboto, 8. oktobra, ob 18. uri bo v avli OŠ Gornja Radgona proslava ob 50-letnici Planinskega društva Gornja Radgona.

Gančani – V soboto, 8. oktobra, bo prireditev Lūpanje kukorce, ki jo pripravlja TD Sodar Gančani.

Ljutomer – V soboto, 8. oktobra, od 8. do 12. ure bo na Glavnem trgu Turistična tržnica, ki jo pripravlja LTO Prlekija. Tržnica bo vsako soboto v oktobru, med ponudbo pa so tudi izdelki ljudske obrti, domače dobrote in napitki.

- **Kapela** – V nedeljo, 9. oktobra, ob 14. uri bo Pri preši prireditev Kostanjev piknik na Kapeli, ki jo organizirata TD Klopotec Kapela in Društvo prijateljev mladine Občine Radenci. Praznik jeseni bodo zaznamovali z otroškimi delavnicami na temo jeseni, moštom, slastnim kosanjem ter zvoki domače harmonike.

- **Mota** – V sredo, 12. septembra, ob 9.15 se bo začela v BioMura Info Centru (Mota 76) druga regionalna delavnica projekta Biomura – Varstvo biodiverzitete reke Mure v Sloveniji.

- **Grad** – Na gradu Grad je na ogled razstava fotografij Gost v gozdu, ki so jih poslali udeleženci tretjega nagrajnega fotografskega natečaja JZ Krajinskega parka Goričko. Razstava bo na gradu do 30. novembra.

Popularizacija župnijske cerkve sv. Martina v Martjancih

Janez Akvila od Velemerja do Turnišča in Martjanec

Zloženska, plakat in razglednice, predavanje dr. Janeza Balažica Slikarska delavnica Janeza Akvile in ekskurzija

V okviru projekta Popularizacija župnijske cerkve sv. Martina v Martjancih, ki ga izvaja TIC Moravske Toplice s podporo Ministrstva za kulturo in Občine Moravske Toplice, so v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota organizirali predstavitev zloženske, plakata in razglednice o martjanski cerkvi ter predavanje dr. Janeza Balažica z naslovom Slikarska delav-

nica Janeza Akvile. Pripravili so tudi strokovno ekskurzijo po poteh Janeza Akvile z ogledom spomenikov Akvile delavnice v Velemerju v Železni županiji na Madžarskem, v Turnišču, Martjancih in v Radgoni, ki je njegov rojstni kraj. Organizirali so še kviz za osnovne šole na temo Janez Akvila in martjanska cerkev, na katerem so sodelovale osnovne šole Fokovci, Bogoj-

jina in Turnišče, največ znanja pa so pokazali turniški šolarji.

V predstavitvi delavnice in martjanske cerkve je dr. Janez Balažic, ki je tudi avtor besedila v zloženci, poudaril, da je bil Janez Akvila s svojo delavnico v zadnji četrtini štirinajstega in na prehodu iz 14. v 15. stoletje »podjeten, samozavesten, protorenesančen ustvarjalec, čigar slogovna in

vsebinska izjemnost se potrjuje tudi v geografski razprostranjenosti spomenikov gotskega stenskega slikarstva v Velemerju, Turnišču, Martjancih, Radgoni in Fürstenfeldu. Slikarjev rokopis odlikujejo razgibane prostorske inscenacije, značilni okrogli obradni tipi, ujeti v lirčno razpoloženje, ter voluminozno oblikovani liki, zajeti v plastična, mehko padajoča oblačila. Slogovni zven Akvilovih slikarjev kaže na češka izhodišča, v delavniški povezavi z nekoliko mlajšim mojstrom martjanskih apostolov pa ima nadregionalen pomen.«

V zloženci, ki so jo natisnili v madžarskem, nemškem, angleškem in slovenskem jeziku, pa avtor besedila med drugim poudarja, da se v Martjancih od daleč vidi visok zvonik, čigar gotsko oblikovan vhod in pročelje v treh nadstropjih predirajo v pretehtan ritem ujete ozke line. Vendar pa martjanskemu svetišču podarjajo nadregionalen pomen predvsem stenske slikarije. V ladji in zlasti prezbiteriju je poslikava uglašena s predstavo v srednjem veku žive ideje nebeškega Jeruzalema, ki se od plemiško vzvišene in posvetnega obrača k preprostem verniku in ga s prikritimi podmenami nagovarja k darovanju in krščanski dobrotljivosti. Na severni steni spodaj se vrstijo prizori sv. Martina, ki z beračem deli plašč, angela Mihaela s tehtnico, v množici prizorov pa so še Jurjev boj z zmajem, Pavel puščavnik z levom in drugo. Nad jugozahodnim oknom pa se je ohranil evropsko pomemben (avto)portret Akvile s slikarskim cehovskih grbom in priprošnjim trakom v roki.

Jože Gabor

Martjanska cerkev je iz leta 1392, nadregionalni pomen pa dajejo svetišču predvsem stenske slikarije.

V Radencih so izbirali radenski špricar

Radenska classic najboljša z janževcem

Gostje so ocenjevali harmoničnost okusa špricarja iz radenske classic in vin petih vinogradniških kleti

V soboto je v Kavarni Pub Weekend v Radencih Zavod za turizem in šport Radenci ob pomoči podjetja Casino AS Radenci organiziral prvi izbor za radenski špricar, na katerem so ugotavljali najbolj pristno ujemanje vin letnika 2010 petih

priznanih pomurskih kleti s »kraljico mineralnih voda« vodo Radensko Classic.

Potem ko na drugi strani Mure že nekaj let poteka promocija za prekmurski špricar, so se podobnih aktivnosti lotili tudi v Prlekiji, kjer pa vinom ne dodajajo

vode iz radensko-petanjkega vrelca, ampak tisto, ki izvira na drugi strani reke. Izbor je potekal tako, da so vsi gostje lahko poskusili pet vzorcev špricarja in jih ocenili s šolskimi ocenami od ena do pet, ne da bi vedeli, kdo je lastnik vina, ki ga

imajo v kozarcu. Ti so menili, da najbolj harmoničen okus tvori radenska classic z janževcem iz podjetja Radenske gorice. Drugi je bil Ljutomerčan iz kleti Jeruzalem-Ormož, tretji kapelčan iz Kapele – vinogradništvo in vinarstvo, četrto je bilo po oceni gostov hišno vino Marof iz Panvite Marof, peti pa jeruzalemčan iz kleti Jeruzalem-Ormož. Vendar so bile po seštevkcu točk razlike med špricarji minimalne. Kot je ob tem poudaril poznavalec vin dr. Alojz Slavič, so bila vsa sodelujoča vina izjemne kakovosti in so tudi dobra podlaga za radenski špricar.

Na družabni prireditvi so za kulturni program z glasbenimi nastopi poskrbeli člani tolkalne skupine Tolkasi, v kateri je pet učencev Glasbene šole Gornja Radgona, katerih mentor je Dmitrij Averjanov, na nastopu pa jih je na basu spremljal Andrej Tibaut. Organizatorji prireditve bodo z izkupičkom od prireditve otroke iz Glasbene šole Gornja Radgona popeljali na izlet v Gardaland.

Ob tem je direktorica Zavoda za turizem in šport Radenci Sonja Kreslin poudarila, da so letos k sodelovanju na prvi izbor za radenski špricar povabili hiše vina največjih vinskih kleti v okolici, v prihodnje pa prireditve nameravajo še dopolniti tako, da bodo še bolj promovirali tako radenski špricar kakor tudi kraljico mineralnih voda – radensko classic.

J. G.

Med gosti, ki so ocenjevali špricarje, so bili tudi Danilo Rihtarič, dr. Alojz Slavič, Janez Rihtarič in Marjan Kreslin.

[illegible]

Nagrade za izžrebane reševalce

1. nagrada: knjiga Lahko jem,
mag. Branislava Belović
2.-8. nagrada: majica

Pravilno rešitev - označena polja - napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do **petka, 21. oktobra 2011.**

Rešitev:

Ime in priimek, naslov:

Vestnik 40 – rešitve iz 38. številke: SONJA HORVAT, VIOLINA, PUŠČA

1. nagrada kuharska knjiga: Lidija Jošar, Šulinci 68, 9203 Petrovci. **2.–8. nagrada majica:** Marjeta Horvat, Partizanska ul. 15, 9000 Murska Sobota; Anica Maučec, Gomilica 16, 9224 Turnišče; Sanja Šarkanj, Dolnji Slaveči 3 a, 9264 Grad; Erika Zrim, Kuzma 48, 9263 Kuzma; Ladislav Vöröš, Stara ulica 6, 9000 Murska Sobota; Boris Toplak, Zvezna ulica 2, 9000 Murska Sobota; Justina Vetič, Grad 172 f, 9264 Grad.

Nagrade lahko prevzamete do konca prihodnjega meseca v naročniški službi Podjetja za informiranje v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti.

sudoku

Vsaka vodoravna vrstica, vsak stolpec in vsak kvadrant 3×3 morajo vsebovati številke od 1 do 9.

						3	2	9
			6	1		8		
3		4	5					
			7	2		1		
	9	6				2	7	
		2		6	8			
					6	4		5
		8		5	1			
2	7	5						

Horoskop napisala Jolanda

Želite izvedeti več in spremeniti življenje ter najti pravo rešitev? Za osebni obisk pokličite 031 457 557 ali 090 44 66 | (1,29 eur/min.)

OVEN 21. 3.-20. 4.

V začetku tedna se boste počutili nekoliko čudno. Ne zanemarite fizičnih aktivnosti, saj bi nekaj več angažiranja na tem področju lahko prineslo zares veliko koristi. Bolje bi se počutili tako fizično kot tudi psihično. Problemi se nenadoma ne bi zdeli več tako zelo veliki.

TEHTNICA 24. 9.-23. 10.

Vaši notranji občutki lahko vsako nalogo naredijo zares preprosto, a treba jim bo poslušati. Položaj zvezd bo za vas sicer zelo ugoden, kakor koli se boste pač že odločili. V sredo se boste v neki zadevi odločili instinktivno, a bi bilo bolje, če bi lahko vse skupaj dobro premislili.

BIK 21. 4.-21. 5.

V prvih dneh tedna boste vzor in inspiracija drugim. Morda boste inspiracija tudi v romantičnem smislu. Svoje občutke in čustva boste voljni razlagati drugim, a bodite previdni, komu jih zaupate. Ob koncu tedna pazite, da vas ne potegne v zadeve, ki se vas popolnoma nič ne tičejo.

ŠKORPIJON 23. 10.–23. 11.

V začetku tedna ne boste ravno objektivni. Sicer pa vaši čustveni odzivi niso napačni, včasih so zelo modri in logični. Če boste raziskali svoja čustva, boste ugotovili marsikaj zanimivega. Od sredine pa do konca delovnega tedna bodo zvezde na vas delovale izrazito spodbujevalno.

DVOJČKA 22. 5.–21. 6.

V začetku tedna se ne boste ravno strinjali z neko osebo. To sicer ne pomeni nujno, da mora priti do večjega konflikta. Poskusite si pridobiti nekaj zaupanja, strinjanje o tem, da se ne strinjate, pa bo tudi produktivno. Proti koncu tedna bo vaša samozavest vse večja.

STRELEC 24. 11.-22. 12.

Vse oči bodo uprte v vas, zato bodite pripravljeni. Zasijte v vsej svoji veličini. To bo veljalo tako za službene zadeve kot pri zabavi. Najbrž pa tudi v romantičnem življenju. Ob koncu tedna lahko vaše razpoloženje zaniha zaradi pojasnitve neke neljube zadeve.

RAK 21. 6.-22. 7.

Nekaj novih zamisli se vam bo porodilo v začetku tedna, obenem pa vam bo popolnoma jasno tudi to, kako jih udejanjiti. Na nekatere zadeve vseeno nimate vpliva, jih bo pa treba pri vsem skupaj upoštevati. V sredo se bodo pojavile neke napetosti med vami in neko osebo.

KOZOROG 23. 12.-20. 1.

Začnete lahko tako, da znižate ton svojega glasu in veliko sprašujete o aktualnem problemu. Ob koncu tedna bodo razmere zrele za negovanje dobrega prijateljstva. Položaj zvezd bo ugoden tudi za razmislek o daljnosežnih načrtih. Kombinirajte oboje skupaj in presenečeni boste nad rezultatom.

LEV 23. 7.-23. 8.

V začetku tedna bo bistveno, kako se boste odzvali na spremenjene razmere. Imejte pripravljen rezervni načrt, iščite pa tudi alternativne poti iz položaja, ki bo/ja nastala. Lahko da se kaj takega pojavi v službenem, morda pa tudi v zasebnem življenju. Ob konca tedna bo nekdo potreboval vaš nasvet.

VODNAR 21. 1.–19. 2.

V začetku tedna se boste res bojivo vzemali za dosego svojega cilja. Svoje zahteve postavite kar se da logično in ne zapletajte po nepotrebnem. Od srede pa vse tja do konca tedna boste sicer bolj debatirali o zadevah nekaterih drugih ljudi kot pa o idejah, ki se tičejo vas samih.

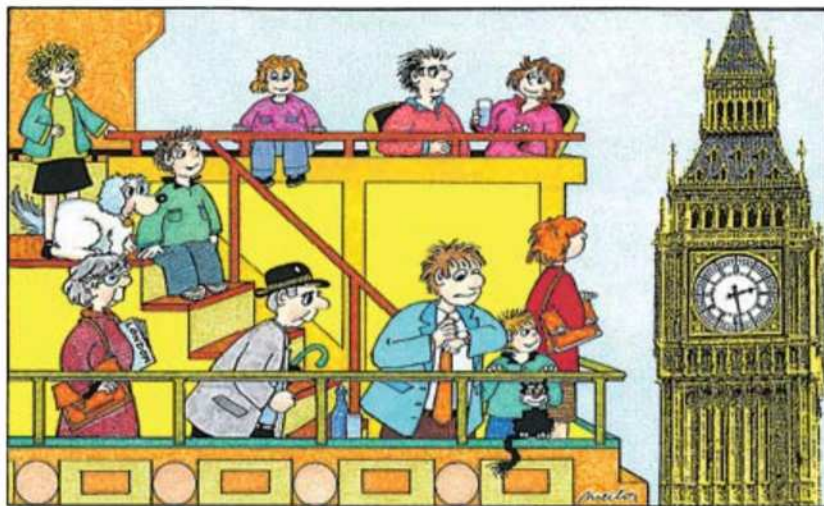
DEVICA 24. 8.-23. 9.

V prvih dneh tedna se boste veliko gibali med ljudmi. Tokrat bo za spremembo delo v skupini kar zabavno, vsekakor pa učinkovitejše, kot če bi ga opravljali sami. V družbi se boste počutili dobro, pa čeprav si je ne boste izbrali sami. Ob koncu tedna boste imeli občutek, da ste v nekoliko podrejenem položaju.

RIBI 20. 2.-20. 3.

Zvezde bodo poskrbele, da se boste na-
log in problemov lotevali z vso zavzeto-
stjo in popolnoma osredinjeni. Rezulta-
ti ne bodo izostali, pa najsi govorimo o
delovnem okolju, zasebnih zadevah ali
romantičnih občutjih. Ob koncu tedna
boste nekoliko pozornejši do ljudi, ki so
vam blizu.

deset razlik

Prispevki za nakup medicinske opreme

Vesna Zadavec z družino iz Mlajtinec namesto cvetja za pokojno Šariko Horvat iz Murske Sobote 20 evrov; družina Špari od Sv. Jurija 12 c namesto cvetja za pokojnega Marijana Gomboca od Sv. Jurija 25; družina Kulič iz Puževca namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang iz Černelavca 30; Franc in Simon Škrilec iz Predanovec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 30; Reflex, d. o. o., Podgrad namesto cvetja za pokojnega očeta Milana Pregarca iz Maribora 130; družina Jug iz Gorice namesto cvetja za pokojnega Jožefa Zelka iz Pečarovec 30; Hermina Rotar iz Murske Sobote namesto cvetja za pokojno Šariko Horvat 20; Olga Frumen Kisilak iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 20; družina Novak iz Zenkovec namesto cvetja za pokojnega Franca Pintariča 20; družina Perša iz Lendavskih Goric namesto cvetja za pokojnega Janeza in Lavrenko Žunič iz M. Sobote 100; darovalci namesto cvetja za pokojno Marijo Vegič iz Beltince 200; družina Murgelj iz M. Sobote namesto cvetja za pokojno Terezijo Hozjan iz V. Polane 50; družina Glavač iz Puconec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang iz Černelavca 30; družina Fuis iz Murske Sobote namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 60; Irma in Pele Melander iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 30; Irena in Mirko Červek iz Rakičana namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 30; družina Zrinski iz Beltince namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 40; za pokojnega Marjana Gomboca od Sv. Jurija so darovali: družina Antona Bučka iz Serdice 20; družina Nemec s Krajinne 20; Franc in Ida Madjar s Cankove 30; družina Gaber iz Gerlinec 20; sodelavci SGP Pomgrad 45; sodelavci s Ptuja in Kidričevega 60; družina Korenjak iz Černelavca namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 20; Vavraš, družba za komun. storitve, d. o. o., Turnišče namesto venca za pokojnega Jožefa Koceta iz Turnišča 50; Zavod za negospodarske dejavnosti Koušta Turnišče namesto cvetja za pokojnega Jožefa Koceta 50; Rudolf Veren iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang iz Černelavca 20; družina Poredoš-Mörec iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 30; družina Draga Lüluka iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 20; družina Štefana Frumna iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 20; družina Lovenjak iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 50; družina Mesarič iz Lipovec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 20; družina Ludvika Horvata iz Mor. Toplic namesto cvetja za pokojno Milko Gergorič iz Mor. Toplic 40; Angela Mesarič iz Lipovec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 30; sestrična Ema Vljaj iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 30; družina Temlin iz Puževca namesto cvetja za pokojno Heleno Faršang 30; Jolanka Čer iz Kuštanovec namesto cvetja za pokojnega Jožefa Kovača iz Martjanec 30; nečak Vladimir Čer iz Kuštanovec namesto cvetja za pokojnega Jožefa Kovač 30; Erika Dšuban iz Sodišene namesto cvetja za pokojno Ido Andrež iz Murskih Petrovc 20; Oton Žunec, Vrtna ulica 2, Murska Sobota, prispevek 100; žena z otroki in njihovimi družinami iz Turnišča za pokojnega

Jožefa Koceta 460; Sindikat podjetja Elektro Maribor, PE M. Sobota namesto venca za pokojnega Franca Debelaka iz Bogojine 60; Zlatica z družino iz Martinja namesto cvetja za pokojnega Jožeta Koceta iz Martjanec 20; Milica Zemljič iz Ljutomera namesto cvetja za pokojnega Staneta Novaka iz Ljutomera 30; Julijan Klepec iz M. Sobote namesto cvetja za pokojnega Antona Klepca iz Šentjurja 20; Jožefovi sošolci iz Gančan namesto cvetja za pokojnega Jožefa Žižka iz Gančan 40; namesto cvetja za pokojno Marijo Perkič iz Murskih Črnc so darovale družine Janeza Juga iz Gorice, Zoltana Godine iz Moštanec, Ludvika Berkeja iz Gradišča, Marjana Špilaka iz Gederovec, Franca Vöröša iz Murske Sobote in Franca Linhartar iz M. Sobote skupaj 60; namesto cvetja za pokojno Terezijo Gjergjek iz Kovačevca so darovali prijatelji sina Štefana: Franc Kuzmič, Janez Gjergjek, Zoran Škerlak, Stanko Prelog, Mihael-Lidija Cör, Franc Vučina, Štefan Grah, Branko Žido in Jani Banfi skupaj 90; Občina Turnišče namesto cvetja za pokojnega

Jožefa Koceta iz Turnišča 200; Matilda Hajdinjak od Sv. Jurija namesto cvetja za pokojno Veroniko Svetanič iz Murske Sobote 20; Marjeta Kikec iz Bodonec namesto cvetja za pokojno Veroniko Svetanič 30; Sindikat Pomurske mlekarne M. Sobota namesto cvetja za pokojno mamo Štefana Gjergjeka 50; Bibijana Forjanič iz Pertoče namesto cvetja za pokojno Veroniko Svetanič 250; Jožica Kaučič, Turjanski Vrh 3 namesto cvetja za pokojno Marijo Dvanajščak iz Lendave 30; Jožica Kaučič, Turjanski Vrh 3, namesto cvetja za pokojnega Iva Knupleža iz Melov 31 a 30; družini Bauman-Vogrinčič iz Mlajtinec donacija za medicinsko opremo 40; družina Smej iz Lemerja namesto cvetja za pokojno Karolino Podlessek iz Predanovec 30; Olga Vöröš iz Središča namesto cvetja za pokojno Sidonijo Časar iz Domanjševca 30.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 0110 0603 0278 282 s pripisom »Za nakup medicinske opreme«. Splošna bolnišnica Murska Sobota

SANITETNI REŠEVALNI PREVOZI

Naročanje:
041-800-091, 02/588-1738

www.medicinski-prevozi.si

NENUJNI MEDICINSKI PREVOZI, Stanislav Nedeljko s.p., Lukavci 64, 9242 Križevci pri Ljutomeru

Poselna ponudba do 31. oktobra 2011 -15 %

WINDOOR d.o.o.
Industrijska ul. 4
9220 Lendava – Lendva
Tel.: 040-717-067
Internet: www.windoor.si
E-mail: info@windoor.si

Odprto od ponedeljka do petka:
od 8:00 do 16:00

- Okna in vrata iz umetne mase
- Lesena okna in vrata
- Notranja vrata
- Garažna vrata
- Notranje in zunanje police
- Senčila (rolete, žaluzije notranja in zunanja, lamelne zavese, markize in komarlike)

Storitve:

- Brezplačno svetovanje tudi na domu z izmerami
- Prevoz in montaža
- Pri menjavi stavbnega pohištva, staro odpeljemo brezplačno
- Servisne usluge zagotovljene

SANTRA, reševalni prevozi, d. o. o.
PE Murska Sobota
Grajaska ulica 11
9000 Murska Sobota
tel.: 02 530 10 03
GSM: 031 646 797

Prevoze opravljamo z osebnimi in reševalnimi vozili z nalogom za prevoz.

Pridemo po vas domov.

Pomagamo vam urediti dokumentacijo za pregled, sprejem ali terapijo.

Z vami počakamo do konca pregleda.

Po pregledu vas odpeljemo domov.

Pokličite in se prepričajte o naši kakovosti.

Za vse, ki imate urejeno dodatno zavarovanje, so naše storitve brezplačne.

Svet keramike in kopalnic

Bratonci 5, 9231 Beltinci
tel.: 02/ 541 14 73
faks: 02/ 542 11 51
bratunci@sajama.si

Delovni čas ponedeljek - petek
8.00 – 12.30 * 14.30 – 18.00
sobota 8.00 – 12.00

AKCIJSKA PONUDBA ploščic granitogres

-20 % za dimenziji 33 x 33 cm in 45 x 45 cm

-25 % za dimenzijo 30 x 60 cm

Slika je simbolična
Akcija velja do 15. 10. 2011 oz. do razprodaje zalog.

Tudi kakovost je lahko poceni.
SAJAMA Sajama, d. o. o., Zrkovska cesta 87, Maribor

Sanitetni prevozi v vse zdravstvene ustanove po Sloveniji

Z vami pri reševanju problema prevoza!

Rešilna, nenujni reševalni prevozi, d. o. o., Tišina 1
Informacije - naročila: GSM: 041 674 467 – Janko Vrbančič

VRTINE ZA TOPLOTNE ČRPALKE NAMAKALNE IN PONIKOVALNE SISTEME

GEO-VRTINA d.o.o.
MURSKA SOBOTA
VOJNA DOVOLJENJA
OBRATNA ULICA 40
MONITORING
041 741 809

Sporočamo žalostno vest, da je umrla draga

Marija Krajačič

iz Lendave

Slovo od nje bo v četrtek, 6. oktobra, ob 16. na novem lendavskem pokopališču. Za vedno boš ostala v naših srcih.

Žalujoča hčerka Sonja in sin Tomi z družinama

Draga babi, zelo te bomo pogrešali

Uroš, Teja, Aaron in Lara

oglasi@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

motorna vozila

OSEBNI AVTO ROVER 214 i, letnik 1997, bel, prevoženih 58.000 km, garažiran, 1. lastnik, prodam. Tel.: 031 706 688. m021199

živali

NESNICE, MLADE, začetek nesnosti, cepljene, rjave, sive, črne. Naročite: Nemčavci, tel.: 528 11 90, Petanjci, tel.: 546 15 05, Beznovci, tel.: 549 10 25, in Grad, tel.: 553 11 48. m021205

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo. Vzreja nesnic Tibaut, Babinci 49, tel.: 582 14 01. m020487

PUJSKE za nadaljnjo rejo, težke 25 do 30 kg, prodam. Partizanska ul. 30, Bakovci, tel.: 543 10 28. m021221

posesti

HIŠO na Hodošu, opremljeno, na 13-arski parceli prodam za 25.000 evrov. Tel.: 041 651 393. m021151

DVO- in DVOINPOLSOBNO stanovanje v M. Toplicah, novogradnja, prodam. Tel.: 041 797 668. m021161

STANOVANJE, 60 m², Sv. Jurij pri Rogašovcih, prodam. Tel.: 031 666 048. m021200

PRODAM PARCELO ZA POČITNIKOVANJE, v bližnji prihodnosti zazidljivo, v Pavičini, pribl. 16 km od Pulja, Medolin, »Zlatne stene,« HR, parcela je 300 m od morja, čudovit razgled, peščena plaža. Tel.: 041 985 758. m021215

V NAJEM DAM SOBO s souporabo kopalnice. Vse drugo po dogovoru, tel.: 031 525 803. m021222

OPREMLJENO GARSONJERO, 32 m², z balkonom v središču M. Sobote dam v najem. Tel.: 031 407 766. m021223

STANOVANJE V BAKOVCIH, 70 m², damo v najem. Tel.: 041 334 581. m021225

kmetijska mehanizacija

KUPIM TRAKTORJE ZETOR, URSUS, IMT, lahko v slabšem stanju. Tel.: 041 678 130. m021139

STISKALNICE ZA GROZDJE, obnovljene, Wilmes, Howat, Knott, 400 do 1600 l, prikolice za grozdje, 600, 700, 1200, 1500, 1800 in 4000 l, škropilnice za vinograd, 200 in 300 l, prodam. Tel.: 031 550 988. m021165

TRAKTOR IMT 539, letnik 1987, 500 delavnih ur, prodajo. Tel.: 031 384 525. m021212

SEJALNICO za žito, znamke Reform, 2,5 m delovne širine, in obračalni plug, prodam. Tel.: 040 123 549. m021226

POCINKANO CISTERNO, 3500 l, za prevoz pitne vode ali gnojnice prodam. Tel.: 041 596 745. m021228

POLŽ ZA ZRNJE, viličar, 2,5 tone, in obračalne pluge, dvobrazdne, prodam. Tel.: 041 520 191. m021230

STISKALNICO ZA GROZDJE Vilmes, 650 in 950 l, prikolico za grozdje, obračalne pluge, tribrazdne, Lemke, roto-brano, kombinirano s sejalnico, 2,5 m, sejalnico za pšenico, 2,5 m, roto-brano, 3 m, prodam. Tel.: 031 550 988. m021241

BALIRKO ZA OKROGLE BALE kupim. Tel.: 554 12 82. m021108

kmetijski pridelki

KROMPIR ZA OZIMNICO prodam. Tel.: 031 248 613. m021518

razno

PRODAMO IN BREZPLAČNO DOSTAVIMO kamen, skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966, J. Mernik, s. p., Tepanje 1 a, 3210 Slovenske Konjice. m020927

PREMOG ZELO UGODNO z dostavo. Tel.: 041 279 187, Prevoznništvo Vladimir Pernek, s. p., Sedlašek 91, Podlehnik. m021232

srečanja

STE OSAMljeni in želite v lepih jesenskih dneh pobirati kostanj v dvoje ali kaj drugega? Pridite v ženitno posredovalnico »Zdravilni dotik«, kjer imamo za vas nekoga, s katerim bosta to počela skupaj. Posredovalnica »Zdravilni dotik«, Gederovska ul. 14, Černelavci, tel.: 521 14 28, 041 285 615, www.zdravilnidotik.si. m021229

storitve

ODKUPUJEMO HRASTOVO IN OREHOVO HLODOVINO. Možen odkup na panju. 041 610 210 ali 02 769 15 91. G. O. Z. D-BIO-LES, Vlado Medved, s. p., Dobrina 63, 2287 Žetale. m021034

LIZING – TUDI BREZ POLOGA – za vozila po vaši izbiri! Možnost odkupa vašega rabljenega vozila. Posredujemo za več posojilodajalcev. AVTOMOBILI P. R., d. o. o., Industrijska ulica 9, MB, 02 228 30 20. m021039

POSOJILO NA VAŠE VOZILO. Odplačilo s položnicami. Možnost plačila starega lizinga ali posojila. Posredujemo za več posojilodajalcev. PANTA RHEI & CO, d. n. o., Industrijska ulica 9, MB, 02 228 30 21. m021052

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 2 b,

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na računu pri Novi Ljubljanski banki: 02340-0019232476.

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911.

Spomin je kot pesem, ki v srcu odzvanja,
spomin je kot cvet, ki nenehno poganja,
spomin je svetloba, ki dušo obliva,
spomin je ljubezen, ki v srcih prebiva!

Z žalostjo sporočamo,
da nas je v 57. letu starosti
zapustil naš sodelavec

Milan Hajdinjak

Sodelavci Davčne uprave Republike Slovenije

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je ...

V SPOMIN

4. oktobra so minila tri leta od takrat, ko nas je
zapustila ljuba mama, babica, prababica in tašča

Helena Kodila

iz Ivanovec 28

Iskrena hvala vsem,
ki jo ohranjate v lepem spominu.

Njeni najdražji

Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči.

V SPOMIN

9. oktobra bo minilo leto dni,
odkar nas je zapustil naš dragi

Jožef Lovrenčec

iz Filovec

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu in prižigate sveče ob
njegovem grobu.

Njegovi najdražji

Preveč že žalostnih dni je minilo,
ko s cvetjem ti poslednji dom krasimo.
In tvoje črke na grobu govorijo,
da zate že tri leta svečke gorijo in
angeli tvoj grob krasijo.

V SPOMIN

3. oktobra so minila tri leta žalosti od takrat, ko
nas je mnogo prerano zapustila naša draga žena,
mama, babica in sestra

Anica Prendl

iz Marofa 8 v Gaberju

Grob tvoj cvetje krasi, lučka v spomin ti gori, v naših srcih za vedno boš,
draga mama, ti!

Žalujoči vsi njeni najdražji

Dan je kratek, ko smo skupaj,
veš, to melje božji mlin.
Včasih ga na tihem prosimo,
naj te nikdar ne izgubimo.

ZAHVALA

V 56. letu nas je zapustil dragi

Stanislav Lenarčič

iz Ropoče 51

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili
na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali vence,
cvetje, sveče, za svete maše in cerkev.

Lepa hvala podjetjem Itro, d. o. o., Si-ja, d. o. o., in Prillinger
za udeležbo na pogrebu ter sestri Mariji Durič za pomoč
v najtežjih trenutkih.

Zahvala je namenjena tudi LD Cankova, PGD Ropoča,
društvu upokojencev, osebni zdravnici Perič s Cankove
in osebju bolnišnice v Rakičanu za vso pomoč.

Hvala tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke,
govornikom za besede slovesa in pogrebnemu podjetju Banfi.

Žalujoči sinova Stanislav in Jožek, hčerke Helena, Ančka in Monika
ter sodelavka Sabina

Dragi dedi, pogrešal te bom – vnuk Mitja

V posodi tišine je že utihnil glas joka.
Iz templja skrivnosti že prihaja velika Luč.

ZAHVALA

V 92. letu nas je tiho zapustil naš dragi oče,
dedek, pradedek, brat, tast in sorodnik

Štefan Hozjan

iz Brezovice 10

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini,
sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi
zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali vence, cvetje, sveče, za svete
maše in v druge namene.

Iskrena hvala gospodu škofu Petru Štumpfu in drugim duhovnikom
za opravljen obred, gasilcem, pevcem iz Gomilice in Gornje Radgone
za odpete pesmi, gospodu Tratnjeku za odigrano Tišino, gospe Aranki
Zver in gospodu Stanku Horvatu za besede slovesa, gospodu Jožetu
Horvatu in gospe Mariji Sobočan ter pogrebnemu podjetju Ferenčak.
Zahvaljujemo se tudi osebju internega in negovalnega oddelka
bolnišnice v Rakičanu za nego in pomoč.

Žalujoči domači

O, Zveličar, pridi skoraj,
spolni, kar srčno želim,
moč prinesi mi od zgoraj,
da se čisto spokorim!

ZAHVALA

V 78. letu je tiho odšla naša
draga mama, babica, sestra in teta

Ernestina Šadl

iz Gerlinec

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nas v naši bolečini tolažili, darovali cvetje,
sveče, za sv. maše in v druge namene ter jo pospremili na zadnji poti.
Lepa hvala duhovnikoma, pevcem, govorniku in vsem, ki jo ohranjate v
lepem spominu.

Njeni najdražji

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo vedno ostal.

ZAHVALA

V 66. letu nas je zapustil dragi
mož, oče, dedi, tast, sin, brat, stric in svak

Ivan Forjan

iz Beltinec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi
zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, za maše in v
dobrodelne namene.

Žalujoči: žena Marija, sin Ivan, hčerki Nežka in Tanja z družinami,
mama, brat Štefan z družino in drugo sorodstvo

Dedi, pogrešamo te

Anja, Eva in Urška

Je čas, ki da.
Je čas, ki vzame.
Pravijo, je čas, ki celi rane.
In čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Štefan Banfi

iz Puconec 187

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki
so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala za izrečene besede sožalja, darovano cvetje in sveče ter denarne
prispevke za bolnišnico.

Lepa hvala osebju soboške bolnišnice.

Žalujoči: žena Olga, sin Feri z ženo Petro, vnuka Luka in Saša ter se-
stra Sidonija s svojo družino

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopaljska ul. 2
Murska Sobota, N. C. 521 37 00

DE POGREBNIŠTVO
Panonska ulica 3
Murska Sobota

**POGREBNE STORITVE UREDITE
VSE NA ENEM MESTU
PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443**

POGREBNE STORITVE,
OPREMA, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobota

**V TEŽKIH TRENUTKIH
VAM SVETUJEMO IN
POSKRBIMO ZA CELOTNO
ORGANIZACIJO IN
IZVEDBO POGREBA
PO KONKURENČNIH
CENAH.**

**24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515**

**KOMPLETNE
POGREBNE
STORITVE
UREJANJE
POKOPALIŠČ
IN ZELENIC**

*Brezplačni prevozi opreme na dom,
brezplačni prevozi do 40 km, plačilo
na več obrokov brez obresti*

Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

Cenik osmrtnic

1 kolona x 13 cm	84,50 evrov
2 koloni x 7 cm	91,00 evrov
2 koloni x 8 cm	104,00 evrov
2 koloni x 9 cm	117,00 evrov
2 koloni x 10 cm	130,00 evrov
2 koloni x 11 cm	143,00 evrov
2 koloni x 12 cm	156,00 evrov
2 koloni x 13 cm	169,00 evrov

Dodatek za sliko 16,75 evra.
Naročniki imajo ob naročilu in
plačilu na blagajni 20 % popust.

Hospic

Slovensko društvo

OPORA – SOČUTJE

v hudi boleznini in smrti

OO Murska Sobota

Z ŽALUJOČIMI

vsak zadnji četrtek v mesecu ob
17. uri na Slovenski ulici 42
Tel.: 051 456 470

Center za pomoč žrtvam kaznivih dejanj

M. Sobota, Pleše 9, 9000 M. Sobota

Tel.: (02) 527 19 00

Če si žrtev nasilja ali v stiski, pokliči!
Pomoč je zaupna in brezplačna. Na
voljo smo 24 ur na dan, vse dni v letu!

OZARA
SLOVENIJA
NACIONALNO ZDRUŽENJE
ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA

OZARA SLOVENIJA,
PISARNA ZA INFORMIRANJE
IN SVETOVANJE,
MIKLOŠIČEV TRG 3,
9240 LJUTOMER

**Kontaktna številka
070 550 665**

**Ponujamo pomoč in podporo osebam
s težavami v duševnem zdravju, ljudem
v duševni stiski in njihovim svojcem.**

Urbane brazde od Maribora do Prekmurja Majhni kmetje in vrtničkarji pomembni za samooskrbo

*Nemčija spodbuja vrtničkarstvo, v Sloveniji se
vrtnički umikajo apetitom po stavbnih zemljiščih*

Kdo bo koga učil o najbolj primernem kmetovanju v času globalizacije, kako poskrbeti za samooskrbo z »živo« hrano v javnih zavodih, kako prodajati, da bo ostal zaslužek za preživetje kmetije? Dr. Marta Gregorčič, vodja programskega sklopa Urbane brazde v okviru projekta Evropske prestolnice kulture EPK Maribor 2012, je prepričana, da bo njena skupina strokovnjakov našla pravi odgovor na krizo oziroma sedanje razmere, ki so posledica socialnih, ekoloških, gospodarskih in kulturnih razpotij. Poleg tega, da bodo oza-veščali javnost, bodo razvijali tudi povsem konkretne primere dobrih praks – po eni strani so se osredotočili na krepitev sobivanja, po drugi strani pa na ohranjanje dediščine, kamor spada tudi biotska raznovrstnost.

Kako torej konkretno omogočiti dostop domače (sezonske, žive) hrane do tržnic, šol, vrtcev in domov za starejše, skrajšati njeno pot od vilic in omogočiti ljudem, da bodo na tržnicah kupovali krajevo zelenjavo in ne tisto poceni iz najbolj kontaminirane padske nižine? »Pravzaprav je poleg ekološkega dela nujno predstaviti tudi socialni del, samo predavanja nikakor niso dovolj,« je poudarila dr. Marta Gregorčič, ki je bila že lani povabljen v EPK, naj pripravi ustrezen program. Pravzaprav naj naredi nekaj funkcionalnega v mestu in severovzhodni pokrajini, ki se

programskem sklopu sedmih projektov sodelujejo štirje redno zaposleni in več pogodbenih sodelavcev – strokovnjakov, v resnici pa z Urbanimi brazdami diha več kot tisoč ljudi, tako kmetov kot članov raznih društev, zavodov in zadrug.

Skleniti krog ponudbe in povpraševanja

Nad tem, da bi lahko prebivalci neke pokrajine kupili pridelke tudi od okoliških kmetov in pridelovalcev zelenjave ter ne le uvožene v trgovinah, bi nekdo moral bedeti. Seveda bi se morali predvsem potruditi kmetje sami s tem, da bi prijavi-li dopolnilno dejavnost, pred hišo pa izo-besili tablo, kaj imajo na voljo, in se med seboj povezali. Naslednji korak bi bile za-druge in sklepanje pogodb z domačimi trgovci – pravzaprav je pri tem treba biti kar se da pazljiv, saj so se prav prekmurski in prleški kmetje v preteklosti že večkrat opekli in ostali brez plačila ali so pridelke prodajali po sramotno nizki ceni. Zato je prav, da za ta krog ponudbe in povpraševanja skrbi še nekdo, organizacija ali oseba, ki pozna potrebe ljudi in zmožnosti pridelovalcev.

Enega od receptov za rešitev tega aktualnega, čeprav že nekaj desetletij trajajočega problema, ponujajo mladi iz Sloven-skih gor in Maribora, ki jih vodi Matej

Dr. Marta Gregorčič: »Ljudem, ki so bili popolnoma odrinjeni na rob in se niso mogli dvigniti ob pomoči obstoječih organizacij, društev ali institucij, želimo pomagati.«

Kmetom je treba pomagati pri distribuciji in izračunih, je prepričan Matej Zonta, ki je vodja mariborskega »Žitka« oziroma vodja ekološkega dela projekta, s katerim želijo spodbuditi samooskrbo v Sloveniji.

ubada s propadanjem podjetij in kmetij, z brezposelnostjo, z vse več migranti in ljudmi na robu, z vse večjim brezdomstvom med mladimi, problemi v okolju. Po poklicu je sociologinja in je zbrala sodelavce – raziskovalce, kajti tega cilja ni mogoče doseči brez okrepljene interakcije in pomoči strokovnjakov s področja sociologije, antropologije, socialnega dela, ekologije, agronomije, prava, prometa in vizualnih umetnosti. Potrebna pa bo tudi skrb za povečanje pridelovanja in distribucijo starih avtohtonih sort. Pripravili so sedem programov, štiri na socialno-družboslovno- humanističnem in tri na ekološko-varstvoslovnem področju, vse s ciljem, povečati samooskrbo s sezonsko »živo« hrano. Kajti Slovenija ima danes v okviru Evrope najnižjo samopreskrbo z zelenjavo, v minulih dvajsetih letih pa so male tradicionalne kmetije še hitreje propadale kot prej. Zelo celovito in zaokroženo delovanje torej, ki ne bo usmerjeno le na mesto Maribor, ampak tudi na zaledje, najprej na skupino kmetovalcev v Jurovskem dolu in pridelovalcev semen v Podravju in Pomurju.

»Mi nismo neki eksperti, ki bi le povedali, kaj je treba narediti, ampak v vsaki skupini sodelujejo tudi tisti, ki jih proučujemo, zato imamo v skupinah tudi kmete, Rome, ki sami sodelujejo in povedo, kaj je treba narediti. Prekmurje je tu najmočnejše, ima lepe projekte, to vemo, toda načelo Urbanih brazd je, da ne interveniramo v obstoječe projekte ali pa da bi vzeli neko glavno organizacijo in ji dali denar. Tu gre za popolnoma nov pristop: ljudem, ki so bili popolnoma odrinjeni na rob in se niso mogli dvigniti ob pomoči obstoječih organizacij, društev ali institucij, želimo pomagati,« pojasni Gregorčičeva. V njenem

sporočila

www.vestnik.si | e: vestnik@vestnik.si

Doživetje panonske gastronomije

V jesenskem času so pomurski gostinci za vas pripravili posebne kulinarčne užitke. V naslednjih terminih boste lahko okušali posebej pripravljene dobrote v okviru posebnih tematskih kulinarčnih doživetij, in sicer

19. september – 9. oktober Jesenska trgatav – dobrote iz pridelkov trgatve, predvsem sadja,

10. – 31. oktober Čarobnost buč – buče na tisoč in en način,

1. – 21. november Panonski zakladi – tradicionalna kulinarika.

Privoščite si vrhunce kulinarčne

ponudbe v gostinskih lokalih:

Gostilna Adanič, Mele

Gostilna Ajda, Cankova

Gostilna Lovenjak, Polana

Gostilna Lovski dom, Lendava

Gostilna Marič, Sebeborci

Gostilna Mencigar, Krajna

Gostilna Mencinger, Črešnjevci

Gostilna Pri Lujzi, Dobrovnik

Gostilna Rajh, Bakovci

Gostilna Tonček, Beltinci

Gostilna Vrtnica, Zg. Konjišče

Gostilna Zorko, Boreci

Gostišče Villa Šiftar, Moravske Toplice

Gostišče Zvezda, Beltinci

Gostišče Vinski Hram Brenholc, Jeruzalem

Okrepčevalnica in pizerija Malibu, Kapca

Restavracija M Majda Šmid, G. Radgona

Okusite pomursko kulinariko nekoliko drugače. Vabljeni!

7. 10. Jesenska trgatav
14. 10. Čarobnost buč
21. 10. Čarobnost buč
28. 10. Čarobnost buč
4. 11. Panonski zakladi
18. 11. Jesenska trgatav

Gostilna Marič, Sebeborci
Gostilna Rajh, Bakovci
Gostilna Mencinger, Črešnjevci
Gostilna Lovenjak, Polana
Gostilna Tonček, Beltinci
Restavracija M Majda Šmid, G. Radgona

Vsi, ki se radi prepustite uživanju v kulinarčnih užitkih, prav posebej vabljeni na **vodene kulinarčne večere** v gostinskih lokalih:

Kulinarčni večeri se bodo pričeli ob 18.30 uri. Predhodna najava na vodenih kulinarčnih večerih obvezna!

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA MURSKA SOBOTA

REPUBLIKA SLOVENIJA SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO

Naložba v vašo prihodnost
Operacija delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Ceresit

Colours of Nature®

CERESIT FASADNI SISTEMI

Moderna rešitev za toplotno izolacijo vaše hiše

Toplotna izolacija objektov je eden izmed najučinkovitejših in najcenejših načinov, kako zmanjšati porabo energije in s tem tudi onesnaževanje okolja. Glede na probleme onesnaževanja okolja, v skrbi za prihodnje rodove in stroške povezane z izgubami, ki jih prinaša slaba toplotna izolacija objektov, si vse več držav, regij in posameznikov prizadeva z različnimi ukrepi vzpodbuditi vgradnjo izolacijskih materialov.

Temu sledijo tudi podjetja, ki proizvajajo izdelke in sisteme za toplotno izolacijo stavb. Koncern Henkel ni izjema in s ponudbo Ceresit fasadnih sistemov nudi odlično rešitev, da vas bo vaša hiša »pozimi grela, poleti pa hladila«.

S pomočjo Ceresit fasadnega sistema ne boste samo prihranili energije in znižali stroškov za ogrevanje, temveč si boste zagotovili udobne življenjske pogoje, lepo in moderno fasado, ki bo dajala vašemu domu prijetno toplino ter harmonijo z naravo.

V okviru toplotno izolacijskega sistema Ceresit so izdelki in sistemi, ki so učinkoviti, dolgotrajni in trpežni. Temeljijo na novih tehnologijah in inovativnih rešitvah. Vsi Ceresit fasadni sistemi imajo Evropsko tehnično soglasje in so obogateni z BioProtect formulo, ki zagotavlja učinkovito zaščito pred negativnimi biološkimi pojavi na fasadi (korozija, alge,...).

V letošnjem letu je Henkel predstavil novost in sicer sodoben dizajn fasade s pridihom naravnih materialov – VISAGE, ki je pravi odgovor na izzive sodobnega časa. Ceresit fasadne rešitve so primerne tako za novogradnje, kot za prenove starih stavb. S široko izbiro barv iz palete »Colours of Nature« pa lahko izberete najljubšo barvo za vašo sanjsko hišo.

Navaden zaključni omet, kjer je prišlo do negativnega biološkega pojava

Ceresit zaključni ometi z BioProtect formulo

KALCER Tehno Color

ZAKAJ PRITI V TEHNOCOLOR ?

- nudimo strokovno svetovanje pri izbiri ustreznega fasadnega sistema Ceresit
- smo kompetenčni Ceresit fasadni center z mešalnico za zaključne omete in fasadne barve Ceresit
- zaključne omete in fasadne barve Ceresit zmešamo takoj, v vam najljubšem barvnem odtenku

KJE NAS NAJDETE?

- na Lendavski ulici 29, v Murski Soboti, 02 / 521 44 61

DRUŠTVO ANONIMNIH ALKOHOLIKOV SLOVENIJE

Anonimni alkoholiki smo skupnost moških in žensk, ki si delimo izkušnje, moč in upanje, da bi lahko rešili svoj skupni problem in pomagali drugim iz alkoholizma.

Na območju Pomurja se srečujemo v

- Murski Soboti vsak torek ob 19. uri v prostorih veroučnih učilnic pri RK cerkvi sv. Nikolaja (kont. št.: 031 548 875) in
- Gornji Radgoni vsak ponedeljek ob 16. uri v Domu dr. Antona Trstenjaka (kont. št.: 040 627 946).

Ko je hudo, me pokliči!

telefon
Samaritan
080 1113

Neprekinitven oddi tu dan!

Klic je brezplačen, omogoča ga

Telekom

napovednik

6. oktobra 2011 | **Vestnik** | 31

napovednik prireditev

Na lendavskem gradu bo v petek otvoritev fotografske razstave Aljoše Rebolja Skulpturirani čas.

Odprtje

LENDAVA

V petek, 7. oktobra, ob 18. uri bo v manskem razstavnem prostoru lendavskega gradu otvoritev fotografske razstave Aljoše Rebolja Skulpturirani čas. Na fotografijah so ujeti trenutki gledaliških predstav Tomaža Pandurja Medeja in Simfonije otožnih pesmi.

VERŽEJ

V petek, 7. oktobra, ob 19.30 bo v Marjanišću otvoritev razstave ikon – svetih podob, katerih avtorici sta mag. Silva Božinova in Vesna Deskoska. Razstava bo na ogled do 30. novembra. Od 6. do 10. oktobra bo v Marjanišću štiridnevni tečaja slikanja ikon za začetnike in napredujoče pod vodstvom avtorice del z razstave.

VELIKA POLANA

V torek, 11. oktobra, ob 18.30 bo v domu Danijela Halasa otvoritev del 5. mini likovne kolonije za ljubiteljske likovnike Pomurja. V kulturnem programu bodo nastopili učenci OŠ Miška Kranjca Velika Polana, Polanska banda – etno skupina KD Miška Kranjca Velika Polana ter cimbalista Martina Žerdin in Borut Magdič. Razstava bo na ogled do 30. novembra.

Koncert

GORNJA RADGONA

V soboto, 8. oktobra, ob 18.30 bo v okviru programa Mladinskega centra Gornja Radgona ob tednu otroka na Trgu svobode večerni koncert, na katerem bodo nastopile skupine Majki di Majk, Muškat Hamburg, Obnounce, Little Ann, Strike a Fire in Y. Med 10. in 20. uro pa bodo pred Mladinskim centrom delavnica z grafiti, glasbena in MC stojnica, razprava o predlogih mladinskega centra, Klinka peče kostanje in drugo.

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 6. oktobra, ob 20. uri bo Klubu PAC koncert flamenko kitarista Pabla Guévare s tolkalistom.

RADGONA

V nedeljo, 9. oktobra, ob 20. uri bo v Zehnerhausu nastop Pihalnega orkestra Gornja Radgona in Blasmusikkapelle der Steirischen Standesbeamten.

MARIBOR

V petek, 7. oktobra, ob 21.30 bo v Jazz klubu Satchmo v okviru Festivala romske glasbe Čirikli koncert skupine Halgato band. Organizator je ZULK.

Gledališča

GORNJA RADGONA

V četrtek, 6. oktobra, ob 19.30 bo nastopila v domu kulture gledališka skupina KUD Štefana Kovača s predstavo Iztoka Lovriča 220 neVOL(T)of v režiji Gorazda Žilavca.

MURSKA SOBOTA

V petek, 7. oktobra, ob 19. uri bo v grajski dvorani rahlo glasbena komedija v kar nekaj dejanjih Robinson in Petek. V predstavi nastopata Jernej Dirnbek in Igor Peter Orač, sicer člana glasbene skupine MI2.

Pri blagajni Gledališča Park poteka do petka, 7. oktobra, med 14. in 17. uro vpis v lutkovni abonma 2011/12. Vanj bo vključenih šest predstav različnih slovenskih gledališč, ki so primerne za otroke od 3. do 6. leta, ki bodo enkrat mesečno od oktobra do aprila.

LJUTOMER

V petek, 7. oktobra, ob 20. uri bo v gostišču Pri hudem mačku monokomedija Saše Pavček Bučec on, bušca jaz. Ob slabem vremenu bo predstava v dvorani Glasbene šole Ljutomer.

glasbene lestvice na radiu murski val

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE DOMAČA PLOŠČA

1. A VEŠ, KAKO JE – Nija feat. Tina
2. KAKO SEM JAZ PO CESTI ŠLA – Klavdija Vrečič
3. VRNI SE – Blue planet
4. TROŠT – Tadej Vesenjāk
5. NE POVEJ – Moira

PREDLOGA

JUTRO V PREKMURJU – Bela Szomi Kralj
POZABA JE USPAVANKA – Maja Seršen

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

1. DRAGA, POVEJ! – Gadi
2. ZA CAJTUNGE ŠE MAM – Krajcarji
3. NJEN SLADKI SMEH – Pajdaši
4. LJUBEZEN ISKAL SEM – Petka
5. ŽEJEN SEM NJENE LJUBEZNI – Akordi

PREDLOGA

KDO – Popotniki
ZGODBA LJUBEZNI – Ansambel Petan

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. SLADKA KO MED – MI2
2. CIAO CIAO – Katarina mala
3. NAJIN – Tangels
4. ZVEZDE VEDO – Jan Plestenjak
5. SONČNA HIŠA – Samo Budna

PREDLOGA

NAJ TRAJA – Rudi Bučar
TUKAJ SI – Marko Vozelj

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. WHEN WE WERE YOUNG – Take That
2. WHAT YOU SEE IS WHAT YOU GET – A. Clark & C. Chevine
3. BRIGHTER THAN THE SUN – Colbie Caillat
4. THE ADVENTURES OF RAIN DANCE MAGGIE – RHCP
5. ELLE ME DIT – Mika

PREDLOGA

WHAT I HEARD – Blondie
JUNK OF THE HEART – The Kooks

Majico Murskega vala dobi: **Cecilija Šparaš, Vidonci 63.** Nagrada čaka v naročniški službi Podjetja za informiranje.

Kupon št. 40

Glasujem za skladbo

Domača plošča:

Glasba našega srca:

7 Veličastnih:

NSTSNMV:

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite do torka, 11. oktobra 2011, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz srednji val 648 kHz

Petek, 7. oktobra

- 18.30 Radijski knjižni sejem, oddaja Nevenke Emri in pomurskih knjižničarjev
- 19.15 Mladi val, Anja, Eva, mladi gostje

Sobota, 8. oktobra

- 14.30 Oddaja tedna: Smrt ne sme biti konec za žive, Hospic, reportaža Lidije Magdič
- 20.00 Propöler, oddaja za tiste, ki imajo radi zabavo

Nedelja, 9. oktobra

- 10.30 Nedeljska kuhinja: Mitja Čander, programski direktor Evropske prestolnice kulture
- 20.00 Še enkrat, tedenski izbor oddaj, selektor Tomo Köleš

Ponedeljek, 10. oktobra

- 11.15 Oaj, kak san zlüfto, tretja liga in reprezentanca!
- 18.00 MV dur: MI2 in Jernej Dirnbek
- 19.15 Krpanke Petre Kranjec

Torek, 11. oktobra

- 05.00 Jutranji program, starosta radijskih voditeljev Milan Zrinski
- 20.00 Jukebox, še en Beltinčan, Boštjan Rous

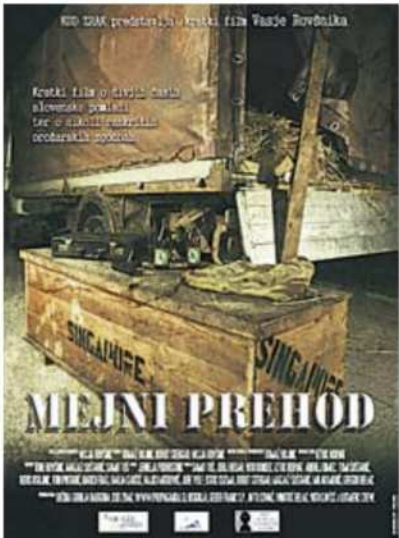
Sreda, 12. oktobra

- 10.15 Župan v studiu: Anton Štihec, Mestna občina Murska Sobota
- 11.15 Trn v peti, poslušalci, odgovorni v javnih službah, Nataša Brulc Šiftar

Četrtek, 13. oktobra

- 09.30 Kuharski nasvet, reprezentanti pomurskega kuharstva
- 20.00 Geza se zeza, naj se čuje, naj se zna ...

Premiera v Gornji Radgoni

Jutri si bo v gasilskem domu v Gornji Radgoni mogoče ogledati premiero kratkih filmov Boštjana Sovca in Vasje Rovšnika Mož, ki je molčal ter Mejni prehod, ki govori o divjih časih zgodnjih devetdesetih, časih nikoli dorečenih orožarskih zgodb, ko je osamosvojitveni zanos začel popuščati pod težo slabih gospodarskih razmer, pripoveduje pa tudi zgodbo o lokalnih dečkih, ki v rokavu poleg kart za šnops hranijo še temnačno skrivnost. Projekcija se začne ob 19.00, vstopnine ni.

V sredo, 12. oktobra, ob 19.30 bo nastopila v domu kulture gledališka skupina KUD Štefana Kovača s predstavo Iztoka Lovriča 220 neVOL(T)of v režiji Gorazda Žilavca.

ČRENŠOVCI

V Črenšovcih bodo peto leto organizirali gledališko-koncertni abonma, v katerem bo pet gledaliških predstav (štiri ljubiteljske in ena profesionalna) in en koncertni večer. Vpis je do 8. oktobra, prijave in dodatne informacije: do 15. ure Jožica: 02 573 57 50, po 15. uri pa Andreja: 031 298 101 in Romana: 041 919 287.

Predavanje

PETANJCI

V četrtek, 6. oktobra, ob 15. uri bo v prostorih Raziskovalne postaje ZRC SAZU Prekmurje (Petanjci 19 a) znanstveni simpozij z naslovom Čas svetovnih vojn v perspektivi posameznika in družine, ki ga pripravljajo ob 70. obletnici začetka 2. svetovne vojne na Slovenskem in 20. obletnici vojne za samostojno državo Slovenijo.

Literatura

RADENCI

V četrtek, 6. oktobra, ob 18.30 bo v knjižnici DOSOR-ja literarni večer s predstavitvijo knjige Nebo nad Ženavljami pisatelja in pesnika Milana Vincetiča.

Dogodek

MURSKA SOBOTA – HIŠA SADEŽI DRUŽBE

V okviru Medgeneracijskih delavnic bo v petek, 7. oktobra, ob 14. uri trening socialnih veščin za moške, ki povzročajo nasilje nad ženskami. V ponedeljek, 10. oktobra, ob 16. uri bo kozmetična delavnica – masaža obraza (V. Szabo), v sredo, 12. oktobra, ob 10. uri pa delavnica tradicionalnih prekmurskih obrti – izdelki iz ličja (E. Cipot)

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 6. oktobra, ob 9. uri se bo začelo v hotelu Diana državno tekmovanje upokojencev v šahu v organizaciji Društva upokojencev Murska Sobota.

V petek, 7. oktobra, med 14. in 17. uro bo dan odprtih vrat Zavetišča za brezdomce v Murski Soboti (Tomšičeva ulica 16).

V tednu otroka bo v okviru akcije Z igro do dediščine, ki jo v štiridesetih slovenskih muzejih in galerijah izvaja Pedagoška sekcija Skupnosti muzejev Slovenije, v Pokrajinskem muzeju Murska Sobota v četrtek, 6. oktobra, od 16. do 18. ure delavnica Origami – okraski iz papirja, v soboto, 8. oktobra, med 14. in 17. uro pa Krasimo z iglo in sukancem.

GORNJA RADGONA

V petek, 7. oktobra, bo v okviru programa Mladinskega centra Gornja Radgona ob tednu otroka v domu kulture filmska predstava Rio za otroke iz vrtca in učence osnovnih šol ter umetnost animiranega filma za učence osnovnih šol.

V sredo, 12. oktobra, ob 9. uri bo na Tratah meddržtevno tekmovanje v balinanju.

TURNIŠČE

V soboto, 8. oktobra, ob 19. uri bo Astronomski krožek OŠ Turnišče na igrišču pri šoli pripravil opazovanje dveh astronomskih dogodkov: meteorski roj Drakoni-dov in Lune ob mednarodni noči opazovanja Lune.

PUCONCI

V petek in soboto, 7. in 8. oktobra, bo na OŠ Puconci 31. državno srečanje in tekmovanje društev Mladi gasilec, ki ga bo organizirala Gasilska zveza Slovenije v sodelovanju z Gasilsko zvezo Puconci in OŠ Puconci.

RADENCI

V sredo, 12. oktobra, ob 19.30 bo v Zdravilišču Radenci v okviru astronomskih opazovanj Fullmoon party v organizaciji Astra ad Astra.

LJUTOMER

V četrtek, 6. oktobra, ob 15. uri bo v Vrtcu Ljutomer kostanjev piknik, dopoldne pa bodo pripravili jesensko tržnico.

Razstava

MURSKA SOBOTA

V Pokrajinskem muzeju Murska Sobota je na ogled razstava Prekmurje po letu 1945 – ukrepi socialističnih oblasti in njihov vpliv na življenje lju-

di. Razstava bo na ogled do 16. oktobra.

V Galeriji Murska Sobota je do 19. oktobra na ogled razstava Csaba Nagy – Palinodic Creations. V tednu otroka bo v petek, 7. oktobra, med 16. in 18. uro likovna delavnica Sobota – moje mesto.

V Klubu PAC je na ogled razstava fotografij Marjana Vaupotiča z naslovom Nekoč je bil drevored, ki prikazuje drevored med Mursko Soboto in Rakičanom v različnih časovnih obdobjih.

V Galeriji Robin je do sredine oktobra na ogled razstava del Ignaca Medena.

LENDAVA

Na lendavskem gradu je do 13. novembra na ogled likovna razstava Osem sodobnih hrvaških umetnikov.

V mestni hiši bo do konca oktobra na ogled razstava Založništvo na območju občine Lendava v obdobju samostojne Slovenije, ki jo je pripravila Knjižnica Lendava.

BELTINCI

V gradu je na ogled razstava Prekmurje in Prekmurci skozi objektiv fotografov Purača in Žbula.

GORNJA RADGONA

V Domu starejših občanov Gornja Radgona je na ogled razstava kolonije članov Likovnega društva Gornja Radgona Sinestezije – oblike in barve besed.

V domu kulture je na ogled prva samostojna fotografska razstava Dejana Koko-la z naslovom Opaženo, a pogosto ne videno!

PUCONCI

V Spominskem domu Števana Küzmiča je na ogled razstava Reformacija v Prekmurju.

SVETA ANA

V avli Občine Sveta Ana je na ogled razstava likovnih del očeta in sina: Filipa Matka Ficka in Marka Matka Ficka iz Radenec.

ČRENŠOVCI

V občinski sejni sobi v Kleklovem domu je na ogled razstava likovnih del Marjana Horvata Ptičja strašila. Razstava bo na ogled do konca oktobra.

TURNIŠČE

V Jeričevem domu sta do konca oktobra na ogled dve razstavi: pregledna razstava dediščinskih projektov Reciklaža identitete ter fotografska razstava dveh avtorjev – Aleš Gjerkeš: Light @ Night in Biserka Sijarić: Portreti.

RADENCI

V avli DOSOR-ja na ogled razstava slikarskih del madžarskega slikarja Laszla Nemesa.

GRAD

V viteški dvorani gradu Grad je na ogled razstava naravoslovnih ilustracij akademskega slikarja Žarka Vrazca Poljudnoznanstvene ilustracije. Razstava bo na ogled do 20. oktobra.

MARIBOR

V Galeriji Media Nox je na ogled razstava ilustracij in lutk ter predstavitev knjige in avdio pravlјice Narcis in Eho – produkcija KD Ars Altera Pars iz Gornje Radgona. Razstava bo na ogled do 22. oktobra.

STIČNA

V Muzeju krščanstva na Slovenskem je do 16. oktobra na ogled likovna razstava prekmurskega akademskega slikarja Nikolaja Beera Naslovnice evangelijskih koledarjev in podobe Kristusa.

Film

GORNJA RADGONA

V petek, 7. oktobra, ob 19. bo v gasilskem domu premiera kratkega filma Vasje Rovšnika Mejni prehod in Boštjana Sovca Mož, ki je molčal. Organizator je KUD Zrak.

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 6. 10. do 12. 10.)
Akcijska pustolovščina Med vohuni: V vrtincu časa – 4D (17.00)
Grozljivka Noč morskih psov – 3D (21.50)
Družinska komedija Oskrbnik (19.40)
Drama Deviški ples smrti (17.30)
Komična drama Ta nora ljubezen (18.50)
Družinska pustolovščina Obuti maček: re-snična zgodba (16.50)
Komedija Johnny English 2 (19.00, 21.05)
Romantična komedija Prijatelja samo za seks (21.20)

Napovedi kulturnih in turističnih prireditev pošiljajte na elektronski naslov: joze.gabor@vestnik.si.

Četrtek:
pretežno jasno,
vetrovno
10 | 26

Petek:
oblačno,
dež
15 | 8

Sobota:
pretežno
oblačno
4 | 13

Nedelja:
pretežno
oblačno
4 | 12

Ponedeljek:
oblačno
4 | 14

vreme

Andrej Velkavrh

Jutri oblačno in deževno

Poslavljamo se od dolgega obdobja sončnega in zelo toplega vremena. Za začetek oktobra je 26 stopinj enako kot za začetek septembra 30! Danes bo torej še zadnji dan pretežno jasno in tako toplo. Zapihal bo jugozahodni veter. Jutri bo že oblačno in v jutranjih urah bo začelo deževati. Prehodno bo zapihal severni veter in hladilo se bo. Jutro bo toplejše od popoldneva, ko bo temperatura verjetno pod desetimi stopinjami. V soboto in nedeljo bo pretežno oblačno in večinoma suho. Razmeroma hladno bo. Predvsem v nedeljo bo pihal zmeren severni veter.

Dež bo dobrodošel

»Oktobar je dober«, pravi ljudski pregovor. Mesec se je res začel prijetno za večino od nas. Rastlinam suša ne škodi preveč, saj se narava počasi umirja in rastline se pripravljajo na zimski počitek. A če jeseni ni dežja, bo vode manjkalo pozimi in verjetno tudi spomladi. Ne bo zalog, ki so se čez poletje izpraznile. Zato je jesenski dež vendarle potreben za naše kraje. Tudi za jesensko setev. Dež, ki prihaja, bo torej vendarle dobrodošel. Ne bo se več tako kadilo po makadamskih cestah in kolovozih, ozračje se bo vsaj nekoliko očistilo.

Pravzaprav je jesenski dež bolj značilen za zahodno in osrednjo Slovenijo, do kamor še seže vpliv sredozemskega podnebja. Vsaj vpliv padavinskega režima. Jeseni in pozimi se namreč začnejo pojavljati sredozemski cikloni, ki povečajo možnost za dež tudi v tem delu Slovenije. Vpliv sredozemskih ciklonov proti vzhodu slabi in zato v povprečju nimajo več večjega vpliva v severovzhodni Sloveniji. Za celinsko podnebje, ki je v Prekmurju in na Štajerskem, je značilen presežek padavin v topli polovici leta, ko nastajajo plohe in nevihte. Vpliv morja in jesenskih padavin ob vlažnem jugozahodniku pa ne seže tako daleč, sploh ker so v Sloveniji hribi bolj na zahodu in prestrežejo večino padavin. Na vzhod jih prinesejo le vremenske fronte, kadar potujejo proti vzhodu.

Pozimi je padavin manj. Zračna masa, ki ima nizko temperaturo, namreč ne more sprejeti vase toliko vodne pare kot pri višjih temperaturah. In je seveda tudi ne more oddati toliko. V severnih zemljepisnih širinah zato ne boste imeli debele snežne odeje, ker sneži bolj na rahlo in v manjših količinah.

vestnikov koledar

Č – 6. oktober	VERA
P – 7. oktober	MARKO
S – 8. oktober	BRIGITA
N – 9. oktober	ABRAHAM
P – 10. oktober	DANIJEL
T – 11. oktober	MILAN
S – 12. oktober	MAKS

V četrtek, 6. oktobra, sonce vzide ob 7. uri in 6 minut, zaide ob 18. uri in 33 minut. Tako bo dan dolg 11 ur in 27 minut. V sredo, 12. oktobra, ob 4. uri in 6 minut bo na nebu nastopila polna luna – ščip.

Svetovni dan varstva živali

Ljubezen do živali malo drugače

Varstvo živali dojemamo v ozko omejenem smislu – Obstaja ogromno oblik ljubezni do živali in nekatere sploh niso prijazne – Kje je dobro staro načelo, da ne delaj drugemu, česar ne želiš, da bi delali tebi?

Fotografija Nataša Juhrov

Živali imamo radi na različne načine. Nekatere oblike ljubezni sploh niso prijazne do njih.

V torek, 4. oktobra, je bil svetovni dan varstva živali. Ta dan so živalim namenili že leta 1931, na kongresu ekologov, ta datum pa so izbrali,

ker naj bi bil takrat god svetega Frančiška Asiškega. Ta je zagovarjal odgovoren in ljubeč odnos človeka do okolja in živali.

In prav to nam da misliti. Besedica 'odgovoren' namreč in pa 'do okolja in živali'. Naše pojmovanje svetovnega dneva varstva živali se je namreč

Poskrbimo za svoje srce

Fotografija Dan Mlauko

Svetovni dan srca, 30. septembra, so letos skupaj z zdravstveno zavarovalnico Vzajemno in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Murska Sobota zaznamovali tudi v Zdravilišču Radenci v Radencih. Čeprav je število srčno-žilnih obolenj v zadnjem času upadlo, je še vedno tudi pri Pomurcih najpogostejši vzrok umrljivosti. Da bi poudarili pomen skrbi za zdravje, so pripravili številne aktivnosti, strokovna predavanja o dejavnih tveganja, preventivne preglede ter pohod, katerega se je udeležilo 70 pohodnikov, in tek, na katerem je startalo 50 tekačev. A. N. R. R.

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik

narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,75 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.

Naročnino bom plačeval za obdobje: ☐ trimesečno, ☐ polletno, ☐ letno.

Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer si uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.

☐ Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek:	Rojstni podatki:
Naselje, kraj, številka:	Davčna številka:
	Datum:
Poštna številka:	Podpis:
Pošta:	

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev. Podjetje za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam. Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registriranega uporabnika, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravnava Podjetje za informiranje, d. o. o.

VESTNIK

Vestnikovi naročniki dobijo

VEČ!

VSE O AKCIJI NA NASLOVNICI

fotografija tedna

Fotografija Vida Toš

Poznamo prometne znake vseh vrst. Znaki za nevarnost, znaki za prepoved, za obvestila in še kaj. Ta pa je predvsem – da se malo nasmeješ. Spada med tiste, ki označujejo parkirne prostore, in to, kot vidite, prav posebne. Za invalide in še za nekoga. Kdo so te osebe, ki so dobile roza barvo in so na znaku brez glav? Nam hočejo tisti, ki rišejo znake, kaj povedati? Pa šalo na stran. Zelo pohvalno je, da smo tudi v Murski Soboti dobili parkirišča, ki so namenjena bodočim mamicam. Čeprav so pri tej trgovini, verjamem da, mamice kar pogoste stranke, pa so parkirišča malo oddaljena od vhoda. Če so jim že želeli narediti uslugo – pa tudi invalidom –, bi jim seveda morali dati prostor tik pred vhodom. Za oblikovanje znaka pa – čista petica tistemu, ki ga je narisal. Eno drži kot pribito: zadel je bistvo. In to je v trebuhu. Vida Toš